

Egon Pretner

PREGLED PODZEMNE FAUNE KOLEOPTERA CRNE GORE

ÜBERSICHT DER UNTERIRDISCHEN KOLEOPTERENFAUNA
MONTENEGROS

Izvod

U uvodu je prikazana istorija biospeleoloških istraživanja u Crnoj Gori. Slijedi pregled preko 250 pećina i jama sa popisom nadene koleopterske faune u svakom objektu. Prikazana je rasprostranjenost vrsta, naročito endemita Crne Gore. Date su kritičke primjedbe o opravdanosti izdvajanja nekih opisanih podvrsta. Na kraju je spisak bogate literature.

Synopsis

In der Einleitung ist die Geschichte der biospeläologischen Forschungen in Montenegro dargelegt. Es folgt die Übersicht von über 250 Höhlen, gruppiert in 22 Gebiete, mit Angabe der in jeder Höhle gefundenen Kolepteren. Dann wird die geographische Verbreitung der Arten, insbesondere der Endemiten behandelt und auch die Berechtigung einiger beschriebenen Unterarten kritisiert. Am Schlusse befindet sich das Verzeichnis der reichen Literatur.

UVOD

Potrudio sam se da sastavim pregled bogate podzemne koleopterske faune u Crnoj Gori. Morao sam uzeti u obzir takođe bosanske i hercegovačke strane pograničnih planina (Maglić, Volujak, Lebršnik, Troglav i Orjen), koje su dobro istražene, jer vrste sa ovih planina žive, vjerovatno, i na crnogorskoj strani. U ovom radu naveo sam preko 250 pećina i jama, ali ipak su još velika područja (kao Ljubišnja planina, Golija planina, Somina planina, Njegoš, Cuce itd.) biospeleološki skoro sasvim neistražena.

Literatura je velikog obima i rasturena po njemačkim, francuskim, talijanskim i čak španskim prirodoslovnim revijama. Iz-

nimka su Apfelbeckovi opisi u Glasniku Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu, štampani na našem jeziku.

U vremenu do drugog svjetskog rata bavili su se crnogorskom koleopterskom faunom uglavnom stranci. Nekoliko Jugoslovena sakupljalo je materijal iz trgovačkih interesa za strance, npr. C. Setnik, meteorolog na Bjelašnici, za fabrikante O. Leonharda u Dresdenu, R. Cošić za L. Weirathera u Innsbrucku., P. Dabović za biologe u Ljubljani. Tek nakon drugog svjetskog rata posjetili su Crnu Goru nekoliko puta slovenački biospeleolozi i speleolozi.

U početku druge polovine prošlog stoljeća otkrio je J. Erber iz Beča prve slijepe koleptere u Crnoj Gori, *Anophthalmus suturalis* Schaufuss, 1864, vjerovatno u nekoj pećini kod Njeguša, i *Adeolops erberi* Schaufuss, 1863, vjerovatno u Boki kotorskoj. Tek 1892. opisao je L. Ganglbauer *Trechus (Anophthalmus) speiseri* sa Volujaka, 1895. *Amaurops kaufmanni* iz Herceg-Novog, i 1896. *Trechus (Anophthalmus) paganettii* iz pećine kod Stoliva u Boki kotorskoj.

Pisac G. Paganetti Hummler iz Vöslaua na kraju prošlog i u početku ovog stoljeća skoro svake godine posjetio je Boku kotorsku. Sakupljao je koleptere takođe u pećinama Orjena i Krivošija (Paganetti-Hummler 1914, 342, 527).

V. Apfelbeck iz muzeja u Sarajevu posjetio je u Crnoj Gori zapravo samo pećine u Boki kotorskoj.

Apfelbeck i Reitter zainteresovali su Lucijana Matulića, profesora Trgovačke akademije u Trebinju, za pećinsku faunu. Postao je najbolji poznavalac pećina od Popovog polja do Orjena. Skoro svi istaknuti entomolozi i biolozi — K. Absolon, C. W. Verhoeff, O. Leonhard, J. Müller itd. posjetili su ga i on je bio njihov dobrovoljni vodič na speleološkim ekskurzijama. Material je sakupljao zapravo više za svoje prijatelje-specijaliste nego za sebe. Dva pećinska kukca Orjena, *Antroherpon matulici* Reitter i *A. luciani* J. Müller i druge po njemu imenovane pećinske životinje njegov su spomenik u biospeleologiji. Verhoeff je dao u znak zahvale da se izradi mermerna ploča sa natpisom „Matulić Höhle — Matulić pećina (ćirilicom) — Verhoeff“ i ugradi u ulaz Pećine u Zelenikovcu na Petrini iznad Trebinja. Još je dobro sačuvana.

K. Absolon, poznati biospeleolog i arheolog iz Brna, posjetio je mnogo puta Orjen i Krivošije. U njegovoj ostavštini nalazi se obimni rad „TRAVUNIA — das Schöpfungszentrum vom Orjen in den Dinariden“ sa brojnim crtežima, slikama i nacrtima pećina itd.; u njemu daje pregled svih familija životinja u pećinama zapravo čitave Jugoslavije do godine 1960. Na žalost, ovaj rad zbog prevelikih troškova, nije bio štampan. S obzirom na rezultate posleratnih istraživanja mnogi su podaci već zastarjeli.

Jaroslav Mat'cha, kao časnik, još za vrijeme Austrije otkrio je u Krivošijama nekoliko novih vrsta pećinskih kukaca.

Prije prvog svjetskog rata istražio je C. Setnik takođe Volujak, Vlasulju i Lebršnik. Uglavnom je sakupljao za O. Leonharda u Dresdenu, ali prodavao je i drugim interesentima pećinske kukce. Mnogi nazivi njegovih nalazišta, iz konkurentskih razloga, nijesu ispravni, što je i sam priznao Winkleru. Otkrio je niz novih vrsta.

Do prvog, svjetskog rata opisali su Reitter 11, Apfelbeck 7, Müller 4 nove vrste i podvrste iz Crne Gore, pojedini autori još pojedine vrste.

Najviše novih formi je bilo otkriveno između dva svjetska rata. Za to je stekao veliku zaslugu L. Weirather iz Innsbrucka, koji je u Crnoj Gori otkrio 1 novi rod, 8 novih vrsta i 20 podvrsta podzemnih karabida i baticina. Posjetio je u Crnoj Gori najmanje 120 speleoloških objekata, ne samo pećine nego, takođe i do 30 m duboke jame, mnoge od njih i više puta. Njegovi vjerni pratilac na ekskurzijama bio je Ramo Čošić iz sela Ribičâ (kod Ostrošca) a skoro je sam sakupljao biološki materijal za Weirathera.

Godine 1925. istražio je Weirather hercegovačku stranu Orjena i područje Lima, godine 1926 (od 10. jula do 15. oktobra) okolinu Grahova i Nikšića, Vojnik planinu, Prokletije sa Grebenom i Visitorom, visoravan Kuče sa poljem zvanim Korita na njoj, blizu albanske granice, zatim Lovćen, Žurim planinu i Maganik, a godine 1927 (od 16. VII do 14. X) Bioč planinu, Nikšičko polje, zatim planine Ledenice, Durmitor, Sinjajevinu, pa opet Vojnik i Žurim.

Trgovao je koleopterima, osobito pećinskim, ali novac je potrošio za putovanja po Balkanu i Maloj Aziji. Iz konkurentskih razloga označio je svoja nalazišta izmišljenim imenima pećina, brojem svoga katastra i imenom područja (npr. Grossa pećina, Höhle ili H. 248 Durmitor). Mnoga njegova imena ušla su u literaturu, čak kao „*locus typicus*“ novih vrsta ili podvrsta. Pripremao je publikaciju u kojoj je htio da objavi prava imena i tačne podatke pećina i jama, ali ga je smrt pretekla.

Prirodoslovni muzej u Ženevi, koji je kupio Weiratherovu zbirku koleoptera, zajedno sa svima zapisima i katastrom speleoloških objekata dao mi je za vrijeme moje posjete sav taj materijal na uvid i tako mi omogućio da za skoro sva Weiratherova lažna imena nađem prave nazive i više ili manje tačne podatke o položaju pećina i jama. Moram još jedanput zahvaliti upravi Muzeja za ovu veliku uslugu.

A. Bischoff iz Tirane otkrio je na Mokroj planini *Antroherpon albanicum gracile* Winkler 1933. i sakupljao na Troglavu.

P. Remy iz Pariza za vrijeme svojih putovanja u Jugoslaviji istražio je godine 1933. devet pećina u okolini Ivangrada, osam u okolini Pljevalja i Mataruge, a 1936. pećinu Sopot kod Risna i Obodsku pećinu kod Rijeke Crnojevića (Remy 1953, 213 — 218 i 220).

E. Pretner je 1933. otkrio nekoliko novih vrsta u okolini Titograda i Virpazara. Od 1955. do kraja 1973 (osim god. 1960, 1961.

i 1964) činio je u Crnoj Gori kratke ili dulje biospeleološke ek-skurzije.

Poslije drugog svjetskog rata organizovali su slovenački biospeleolozi i speleolozi nekoliko ek-skurzija u Crnu Goru. U godinama 1955, 1956, i 1957. istražili su za hidrocentralu „Gornja Zeta“ pećine, jame i ponore na Nikšićkom polju (Michler 1958, 241 — 250). Slovenački i srpski speleolozi zajedno istražili su jamu Duboki do i druge jame na Lovčenu (Gavrilović 1963, 45 — 49). Spéléo Club des Ardennes proučavao je 1965, 1966. i 1967. podzemlje Krivošija i Grahova (Tisserant-Godard 1970, 5 — 38; Tisserant 1974, 1 — 25) u pratnji Pretnera. Godine 1968. radio je isti Klub u pratnji našeg biospeleologa B. Drovenika na Orjenu, osobito na njegovoj hercegovačkoj strani. Porodica Deelman (P. Robert, Christa i Boudewijn) i Pretner posjetili su god. 1969. šesnaest, 1970. dvadeset, 1971. trideset i 1975, sedamnaest, ukupno, 85 speleoloških objekata.

U periodu između dva svjetska rata opisali su Jeannel 20, Müller 13, Winkler i Zariquiey po 12, Apfelbeck 10 i Reitter 9 novih vrsta i podvrsta.

Nadam se da će se moji nasljednici zauzeti za još neistražena područja, i tako upotpuniti naša biospeleološka znanja.

Kratice: N(ord) — sjever, S(ud) — jug, E(st) — istok, W(est) — zapad; Pr(etner); H(ercegovina).

PREGLED PEĆINA, JAMA I DRUGIH NALAZIŠTA

I. LJUBIŠNJA PLANINA I PLJEVLJA

Ljubišnja planina, 2 238 m, na bosansko-crnogorskoj granici — Ljubičen planina (Müller, 1913, 31)

Duvalius (Duvaliotes) durmitorensis Apfelbeck (1902, Reiser 1 — Apfelbeck, 1904, 138; coll. Leonhard 2 sa etiketom Reittera).

Sinonim: „*Anophthalmus subcylindricus*“ — Müller, 1913, 31.

Gradina pećina ili Pećina na Golubinju ◊ 1060, 2 km NE od Pljevalja

Opis: Remy, 1953, 216; Pr spis. br. 5

Coleoptera (Remy, l. c.)

Suvi bezdan blizu Gradine pećine na Golubinju ◊ 1060. Opis: Remy, 1953, 217; Pr spis. br. 5.

Coleoptera (Remy, l. c.).

* Zvezdica ispred nekih latinskih imena koleoptera znači da je ova vrsta opisana baš po primjercima iz navedene pećine ili jame (*locus typicus*).

II. MAGLIĆ, VOLUJAK, VLASULJA, ORLOVAC I LEBRŠNIK**1. Maglić**

Maglić, Dlusturin do na bosansko-crnogorskoj granici (Winkler, 1933, 73).

**Duvalius (Dualiotes) maglicensis* Winkler, 1933 (IX 1930. A. Bischoff 6 u šumi ispod kamena; 1902. Reiser 1 — *speiseri* Apfelbeck, 1904, 138 nota).

2. Volujak

Volujak, H i CG

* *Duvalius speiseri speiseri* (Ganglbauer) — (2000 m n. m. Speiser; 24. VII. 1977 Pr 3).

* *Neotrechus setniki elongatus* Winkler (pod kamenjem) — (Winkler, 1926, 92).

* *Pholeuonopsis (Silphanillus) leonhardi* (Reitter) — (24. VII. 1977. Drovenik 1).

* *Pholeuonopsis (Scotosites) spaethi* Knirsch, 1929 (1 defektni primj.)

Pećine na planini Volujaku, H

Neotrechus setniki elongatus Winkler (Müller, 1913, 73: coll. Leonhard 1)

Neotrechus suturalis amplipennis (J. Müller, 1911, 2 i 1013, 77)

Pećina na planini Volujaku, H

* *Neotrechus hilfi brevipennis* Winkler, 1926.

* *Anillocharis stenopterus matzenaueri* Jeannel, 1924.

Pećina u Marcelovom dolu, H — Biospeol. balc. 44

Blattodromus herculeanus Reitter (9. VII 1912. Absolon — Absolon, 1943, 195, 204)

Vratnica pećina, H (Winkler, 1933, 76)

* *Leonhardella (L.) jeanneli* (Winkler, 1933) — (1930, A. Bischoff — Winkler 1933, 76)

Anillocharis stenopterus matzenaueri Jeanel (1930, A. Bischoff) — (Winkler, 1. c.)

Suha pećina između planine Volujaka i Lebršnika u Bosni (Reitter, 1905, 311)

* *Neotrechus ottonis ottonis* (Reitter, 1905) — (C. Setnik na meki — Reitter, 1. c.).

3. Vlasulja

Vlasulja — Weir. Platz 20, H

- * *Duvalius (Duvaliotes) speiseri vlasuljensis* G. Müller, 1931 (17. VII 1927. Weir. 1 700 m n. m., na W padini iznad zaseljka Poljanâ; *speiseri*, Reitter, 1903, 212)
- * *Pholeuonopsis (Silphanillus) leonhardi* (Reitter, 1903, 211; na najvišem vrhu ispod kamna 1903 Leonhard i Hilf; 21. VII. 1977 Drovenik 1).

4. Bioč planina

Bezimena mala pećina na kraju doline Smrekovca na rubu planine Bioč — Weir. lažno ime Gjorjo pećina br. 227

- * *Leonhardella (L.) montenegrina* Jeannel 1948 (18. VII 1927. Weir. 59)

Smrekovac, kod snijega na kraju doline, otprilike 1 800 m. n. m., Weir. Platz 21

- Duvalius (Duvaliotes) speiseri vlasuljensis* G. Müller (18. VII 1927, Weir. 1)

5. Orlovac ⚔ 1985

Šejtana pećina u brdu Orlovcu — Teufelshöhle im Orlovac—Gebirge (Müller, 1913, 77, 78, 108)

Neotrechus hilfi brevipennis Winkler (*Hilfi*, Müller, 1913, 78, 108 — leg. Leonhard)

- * *Neotrechus suturalis amplipennis* (J. Müller, 1911)

Pećina u lancu „Orlovo brdo“ — eine Höhle der Bergkette „Orlovo brdo“ in Montenegro (Formánek, 1906, 152)

- * *Anillocharis stenopterus stenopterus* Formánek (leg. Kyselý 5).

Absolon pretpostavlja (in litt.) da je Kyselý primio ovu vrstu od C. Setnika prilikom ekskurzije na planinu Bje-lašnicu.

6. Lebršnik

Vilina pećina na vrhu Lebršnika, H. — eine Grotte am Lebršnik bei Gacko (Reitter, 1903, 209), eine Höhle bei Lebržnik bei Gacko (Reitter. 1903. 232) Feenhöhle (Velina pećina) am Lebršnik (Reitter, 1904, 151), Velina pećina (Feengrotte) am Gipfel des Lebršnik (1850 m) (Reitter, 1904, 153), in antro montis

- „Lebršnik“ (Apfelbeck, 1907, 402), pećina na Lebršniku (Burturović, 1951, 102).
- Neotrechus hilfi brevipennis* Winkler (Winkler, 1926, 94 — leg. Leonhard; 17. i 21. VII 1927. leg. Cošić)
- * *Neotrechus setniki* (Reitter, 1904, 151)
- Neotrechus suturalis amplipennis* J. Müller (*Anophthalmus dalmatinus*, Reitter, 1903, 232; *Anophthalmus suturalis*, Reitter, 1904, 154)
- * *Leonhardella* (L.) *angulicollis* Reitter, 1903, 209 (VII 1903. Leonhard, Hilf; 13. VII 1969. Bole, Pr i 23. VII 1969. Pr na mekama u velikom broju)
- * *Anillocharis ottonis* Reitter, 1903, 231 (23. VII 1969. Pr 11 na mekama)
- * *Blattodromus herculeanus* (Reitter, 1904, 153) — (23. VII 1969. Pr 2 na mekama)
- * *Antroherpon hoermanni hypsophilum* Apfelbeck, 1907, 402 (23. VII 1969. Bole 1; 23. VII 1969. Pr 1 na meki)
- Pećina Đatlo, H. — grotte de Driatlo, sur le Lebršnik (Jeannel, 1911, 461) grotte de Djatlo, près de Korito, entre Gacko et Bilek (Jeannel, 1924, 254), Džiatlo pećina (Absolon, 1943, 223)
- * *Leonhardella* (L.) *setnikana setnikana* Reitter, 1908 (1. XI 1961. Bole 1)
- Anillocharis stenopterus stenopterus* Formánek (sinonim *A. platonis* Reitter, 1907, 344 opisan iz pećine „u istom pećinskom području pećina“ kao *A. angulicollis*, ali je tipus toga sinonima etiketiran kao „Driatlo, Lebršnik“, Jeannel 1924, 254)
- Antroherpon hoermanni hypsophilum* Apfelbeck (Absolon, 1943, 223; 1930 Bischoffi 23. VII 1969 Pr)
- Neotrechus ottonis ottonis* Reitter (Absolon, 1943, 223)
- Sniježnica U Badanj, južna padina Lebršnika iznad sela Žanjevice, H. — Dan jama br. 239 (Weir. lažno ime)
- Leonhardella spec.*, vjerovatno *setnikana* Reitter i
- Antroherpon hoermanni hypsophilum* Apfelbeck (23. i 25. VII 1927. Cošić)
- Vušelica pećina, južna padina Lebršnika iznad sela Žanjevice, H. Weir br. 238
- Neotrechus suturalis amplipennis* J. Müller (23. i 25. VII 1927. Cošić 5).

III. DURMITOR

- Pećina na Durmitoru — Höhle am Durmitor, (Apfelbeck, 1907, 89)
- Leonhardella* (*Victorella*) *antennaria antennaria* Apfelbeck

- Vodena pećina nad Virkom, Žabljak — Pr spis. br. 10
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (11. i 18. VII 1958. Pr 2)
- Vodena pećina u mjestu Vodenom dolu, Komarski gaj — Nade pećina br. 244 (Weir. lažno ime)
 * *Leonhardella (Victorella) antennaria brevis* Jeannel, 1948
 * *Antroherpon zariquiey* Jeannel, 1930, samo 1 primj. 14. i 17. VIII i 6. IX 1927. Cošić
- Ledena pećina na Obloj glavi — Grossa pećina br. 248 (Weir. lažno ime), Grosa pećina (Jeannel, 1948, 95), Pr. spis. br. 11
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.), 2 primj.
 * *Neotrechus hilfi grossi* Jeannel, 1928, 1 primj.
 * *Leonhardella (Victorella) antennaria antennaria* Apfelbeck, 2 primj. (lectotypus po Jeannelu 1948)
 18. i 20. VIII i 7. IX 1927. leg. Cošić, 20. VIII takode Weirather
- Sniježnica vjerovatno ispod Oble glave s obzirom na isti datum posjete kao kod Ledene pećine na Obloj glavi i bezimene pećine u Čvorovom bogazu. — Južni jama br. 252 (Weir. lažno ime), Duzna pećina (Jeannel, 1948, 96)
Leonhardella (Victorella) antennaria antennaria Apfelbeck (7. IX 1927. Cošić)
- Bezimena pećina u Čvorovom bogazu, također Pogorelica imenovana — Čorda pećina br. 250 (Weir. lažno ime), Corda pećina (Jeannel, 1948, 96)
Leonhardella (Victorella) antennaria antennaria Apfelbeck (7. IX 1927. Cošić 32)
- Sniježnica na Vjetrenoj gredi, S od Dobrog dola — Vidi pećina br. 254 (Weir. lažno ime)
 * *Leonhardella (Victorella) antennaria acutangula* Jeannel, 1948 (10. IX 1927. Cošić)
- Bezimena pećina u Vjetrenoj gredi S od prevoja u Vjetrenoj gredi — Urdoj pećina br. 253 (Weir. lažno ime)
Leonhardella (Victorella) antennaria antennaria Apfelbeck (10. IX 1927. Cošić)
- Arapova pećina iznad Gornje Grabovice — Pr spis. br. 17
Blattodromus herculaneus Reitter (20. VII 1958. Pr 1 na meki)
- Jankova pećina iznad Bokača kod Donje Grabovice — Pr spis. br. 14
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (25. VIII 1955. Pr 2 ispod kamena, 20. VII 1958. Pr 2 na mekama)
Blattodromus herculeanus Reitter (20. VII 1958. Pr 2 na mekama)

- Obla pećina, Petnjica (okolina Šavnika) — Pr spis. br. 21
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (19. VII 1958. Pr 4 na mekama)
- Pećina kod sela Dubljevića u Pivskim planinama SW od Durmitora — Pr spis. br. 31
 * *Leonhardella (Victorella) setniki setniki* Reitter, 1907 (leg. Setnik)
- Dolina potoka Sušice
Adelopsella bosnica bosnica (Reitter) (leg. Fodor 1 — Müller, 1937, 105)
- Veliki Štulac ◊ 2 103
Duvalius (Duvaliotes) durmitorensis Apfelbeck (Nonveiller, Pr 5. VII 1958. nekoliko primj.)
- Škrčko jezero
Duvalius durmitorensis Apfelbeck (VII 1958. leg. Nonveiller).

IV. PLANINA LEDENICE

- Zapadna sniježnica na Manitoj gori iznad katuna Ravnog (8 km E od Avtovca) — Leo pećina i Lea jama br. 232 (Weir. lažno ime), pećina no. 232 (Müller, 1937, 109), Leo pećina ou Pirva — recte Prva — pećina (Jeannel, 1948, 95)
 * *Leonhardella (Victorella) roseni* (G. Müller, 1937) — (10. VIII 1927. Weirather, Cošić; 13. IX 1927. Cošić 147 na mekama)
- Anillocharis tenuilimbatus* Jeanel (13. IX 1927. Cošić 1 na meki)
- Antroherpon matzenaueri matzenaueri* Apfelbeck (10. VIII 1927. Weirather 1; 13. IX 1927. Cošić 3 na mekama)
- Srednja sniježnica na Manitoj gori iznad katuna Ravnog — Vela jama br. 233 (Weir. lažno ime), Vela jama (Jeannel, 1948, 95)
Leonhardella (Victorella) roseni (G. Müller) — (27. VII 1927. Weirather 3)
- Antroherpon albanicum lemur* (Knirsch)
Antroherpon matzenaueri matzenaueri Apfelbeck
- Donja Sniježnica na Manitoj gori iznad katuna Ravnog — Bata jama br. 231 (Weir. lažno ime)
 „*Bathyscia*“ (? *Leonhardella* ili *Anillocharis*)
- Ljutska pećina u mjestu Ljut ispod Šejtan-kule (10 km E od Avtovca) — Hadža pećina br. 235 (Weir. lažno ime), Hazda pe-

- ćina (Jeannel, 1934, 159); „bei Kula Šejtan, westlich von Gacko“ (Knirsch, 1928, 98)
- Leonhardella (Victorella) roseni* (G. Müller) — (13. IX 1927. Cošić 1 na meki)
- * *Anillocharis tenuilimbatus* Jeannel, 1934 (27. VII 1927. Weirather, Cošić 8; 13. IX 1927 Cošić 109 na mekama)
- Antroherpon matzenaueri matzenaueri* Apfelbeck (27. VII 1927. Weirather, Cošić 4; 13. IX 1927 Cošić 1 na meki)
- * *Antroherpon albanicum lemur* (Knirsch, 1929)
- Pećina u Bijelom dolu, Bijeli do (9 km SE od Avtovca) — Hava pećina br. 257 (Weir. lažno ime)
- Neotrechus suturalis* (Schauluss) (subsp.)
- Antroherpon latipenne latipenne* (Apfelbeck) — (5. i 16. VIII 1927.. inž. Vincenc Havelka sa sinom Hubertom) Sinonim *A. matzenaueri* Jeannel (1930, 142), nec Apfelbeck.
- Jama duboka 34 m u Bijelom dolu, Bijeli do (9 km SE od Avtovca) — Heta jama br. 258 (Weir. lažno ime), Pr spis. br. 38
- * *Blattochaeta hawelkai* Knirsch, 1929 (5. VIII 1927. Hubert Havelka 2)
- Antroherpon matzenaueri matzenaueri* Apfelbeck (5. VIII 1927. Hubert Havelka 9; 16. VIII 1927. isti 8)
- Sniježnica sa tri provale tavana, Suho polje (10 km ESE od Avtovca) — Sniža jama br. 237 (Weir. lažno ime)
- Leonhardella (Victorella) roseni* (G. Müller) — (28. VII 1927. Weirather, Havelka 1)
- Antroherpon spec.* (Weirather, Cošić 1 vjerovatno *matzenaueri* Apfelbeck)
- Pećina u Crtovom dolu (5 km SW od Goranska) — Ovdo pećina br. 243 i Bezdna jama br. 256 (Weir. lažna imena). 43° 5'sjev. širine, 36° 27'istočne dužine od Ferra (Absolon in litt.)
- Leonhardella (Victorella) roseni* (G. Müller) — 11. VIII 1927, Weirather, Cošić 53; 12. IX 1927. Cošić 31)
- Blattochaeta hawelkai* Knirsch (12. IX 1927. Cošić 1). Weirather citira zabunom *Blattodromus herculaneus* Reiter!
- * *Antroherpon matzenaueri matzenaueri* Apfelbeck, 1907 (11. VIII 1927. Weir. 1; 12. IX 1927. Cošić 4). Neki lugar, Matzenauerov prospektor ovdje je otkrio ovu vrstu (Absolon in litt.)
- Jama u Crtovom dolu (5 km SW od Goranska)
- Antroherpon matzenaueri matzenaueri* Apfelbeck (7 IX 1920. Absolon, već u dubini 5 metara brojni primj. — Absolon in litt.)
- „*Anophthalmus*“ (Absolon in litt.), vjerovatno *Neotrechus suturalis* Schaufuss (subsp.)

„Otvo pećina“ (Weir. lažno ime) citira Jeannel (1930, 142) kao nalazište za

Antroherpon matzenaueri matzenaueri Apfelbeck.

V. SOMINA PLANINA I Δ 1415 TROGLAV

Ljudska pećina — Pr spis. br. 253

Neotrechus suturalis amplipennis (J. Müller) det. Jeannel sa primjedbom „petits exemplaires?“ (2. VIII 1930. Svirčev 7 in coll. Svirčev)

Slivička jama, selo Slivice na E padini Troglava, 22 m duboka, H. — Vička jama br. 222 (Weir. lažno ime)

Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (12. VII 1927. Weirather 1)

Pećina u Osoju, selo Slivice na N padini Troglava, H.

Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (VII 1936. ili 1939. Hubert Havelka 16)

Pećina u Krčevini na NW padini Troglava, H. — Vin pećina br. 219 (Weir. lažno ime)

Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (12. VII 1927. Weirather)

Mandić pećina na N padini Troglava, H. — Dičam pećina br. 221 (Weir. lažno ime)

* *Neotrechus hilfi jeanneli* Winkler 1933 (VIII ili IX 1930. A. Bischoff 1; 12. VII 1927. Weirather 1)

Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (12. VII 1927. Weirather)

Bobija Δ 1554 (kod Troglava)

Amaurops (A.) *spec.* (aff. *modesta* G. Müller, 1934) — (15. VII 1969, Bole 1)

VI. GOLIJA PLANINA

Jama u mjestu Goliji u sjeverozapadnoj Crnoj Gori (kod Gacka) — Biospeol. balc. br. 966, Pr. spis. br. 40

Antroherpon matzenaueri matzenaueri Apfelbeck (7. IX 1920. Absolon-Lang, 1933, 141; Absolon 1943, 217)

Stoška pećina, Stozi na Crnom vrhu (kod Javljena)

Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (25. VII 1969. Pr 4 pod kaminima, 3. VIII 1969. Pr 11 na mekama)

Antroherpon apfelbecki J. Müller (subsp.) — (25. VII 1969. i 3. VIII 1969. B. Deeleman, Pr 7)

Dokova pećina, Opaljeni krš (kod Bundoša)

Neotrechus hilfi Reitter (subsp.), samo elitre (1. VIII 1972. B. Deeleman)

Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (26. VII 1971. P. Deeleman 1)

Leonhardella spec. (1. VIII 1972. B. Deeleman, Pr 2)

Antroherpon albanicum (subsp.) — (1. VIII 1972. Pr 1)

Antroherpon latipenne latipenne (Apfelbeck) — (26. VII 1971. G. Simons 1; 1. VIII 1971. Chr. i B. Deeleman, Pr 10).

VII. VOJNIK PLANINA

Mamina pećina, Jasenovo polje

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (25. VII 1971. Pr, P. Deeleman 61)

Dvojna jama u šikari na rubu njive, Praga — Cera pećina br. 27 (Weir. lažno ime)

Antroherpon matzenaueri augustae (Zariquiey) — (26. VII i 6. VIII 1926. Weirather)

Bezimena pećina na Prosijanom brijegu S od naselja Pragē — Goba pećina br. 20 (Weir. lažno ime); Höhle 20, Gola P., Vojnik Gau (Zariquiey, 1928, 160); Gola pećina (Jeannel, 1930, 139 i 147)

* *Neotrechus hilfi schuleri* Jeannel, 1928

Antroherpon apfelbecki J. Müller (subsp.), po Jeannelu (1930, 147) subsp. *metohijense* Jeannel

* *Antroherpon matzenaueri augustae* (Zariquiey, 1928)

Sve leg. Weirather 6. i 12. VIII 1926.

Riđežina jama u dolini između brda Stražnicē i Δ 1574 Studeno brdo — Zasad jama br. 19 (Weir. lažno ime)

Antroherpon matzenaueri augustae (Zariquiey) — 29. VII i 8. VIII 1926. Weirather)

Jamica E od Han-Gvozda na pola puta Nikšić — Šavnik, 1 400 m n. m. — Rapti i Rapta jama br. 21 (Weir. lažno ime); Höhle 21, Rapta J., Vojnik Gau (Zariquiey, 1928, 161)

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss)

Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.)

Antroherpon matzenaueri augustae (Zariquiey)

Sve leg. Weirather, 7, 9. i 13. VIII 1927.

- Pećina Samograd u Turiji iznad Šavnika — Pr spis. br. 25
Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.), elitre, samo i
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (21. VII 1958. Pr 4 na mekama)
- Bukova šuma ispred Ridežine jame u dolini između brda Stražnicē i ♂ 1574 Studeno brdo — Weir. Platz 7
Adelopsella bosnica bosnica Reitter (29. VII ili 8. VIII 1926. Weirather 1).

VIII. ŽURIM PLANINA I MAGANIK

1. Žurim planina

- Gornja jama u Četovom vrhu na brdu Zvorniku, 2 120 m n. m. — Meka jama br. 23 (Weir. lažno ime); Höhle 23, Mika J., Tali Gruppe (Zariquiey, 1928, 160, 162); massif du mont Tali (situé au nord-est du Maganik, dont il est séparé par une profonde vallée): Mika jama (Jeannel, 1930, 139, 142)
 * *Antroherpon albanicum sydowi* (Zariquiey, 1928) i
 * *Antroherpon matzenaueri taliense* (Zariquiey, 1928 — (18. VIII 1926. Weirather)
- Donja jama u Četovom vrhu na brdu Zvorniku, 2 100 m n. m. — Kraj jama br. 24 (Weir. lažno ime)
Antroherpon albanicum sydowi (Zariquiey) — (18. VIII 1926. Weirather)
- Jama Pječaljina na brdu Zvorniku, 1 970 m n. m. — Maj jama br. 25 (Weir. lažno ime); Massif du mont Tali (situé au nord-est du Maganik, dont il est séparé par une profonde vallée): Maj jama (Jeannel, 1930, 139)
Antroherpon albanicum sydowi (Zariquiey) i
Antroherpon matzenaueri taliense (Zariquiey) — (18. VIII 1926. Weirather)
- Čavčina jama u brdu Zvorniku nešto iznad jame Pječaljine — Čina jama br. 251 (Weir. lažno ime); Massif du Tali: Čina jama (Jeannel, 1930, 142)
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (29. VIII 1927. Cošić)
Antroherpon albanicum sydowi (Zariquiey) — (26. VIII 1927. Weirather, Cošić; 29. VIII 1927. Cošić).

2. Maganik

- Bezimena pećina kod katuna Koprivnog dola sa grobljem u mjestu Riči vrh, Pavkovići — Lug pećina br. 26 (Weir. lažno ime); Lug

pećina, dans le mont Maganik (Jeannel 1930, 112), massif du Maganik: Lug jama (Jeannel, 1930, 139, 142)
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss)
Neotrechus hilfi grossi Jeannel,
 * *Antroherpon latipenne punctipenne* Jeannel, 1930
Antroherpon matzenaueri augustae (Zariquiey)
 Sve leg. Weirather 16. VIII 1926.

IX. BJELASICA PLANINA, KOMOVI I ANDRIJEVICA

1. Bjelasica planina

Županska pećina — Džupanska pećina (teste B. Curčić) — 1.5 km SO od sela Lubnice nad desnom obalom potoka Jelovice, otprilike 100 m više — Pr spis. br. 27

Laemostenus (*Odontosphodrus*) *elongatus pentheri* G. Müller — (16. VII 1976. I. Sivec 1 na meki)

* *Blattochaeta remyi* Jeannel, 1931 (28. i 29. VIII 1930. Remy; 26. VII 1976. I. Sivec 13 na mekama)

* *Antroherpon albanicum remyi* Jeannel, 1931 (28. i 29. VIII 1930. Remy; 30. VII 1968. Pr 5; 26. VII 1968. I. Sivec u velikom broju na mekama)

Otovića pećina, otprilike 500 m SW od sela Lubničē, neposredno nad prokopom za natapanje

Antroherpon albanicum remy Jeannel (31. VII 1967. B. Deelman, Pr 5; 29. V 1968. Pr 2)

Velika Bracanovića pećina, blizu Otovića pećine, takođe neposredno nad prokopom za natapanje — Pr spis. br. 29

Duvalius spec. (29. V 1968. Pr 1 ♀ na meki)

Blattochaeta remyi Jeannel (29. V 1968. Pr 1 na meki; B. Deelman 15. VII 1971. pet, 31. VII 1971. na mekama 3)

* *Bathyscidius remyi* Jeannel, 1934 (30. VIII 1930. Remy 1; 29. V 1968. Pr 2 na meki; 31. VII 1971. B. Deelman 1 na meki) Samo ♀♀ poznate.

Antroherpon albanicum remyi Jeannel (15. VII 1971. B. Deelman 6)

Biogradsko jezero (na Bjelasici)

Pholeuonella andrijevicensis Jeannel (14. V 1964. Pr 1).

2. Komovi

Komovi, 1 800 m n. m.

Duvalius (s. str.) *sturanyi sturanyi* Apfelbeck (VI 1935. Nonveiller — Scheibel 1937, 19)

3. Andrijeвица

Andrijeвица

Duvalius (s. str.) *sturanyi stenocephalus* (Apfelbeck) — (Scheibel 1937, 19)

Andrijeвица, potok Jerinja

* *Pholeuonella andrijevicensis* Jeannel, 1924 (leg. Apfelbeck, coll. Pretner).

X. BIJELO POLJE I IVANGRAD

1. Okolina Bijelog Polja

Pećine u klisuri potoka Bistrice W od Peštrskog polja, Bistrica (kod Bijelog Polja)

Jeannel opisao je 1931. god. rod i vrstu *Remyella scaphoides* iz Velike pećine ispod bližnjega sela Grgaje već u Srbiji. Zato pretpostavljam da živi takođe u još neistraženim pećinama ove klisure.

2. Okolina Ivangrada

Pećina Građa, otprilike 50 m više sela Petnika, 3 km NE od Ivangrada (= Berane). I ovu pećinu posjetio je Paul A. Remy 26. VIII 1930, ali bez uspjeha (Remy in litt.).

Bathysciinae (5. VIII 1970. i 15. VII 1971. B. Deeleman 11 sasvim na kraju pećine; 28. VII 1971. Pr više primj. na mekama)

Zagorska ili Vrelo pećina kod sela Zagorja, 4 km SE od Ivangrada, 1 km SE od Δ 972 Bukovac

Bathysciinae (5. VIII 1970. P. R. Deeleman 1).

XI. MOKRA PLANINA, HAJLA, ŽLJEB, BIJELA CRKVA (KOD ROŽAJA)

1. Mokra planina

Čavčina jama — Duboka jama br. 30 (Weir. lažno ime); Höhle 30, Duboka J., Mokra pl. Gau (Zariquiey 1928, 162); Duboka, Mokra planina (Knirsch, 1928, 118); Mokra planina: Duboka jama (Winkler 1938, 220); massif du Mokra planina: Duboka jama

(Jeannel, 1930, 141); Pr spis br. 32: Duboka jama u Mokroj planini

* *Antroherpon albanicum boschi* (Zariquiey, 1928) — (2. i 5. IX 1926. Weirather)

Pećina u Bekovini (? recte u Bukovini) — Pr spis br. 31

* *Antroherpon albanicum gracile* Winkler, 1933 — (leg. Biscohoff).

2. Hajla planina

Hajla iznad 2 000 m n. m. na rubu snijega ispod kamenja

Duvalius spec. (9. VII 1967. Pr).

3. Žljeb (kod Rožaja)

Jama u mjestu Šoljanima (stovarište za drvo), oko 15 m lijevo od ceste Rožaje — Žljeb, otprilike 1 450 m n. m. Ni 10 m duboka jama sa malim otvorom, u stijeni uska pukotina u malu prostoriću, prije dna jame

Bathysciinae (B. Deeleman 30. i 31. VII 1971, i 21 i 28. VII 1972).

4. Bijela Crkva (kod Rožaja)

Šutkova pećina, Bijela Crkva

Staphylinidae (28. VII 1971. Pr na mekama)

Pećina Ružina bukva, Osoje u dolini Dubokog potoka

Bathysciinae (16., 28. i 29. VII 1971. B. Deeleman, Pr)

Bryaxis spec. (16. VII 1971. Br. Deeleman 2).

XII. BIJELE RUDINE

Ledenica na Velikoj kiti Δ 1240, 3 km N od Trubjele, u karti označena — Pr spis. br. 248

Antroherpon albanicum Apfelbeck (subsp.) — (29. VII 1969. Chr. i 6. VIII 1969. P. R. Deeleman, Pr u većem broju, osobito na mekama)

Antroherpon latipenne (Apfelbeck) (subsp.) — (29. VII i 6. VIII 1969. Pr samo 6)

Manja pećina sa vodom na Troglavu kod Bajova Dola, otprilike 3 km S od Podbožura

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (31. VII 1969. Pr 6)

Antroherpon piesbergeni Zariquiey (subsp.) — 31. VII 1969. Chr. Deeleman, Pr 8)

Amaurops (Seracamaurops) spec. (31. VII 1969. Chr. Deeleman 1)

Veća pećina sa vodom na Troglavu južno od Podbožura

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (7. VIII 1969. P. R. Deeleman, Pr 6)

Boračka pećina, Borak kod sela Ubala (Ubli) — (S Bijeje rudine) između Nikšića i Cetinja, skladište krumpira

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (27. VII 1971. Pr 5).

XIII. OPUTNE RUDINE

Pećina kod Čiste vlade, Velimlje

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (8. VIII 1970. P. R. Deeleman 11)

Gnjatova pećina, Obljaj, na putu za Vuči do

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — 7. VIII 1970. P. R. Deeleman na mekama 6)

Vučja pećina, Vuči do (E od Bileće)

Speonesiotes (Kulzeria) spec. (8. VIII 1970. P. R. Deeleman 4 ispod kamena, 8. VIII 1970. na mekama 4)

Antroherpon apfelbecki J. Müller (subsp.) — (P. R. Deeleman 21. VII 1970. jedan, 8. VIII 1970. na mekama 4)

Stanina pećina, Vuči do (E od Bileće)

Tapinopterus setipennis Apfelbeck, 1

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss), 2

Speonesiotes (Kulzeria) spec., 4

sve leg. P. R. Deeleman na mekama 8. VIII 1970

XIV. NIKŠIČKO POLJE

Velja peć, Carev most, na južnom obodu polja — Gora pećina br. 18 (Weir. lažno ime); Höhle 18 Gora P. Lisac Gau (Zariquiey, 1928, 158); Gora pećina, dans le massif de Lisac planina (Jean- nel, 1941, 119); spis. Pr br. 261

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (25. VII, 1. i 30. VIII 1926. Weirather; 26. VIII 1955, 29. X 1956. i 7. VI 1957. Pr u prednjem dijelu u velikom broju)

- Neotrechus hilfi* Reitter (subsp.) — (26. VIII 1955, 29. X 1956. i 7. VI 1957. po 1 primj.; 18. VIII 1957. tri, 31. VIII 1957. sedam na mekama, sve Pr)
- * *Aphaenopsis (Adriaphaenops) stirni* Pretner, 1959 (29. X 1956. Štirn 1; 7. VI 1957. Pr 1)
- Laemostenus (Antisphodrus) cavicola* Schaum (subsp.) — (7. VI 1957. Pr 2)
- * *Speonesiotes (Kulzeria) dorotkanus noesskei* Zariquiey, 1928 (30. VIII 1926. Weirather; 18. VIII 1957. na guanu šišmiša 19, a 31. VIII 1957. na mekama 47 Pr)
- Pećina iznad Maksimovića barâ, 900 m W od Careva mosta, po prilici 40 m iznad S oboda polja — Pr spis. br. 272
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) 2 i
- Speonesiotes dortkanus noesskei* Zariquiey (26. VIII 1955. Pr 1)
- Ponor Opačica na S ivici polja — Pr spis. br. 259. Opis: Michler, 1958, 245, 246
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (26. X 1956, 15. i 17. VIII 1957, po 1 Pr, 16. VIII 1957. Pr 7)
- Pećina u kraju Boštani ispod Čelinskog dola na N podnožju Budoša — Pr spis. br. 268
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (29. VIII 1957. Pr 1)
- Jama Golubnjača (iznad Krupačke jame) na S obodu Krupačkog polja — Pr spis. br. 255. Opis: Michler, 1958, 243
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (21. VIII 1957 Pr 52)
- Pećina Bazdovača iznad S oboda Krupačkog polja — „Pećina Prolom“ (Michler 1958, 244), Pr spis. br. 256
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (Pr 23. i 24. VIII 1957. po 2, 28. VIII 1957. tri)
- „Pećina“ kod pećine Bazdovača iznad oboda Krupačkog polja, koju su hidroelektrane „Gornja Zeta“ u Nikšiću zvale pećina Bazdovača — Pr spis. br. 263
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (24. VIII 1957. Pr 3)
- Tović pećina na brežuljku Mija glavica kod sela Dragove Luke (2 km N od Nikšića — Vukova pećina br. 17 (Weir lažno ime)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (22. VII 1926. Weir.)
- Bezimena pećina na brežuljku Mija glavica kod sela Dragove Luke (2 km N od Nikšića) — Strbac jama br. 15 (Weir. lažno ime)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (22. VII 1926. Weir.)

- Vilina pećina na brežuljku Zlogori kod sela Kočana (4 km NW od Nikšića) — Jasena pećina br. 16 (Weir. lažno ime)
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (23. VII 1926. Weir.)
- Ridanska pećina u Peraj-dolu u Gornjem polju — Pr spis. br. 276
Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.) — (8. VI 1957. Pr 2)
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (8. VI, 20 VIII i 1. IX 1957. Pr u velikom broju)
- Pećina Kučerada na NW obodu Gornjeg polja, 2 km SE od Vidrovana — Pr spis. br. 278
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (27. VIII 1955. Pr 3)
- Mlinska pećina kod Vidrovana na N obodu Gornjeg polja — Pr spis. br. 279
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (29. VIII 1955. Pr 8)
Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.) — (29. VIII 1955 Pr 1).

XV. GRAHOVO

- Vojvode Dakovića ili Vojvodina pećina na NE ivici Grahova na podnožju Droškoriće — Dobra pećina br. 9 (Weir. lažno ime); Höhle 9, Dobra P., Lisac Gau (Zariquiey, 1928, 163) Pr spis. br. 233. Opis: Tisserant-Godard, 1970, 25, fig. 13; Tisserant 1974, 5—10, figg. 4, 5
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (10, 11, 13. VII i 21. IX 1926. Weirather; 23. VIII 1966. Pr 4 i 2. IX 1967. Pr 1 na meki)
Speonesiotes (Kulzeria) spec. — (1926 Weir.; 2. IX 1967. Pr 6 na mekama)
Antroherpon apfelbecki J. Müller (subsp.) — (1926 Weir. 1); po Jeannelu (1930, 147) subsp. *metohijense* Jeannel.
 * *Hadesia vasiceki weiratheri* Zariquiey, 1928 (1926 Weir. 1)
- Jama Golubinka (sec. Pretner), Golubnjača (sec. Weirather) na Der-
 višu iznad Grahova — Slaba jama br. 11 (Weir. lažno ime).
 Opis: Tisserant-Godard, 1970, 26
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (11. VI 1926. Weir.)
- Vranovska jama na Δ 1323 Droškorića (iznad Grahova) — Gaj jama
 br. 10 (Weir. lažno ime), Pr spis. br. 238; 800 m SE od vrha
 Droškoriće ucrtana u karti

- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (10. VII 1926. Weir.)
- Blattochaeta montenegrina* Jeannel (10. VII 1926. Weir.; 3. IX 1967. Pr 1)
- Pholeuonella* spec. (10. VII 1926. Weir.; 3. IX 1967. Pr 1 na meki)
- „Mala jama“ na Droškoricu iznad Grahova
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — 1
- Blattochaeta montenegrina* Jeannel — 21
- Speonesiotes (Kulzeria)* spec. — 1
- Sve 3. IX 1967. Pr na mekama
- Bezimena pećina-staja, Bobjero brdo ♂ 1 174 iznad sela Osječenice — Crna pećina br. 13 (Weir. lažno ime)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (14. VII 1926. Weir.)
- Bobjerska pećina na brdu Bobjer ♂ 1 174 iznad sela Osječenice — Vodna i Vrijedna pećina br. 12 (Weir. lažno ime), Pr spis. br. 243
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (14. VII 1926. Weir., 30. VII 1969. Pr 1)
- Antroherpon apfelbecki* J. Müller (subsp.) — (30. VII 1969. Pr samo abdomen)
- Elezova pećina, Elezov do kod Zagore (3 km ESE od Osječenice) — Pr spis. br. 240 Elesova pećina kod Elesovog dola
- Laemostenus (Antisphodrus) cavicola* Schaum (subsp.) — (5. VIII 1969. Pr 1)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (1. VIII 1969. Pr 1)
- Droškoricu Δ 1 323, N padina u bukovoj šumi ispod kamena — Weir. Platz 10
- Speluncarius setipennis* Apfelbeck (12. VII 1926. Weir. 10).

XVI. ORJEN I KRIVOŠIJE

1. Orjen

- Rajčeva jama na Troglavu južno od Gacka (Jeannel, 1930, 139), praviloma na Orjenu (Weirather in litt.)
- * *Antroherpon matulici echinatum* Jeannel, 1924 (coll. Jeannel)
- Pećina Kapavica 800 m NW od Vrbanja, na SE padini ♂ 1 466 Šiljevica, na karti ucrtana
- Laemostenus (Antisphodrus) cavicola* Schaum (subsp.) — (29. XI 1962. Pr 1)

Laemostenus (Odontosphodrus) elongatus robustus Schaufuss
(30. VII 1968. Drovenik 1)

Vučja pećina, Vrbanje — Biospeologica no. 374, Grotte de Loup, située près de la Gendarmerie de Vrbanje, assez grande, ornée de très belles concrétions, altitude 1 320 m (Paganetti-Hummeler, 1914, 344); Vukova jama, Wolfshöhle beim Gendarmarieposten von Vrbanje (Wolf 1936, 307); Pr spis. br. 169. Dosada nije uspjela identifikacija ove pećine.

„*Anophthalmus*“, vjerovatno *Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (12. i 16. VII 1911. Paganetti-Hummeler 1. c.)

Pećina u Kučericama, Lokvice na prevoju na lijevoj strani, tik iznad orjenske ceste, na karti 700 m NW od njezine najviše tačke ucrtane. — Pećina u Orjenu na dalmatinskoj granici (Apfelbeck, 1908, 417); Biospeol. balc. br. 53, 287 i 696; Biospeologica 375. Grotte du col d'Orien, située au-dessus de la nouvelle route de Grab à Crkvice, altitude: 1 680 m (Paganetti-Hummeler, 1914, 345); Mala pećina u Orjen-planini (Buturović, 1951, 100); Jama kod Lokvice (Novak, 1952, 16); Pr spis. br. 175, 177 i 178 su jedna i ista pećina Na karti ucrtana 700 m NW od najviše tačke ceste

* *Nebria (Alpaeus) sturanyi spelaeophila* Obenberger, 1917 (Absolon, 1943, 207)

* *Neotrechus noesskei noesskei* (Apfelbeck, 1908)

Speluncarius anophthalmus Reitter (VII. 1911 Paganetti-Hummeler, 1. c.; Absolon, 1943, 208)

Blattocheta marianii Reitter (subsp.) — (Absolon, 1943, 307; 5. VIII 1968. Drovenik 9 na mekama)

* *Antroherpon taxi taxi* J. Müller, 1913 (22. VII 1912. Absolon, Matulić, 28. V 1913. Matulić; 25. VIII 1967. Pr 1; 5. VIII 1968. Drovenik 9 na mekama — Pretner, 1970, 352, 363)

Antroherpon matzenaueri Apfelbeck (19. VII 1911. na mekama 9 Paganetti-Hummeler, 1914, 345) = *Antroherpon latipenne luciani* (J. Müller). Ni Drovenik ni Pretner nijesu našli ovu vrstu!

Snježnica 5 m tik ispod lijeve strane orjenske ceste, oko 200 m E od njezine najviše tačke na orjenskom prevoju

Antroherpon taxi taxi J. Müller (5. VIII 1968. Drovenik 1)

Pećina ispod lijeve strane orjenske ceste, oko 400 m NE od njezine najviše tačke na orjenskom prevoju, od prethodne snježnice oko 200 m udaljena

Antroherpon latipenne luciani (J. Müller) — (5. VIII 1968. Drovenik 1 — Pretner 1970, 362)

Lakićeva pećina — snježnica blizu prevoja orjenske ceste na desnoj strani orjenske ceste, 470 m SE od njezine najviše tačke

- udaljena i u karti ucrtana — Höhle am Orjen (Müller, 1913, 129), grotte du col Orjen (Jeannel, 1924, 417 i 1930, 142)
- * *Antroherpon latipenne luciani* (J. Müller, 1913) — (5. VIII 1968. Drovenik 1; Pretner, 1970. 362)
- Dobri do na N podnožju Δ 1895 Orjen, otprilike 1 400 m n. m., H. — Weir. Platz 12. u bukovoju šumi ispod kamena
- * *Neotrechus silvaticus* (Winkler) — (8. i 18. VI 1925. Weir., Winkler 8)
- Pholeuonella matchai* Jeannel (8. i 18. VI 1925 Weir., Winkler)
- Ledenica na Kalupnoj gredi ♂ 1676, H. — Glacière dite „Ilo jama“ à Kalupna greda (Jeannel, 1930, 127), Pr spis. br. 166
- Blattochaeta marianni paganettii* Jeannel (1930, 127) — (1925. Weir. Winkler)
- Zla ili Zlo jama na Štirovniku Δ 1 650, ogranku orjenskog masiva, H. — Olz jama br 96 (Weir lažno ime)
- Blattochaeta marianii* Reitter subsp. (Jeannel, 1930, 126) — (1925. Weir.)
- Antroherpon taxi taxi* J. Müller (1925. Weir.)
- Sniježnica pod Kalupnom gredom iznad Zle jame, H. sa otvorom na tavanu u stražnjem dijelu — Weir. br. 97
- Antroherpon taxi taxi* J. Müller (1925 Weir.)
- Štirovnik Δ 1 650, H., u dubokoj šumi pod kamenom
- Speluncarius anophthalmus* Reitter (VI 1925. Winkler 1 — Winkler 1925, 141)
- Dvije sniježnice na Štirovniku Δ 1 650, H.
- Blattochaeta marianii* Reitter (subsp., preko 6 mm velika, u svakoj sniježnici po 1 kom.) i
- Antroherpon taxi taxi* J. Müller (1925 mala serija), sve Winkler 1925 (Winkler, 1925, 144)
- Bukova rupa na SW padini Δ 1 679 Gubar, H. Bukva pećina br. 93 (Weirather)
- * *Neotrechus hilfi hilfi* (Reitter, 1903) — (1903 M. Hilf, O. Leonhard 1 na meki; 14. VII 1910 Meixner, Tax 1 — Meixner 1911, 414; VI 1925. Winkler 1 — Winkler, 1925, 141)
- Neotrechus saturalis amplipennis* (Müller, 1913, 108) — (14. VII 1910. Meixner, Tax — veći i krupniji kao tipični po Meixneru, 1911, 414; 4. X 1930. Svirčev 25; 2. VIII 1968. Drovenik 3)
- Blattochaeta marianii paganettii* Jeannel (1925 Weir. — Jeannel 1930, 126, 127)
- Speonesiotes dorohtkanus dorohtkanus* (Reitter) — (14. VII 1910. Meixner, Tax — Meixner, 1911, 414)

- * *Antroherpon matulici matulici* Reitter, 1903 (Matulić; 14. VII 1910 Meixner, Tax — Meixner 1911, 414; VI 1925. Winkler 1 — Winkler, 1925, 144)
- Amaurops (Seracamurops) grandis* Winkler (XI 1927. Ramo Cošić 1)
- Ledenica četvrt sata hoda E od Bukove rupe udaljena, na Gubaru, H. — Čobanica jama br. 98 (Weir. lažno ime)
- Neotrechus suturalis* (Schaufuss) (subsp.) — (10. VII 1925. Weir.)
- Vilina pećina blizu Bukove rupe, Gubar, H.
- Speonesiotes (Kulzeria) dorohtkanus dorohtkanus* (Reitter) — (14. VII 1910. Meixner, Tax — Meixner, 1911, 414)
- Jama na grebenu Gubara iznad Bukove rupe, H. — Bubac jama br. 91 (Weir. lažno ime)
- Neotrechus suturalis* (Schaufuss) (subsp.) i
- Antroherpon matulici matulici* Reitter (VI 1925. Weir., Winkler)
- Jama na podnožju Δ 1 679 Gubar, H. — Schachthöhle am Fusse des Gubar (Winkler, 1925, 144), Avens au pied du mont Gubar (Jeannel, 1930, 139).
- Antroherpon latipenne luciani* (J. Müller) mala serija i
- Antroherpon matulici matulici* Reitter, (nekoliko kom. VI 1925. Weir. i Winkler)
- Jama Pod Gubar, Koprivni do (Svirčev), H. — moguće sa prethodnom jamom identična
- Antroherpon matulici matulici* Reitter (5. X 1931. Svirčev nekoliko kom.)
- Jama sa dvoranom na dnu u mjestu „Jama“ S od Koprivnog dola H. — Hallenschacht in der Örtlichkeit „Jama“ S Koprivni Do; Janko jama br. 95 (Weir. lažno ime); Janko jama dans la région de l'Orjen (Jeannel, 1930, 127)
- * *Blattochaeta marianii brevipennis* Jeannel, 1930 (VI 1925. Weir. 3 — Winkler, 1925, 141)
- Antroherpon latipenne luciani* (J. Müller) — (VI 1925. Weir.)
- Antroherpon matulici matulici* Reitter (VI 1925. Weir. nekoliko kom. — Winkler, 1925, 144)
- Bezimena jama u neposrednoj blizini prethodne jame sa dvoranom na dnu u mjestu „Jama“ S od Koprivnog dola, H. — Mata jama br. 161 (Weir. lažno ime), Mata jama danas la région de l'Orjen (Jeannel, 1930, 127)
- Neotrechus suturalis* (Schaufuss) (subsp.) — (coll. Mus. München 9 sa Weirather etiketom „H. 161 Mata J., Orjengruppe)
- Blattochaeta marianii paganettii* Jeannel (Jeannel 1. c.)

- Antroherpon matulici matulici* Reitter (coll. Mus. München 9 sa Weiratherovom etiketom „H. 161 Mata J., Orjen-gruppe“)
- Jama Pod jamama, Koprivni do (Svirčev), H.
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (16. VIII 1931. Svirčev više kom.)
- Čavčina jama, Koprivni do, H. — Demi jama br. 90 (Weir. lažno ime) Čarčina jama, à Koprivni do (Jeannel, 1928, 295)
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (Jeannel, 1. c.; coll. Weirather 1 sa Weiratherovom etiketom „H. 90 Demi J. Orjengebirge“)
- Jelova jama između Koprivnog dola i sela Ubala, H. — Jelovina jama (Weir.) Jela jama br. 92 (Weir. lažno ime)
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (VI. 1925 Weir., Winkler)
Antroherpon taxi taxi J. Müller — (VI. 1925 Weir. Winkler)
Antroherpon latipenne luciani (J. Müller) — (25. VII. 1968 Drovenik 4)
Antroherpon matulici matulici Reitter (25. VII. 1968 Drovenik 1)
- Jama Travnicevina, Svitavac iznad Graba, H. — Čivin i Čevin jama br. 94 (Weir. lažno ime)
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (VI. 1925 Weir. Winkler)
Blattochaeta mariani brevipennis Jeannel citira Jeannel (1930, 127) iz Čivin jame, subsp. *paganettii* Jeannel pa iz Travnicevine!
- Vodena pećina u Braveniku, Grab, H. — „Pećina Bravenicu“ (Spandl, 1926, 100) Vodenica pećina br. 6 (Weir. lažno ime)
Hadesia vasiceki weiratheri Zariquiey (22. i 25. V 1926. Weir. 55)
- Golubinka I u Braveniku, Grab, 15 m duboka, H. — Gliva jama br. 7 (Weir. lažno ime)
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (16. V 1926. Weir. 13)
- Golubinka II u Braveniku 10 m duboka, Grab, H. — Grad jama br. 5 (Weir. lažno ime)
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (22. V 1926. Weir. 9; 1 primj. u coll. Weirather)
- Krasanova jama, Grab, H. — Anov jama br. 266 (Weir. lažno ime)
Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (proljeće 1928. Ramo Cošić)

Jama u Ilijinu brdu, Grab, H.

Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) 17 i

Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.) — (22. VII 1968. Drovenik)

Jama kod Graba, Grab, H.

Blattochaeta marianii Reitter (subsp.) — (VI 1925. Weir., Winkler — Winkler, 1925, 141)

Vilina pećina na Gradini ♂ 1026, Grab, H. 1 026,

Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (20. VII 1968. Drovenik 55, 9. VIII 1968. na mekama 38)

Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.) — (20. VII 1968. Drovenik 1)

Speonesiotes dorohtkanus Reitter (9. VIII 1968. Drovenik 1)

Lastvina pećina, Konjsko, H.

Speonesiotes (Sp.) narentinus (M. Miller) (subsp.) — (6. VIII 1968. Drovenik 1)

Potpjećinica u Kaluđerovoj gredi, Grab, H.

Neotrechus suturalis (Schaufuss) (subsp.) — (26. VII 1968. Drovenik 15)

Duboka jama na zapadnom obronku Orjena kod Graba, H. — Tierfer Schacht am westlichen Ausläufer des Orjen bei Grab (Winkler, 1925, 148)

* *Amaurops (Seracamaurops) grandis* Winkler, 1925 (VI 1925. Weir., Winkler 6)

Jama kod sela Ulica na putu između Graba i Vrbanja, H.

Biospeologica no. 376, Jama de Ulice, située sur la route de Grab à Vrbanje, altitude 950 m (Paganettii—Hummler, 1914, 345); Biospeol. balc. br. 597. Skoro okomita, 23 m duboka jama s malom sobom na dnu

Blattochaeta marianii Reitter (subsp.) — (23. VII 1911. Paganetti—Hummler 1. c.)

Jama I u rupe, Turove doline, Ulice, H.

Neotrechus noesskii Apfelbeck — (27. VII 1968. Drovenik 1)

Jama III u rupe, Turove doline, Ulice, H.

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) 1 i

Laemostenus (Odontosphodrus) elongatus robustus Schauffuss 2 (29. VII 1968. Drovenik)

Jovanova pećina, Turove doline, Ulice, H.

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — 115

Laemostenus cavicola Schaum (subsp.) — 3

Speonesiotes (Kulzeria) dorohtanus (Reitter) — 5
Speonesote (Sp.) narentinus (L. Miller) —
 (sve 21. VII 1968. Drovenik)

„Jama“ kod sela Melovine između Graba i Vrbanja, H.

Neotrechus hilfi hilfi (Reitter) — 6 i

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — 6
 (sve 24. VII 1968. Drovenik)

Područje Orjena

Amaurops (s. str.) *breiti* Ganglbauer (Müller 1944, 95)

* *Speonesiotes (Crivosiella) brachycerus* Jeannel, 1924.

2. Krivošije

Pećina na W padini Δ 1446 Radoštak — Biospeologica no. 368
 Radostak pećina, située sur le versant ouest du Mont Radostak
 altitude 1400 m (Paganetti—Hummler, 1914, 342), Pr spis.
 br. 170

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (12. VI i 11. VIII
 1911. Paganetti—Hummler 1. c., a pogrešno citira *Anoph-
 thalus Halmai* Apfelbeck)

Bečalina pećina na SW padini Δ 1680 Šubra, v. 1200 m — Bio-
 speologica no. 370. Bečalina pećina, située sur le versant sud-
 ouest du mont Subra, dans le Krivozija, altitude 1200 m
 (Paganetti—Hummler, 1914, 343), Pr spis. br. 172

* *Blattocheata marianii paganetti* Jeannel, 1924 (Jeannel, 1924,
 263 i 1930, 126)

Antroherpon matulici matulici Reitter (Jeannel, 1930, 139)

Vranja pećina u zarezu Vratlo između grebena Δ 1750 i \diamond 1450
 Šiljevik — Biospeologica no. 371. Vranja pećina, située à Vrat-
 loscharte, altitude 1100 m (Paganetti—Hummler, 1914, 343),
 Pr spis. br. 171

Coleoptera (19. VIII 1911. (Paganetti—Hummler, 1. c.)

Velika jama, Ubli (Donje Krivošije) na stupnju iznad bezdana

Neotrechus noesskei noesskei Apfelbeck — 3

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — 3

Lamostenus (Odontosphodrus) elongatus robustus (Schaufuss) —
 1, sve 4. IX 1967. Pr

Jama Trogrlo na NE podnožju \diamond 1470 Kabao uza samu cestu
 na njezinoj NE strani; opis: Tisserant, 1974, 21, fig. 19

Blattochaeta marianni Reitter (subsp.) i

Antroherpon matulici matulici Reitter

Pr 4. IX 1967. na mekama po 1 primj.

Ornička jama, Zvečeva (Gornje Krivošije); Tisserant, 1974, 20, fig. 17

Laemostenus (Odontosphodrus) elongatus robustus Schaufuss (27. VIII 1967. Pr 1)

Pećina na Pržini, Zvečeva (Gornje Krivošije)

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (1. IX 1967. Pr 4. i 18. VII 1973. Pr 5)

Speonsiotes dorotkanus matchai Fagniez (1. IX 1967. Pr 1 na meki)

Pećina na Jaričevoj kosi ♂ 1451 uz cestu Orjenski prevoj — Crkvice. Biospeolog. balc. br. 92

* *Neotrechus noesskei troglomontanus* Absolon i Mařan 1947 — 1

Speluncarius vjerovatno *anophtalmus* Reitter — 1 (Absolon, 1943, 208)

Antroherpon matulici matulici Reitter — 2 (Absolon, 1943, 207)

Antroherpon taxi taxi J. Müller više primj. (Absolon 1943, 207) sve 2. VIII 1913. Absolon i Matulić (Absolon, „Travunia“ in litt.)

Pećina na E padini Orjena — Grotte sur le versant E du Orjen (Jeannel, 1930, 126), Pr spis. br. 179

Blattochaeta mariani marianii Reitter (leg. Absolon-Jeannel, 1930, 126)

Manje pećine kod naselja Crkvića (Absolon i Mařan, 1947, 6)

Neotrechus paganetii matchai Absolon i Mařan, 1. c.)

Mala pećina, udaljena malo minuta od nekadašnjeg poštanskog ureda na Crkvicama, skladište za snijeg i meso (Müller, 1909, 30)

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (13. VII 1909 Müller 1. c.)

Mala pećina blizu sela Blagojevića, 1/2 sata N od Crkvića (Müller, 1909, 30)

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (13. VII 1909. Müller

Šuma na putu Crkvice — Dragalj, pod kamenom — Biospeolog. balc. br. 613

* *Neotrechus paganettii lapidicola* Absolon i Mařan, 1947 (IV 1916. Mat'cha 1)

Vilina pećina na Podima, zaselak „Na Pode“ — Biospeolog. balc. br. 628; berühmte Insurgenten-Höhle „u Napode“ (Absolon, „Travunia“ in litt.); pećina u Napode (Absolon-Strouhal, 1932, 26); „Vilina pećina“ (Kratochvíl, 1940, 24); Pr spis. br. 192 i 193

- Neotrechus hilfi hilfi* Reitter (Absolon—Strouhal, 1932, 26; 28. VIII 1966. Pr 1 na meki)
- Neotrechus paganettii matchai* Breit (10. V 1915. jedan, 5. VI 1916. Matcha 2 — Absolon — Mařan, 1947, 6)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (28. VIII 1966, Pr 4 na mekama)
- Blattochaeta mariani* Reitter (28. VIII 1966. Pr 2)
- Antroherpon matulici matulici* Reitter (Absolon—Strouhal, 1932, 26, ali Pretner ga nije uhvatio ni na mekama)
- Pećina kod Knezlaza (Jeannel, 1924, 332), vjerovatno jedna od slijedećih pećina: Izeta pećina (Kratochvil, 1935, 23), Studena pećina, Donja i Gornja Pokljuka (Kratochvil, 1935, 24)
- * *Pholeuonella matchai* Jeannel, 1924
- Izeta pećina ispod Grkovca kod Knezlaza (Krivošije) otprilike 900 m n. m. (Jeannel, 1928, 308) — Biospeol. balc. br. 637, Pr spis. br. 194
- * *Neotrechus paganettii matchai* Breit (Absolon—Mařan, 1947, 6, 17)
- Dvije pećine u okolini Crkvice (Breit. 1917, 68)
- * *Neotrechus paganettii matchai* Breit, 1917 — (leg. Mat'cha)
- Križna jama, Crkvice — opis: „Križeva jama“, Tisserant—Godard, 1970, 36
- Antroherpon matulici matulici* Reitter — (21. VIII 1966. Pr 1)
- Pećina u Bor, Teverići na N podnožju ⚡ 1 277 Veli vrh — Deverička pećina na Velem vrhu (Kratochvil, 1935, 22), Pr. spis. br. 181
- Neotrechus hilfi hilfi* Reitter (6. i 24. VIII 1965. Pr. po 1 na meki)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (29. VII 1965. jedan, 31. VII 1965. četiri, 14. VIII. 1966. dva na mekama Pr)
- Blattochaeta marianii marianii* Reitter (24. VIII 1966. Pr 7 na mekama)
- Antroherpon matulici matulici* Reitter (31. VII 1965. i 14. VIII 1966. po 1, 24. VIII 1966. na mekama 7 Pr)
- Vodna jama, Teverići na N podnožju ⚡ 1277 Veli vrh
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (6. VIII 1965. Pr. 2)
- Tomova pećina, Veli do kod Dvorečkih Ždrijela — pećina Han Pass (Absolon — Strouhal, 1932, 27), Pr spis. br. 206
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufus) — (29. VIII 1965. dva, 6. VIII 1965. Pr 1 na meki)

- Pećina u Velom dolu kod Dvoračkih ždrijela — Pr spis. br. 207 i 208
Pholeuonella matchai Jeannel (6. VIII 1965. Pr 1)
- Pećina na Jankovu vrhu iznad Jankovog Sela — Pr spis. br. 211
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (15. i 26. VIII 1966. Pr nekoliko primj. pod kamenima i na mekama)
Speonesiotes (Sp.) *narentinus* (L. Miller) subsp. (26. VIII 1966. Pr 5 na mekama)
- Jankova pećina u Vođi ispod Jankovog Sela — Pr spis. br. 210
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (26. VIII 1966. Pr 1)
Laemostenus (*Odontosphodrus*) *elongatus robustus* Schaufuss — (26. VIII 1966. Pr 1)
Pholeuonella matchai Jeannel (26. VIII 1966 Pr 6 na mekama)
- Pećina Mijokovica kod rudnika boksita Velika Dubova glava iznad zaselka Crni Nugli na Dragaljskom polju, otprilike 20 m široka potkapina sa stranskim rovima — pr spis. br. 213
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (2. VII 1965. Pr 22)
- Donja pećina na Dvršniku, Krivošije — antrum Spodni na Dvršniku (Absolon—Mařan, 1947, 6, 17), Pr spis. br. 225
Neotrechus paganettii matchai Breit (5. VIII 1917. Absolon 1 — Absolon—Mařan, l. c.)
- Čora pećina, Selakov do, otprilike 80 m udaljena od razvaline na najnižem mjestu — Pr spis. br. 215
Neotrechus noesskei Apfelbeck (subsp.) — (3. VIII 1965. Pr 1)
- Pećina u Carevim dolinama za Terbuhovom, Krivošije — Biospeol. balc. br. 693, Careve doline ad Terbuhovo, Krivošije, otprilike 890 m n. m. (Absolon-Mařan, 1947, 6) Pr spis. br. 221 (na austrijskoj specijalki ucrtana kao »Žačkova peć«)
Neotrechus paganettii matchai Breit (26. IX 1917 dr. Hrubaš 2 — Absolon, „Travunia“ in litt.)
- Krivošije
 * *Speonesiotes* (*Crivosiella*) *hummleri* Jeannel 1924

XVII. BOKA KOTORSKA

- Pećina ispod sela Sinjeca u Sutorini — Höhle am Osthang der Halbinsel Vitalina unterhalb Sinjec (Paganettii—Hummler, 1903, 26), Pr spis. br. 162
Laemostenus (*Odontosphodrus*) *elongatus robustus* Schaufuss (Paganettii—Hummler, l. c.)

- Pećina kod Trebešina, između Trebešina i Kamena — Biospeologica no. 369, Grotte de Trebesin, altitude 320 m (Paganettii-Hummmler, 1914, 343)
Coloptera (6. VIII 1911. Paganettii—Hummmler 1. c.)
- Pećina Sopot 1 km W od Risna, u karti ucrtana — Pr spis. br. 164
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (VIII 1958. Jean Gajac 1)
- Pećina Ogorelica N od Risna, Risan (Müller, 1909, 30)
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufus) — (Müller, 1. c.)
- „Mala pećina“ iznad sela Mula (Muo) kod Kotora — Pr spis. br. 164
Laemostenus elongatus robustus Schaufuss (17. V. 1957 Pr 1)
- Mala pećina kod Kotora (Apfelbeck, 1907, 320) — možda iznad sela Mula
* *Pholeuonella ganglbaueri* Apfelbeck, 1907 i
Speonesiotes (Sp.) narentinus L. Miller (subsp) — (Apfelbeck, 1. c.)
- »Mala jama« nad Gornjim Stolivom — Mala Vilina prope Stolivo Gornji (Müller, 1934, 179, Jeannel, 1941, 119), Pr spis. br. 155
Neotrechus paganettii paganettii Ganglbauer (5. X 1933 Pr 1)
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (5. X 1933, Pr 6, 17. V 1957. Pr 9)
Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.) — (17. V 1957. Pr 1)
* *Speonesiotes (Kulzeria) dorotkanus rotundipennis* G. Müller, 1934 (5. X 1933. Pr nekoliko primj.)
Pholeuonella erberi erberi (Schaufuss) — (5. X 1933. Pr 1)
- Vilina jama pod Vlako, iznad Gornjeg Stoliva — Höhle bei Stolivo Superiore (Paganettii—Hummmler, 1898, 85)
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — („Anophthalmus dalmatinus“ Paganettii—Hummmler, 1. c.; 5. X 1933. Pr 11)
* *Neotrechus paganettii paganettii* (Ganglbauer, 1896) — Paganettii—Hummle, 1. c.)
Speonesiotes (Kulzeria) dorotkanus rotundipennis G. Müller (Paganetti—Hummmler, 1. c.)
Speonesiotes (Sp.) narentinuss (L. Miller) — (17. V 1957. Pr 1)
- Hercegnovi, ispod lišća, kamena i zemlje — Castelnuovo (Ganglbauer, 1895, 858; Jeannel, 1924, 332)
Pholeuonella erberi erberi (Schaufuss) — Apfelbeck 4 in coll. Pr; Paganetti—Hummmler leg. — Jeannel, 1. c.)

- * *Amaurops* (s. str.) *kaufmanni* Ganglbauer, 1895 (leg. Ernst Kaufmann — Ganglbauer, 1. c.)
- Kameno iznad Herceg-Novog, ispod kamenja, pokrivenog humusom (Ganglbauer, 1903, 179)
- Amaurops* (s. str.) *kaufmanni* Ganglbauer (leg. Paganetti-Hummler više primj. — Ganglbauer, 1. c.)
- Topla (Paganetti-Hummler), Meljine (J. Mat'cha) i Dobrota (K. Absolon), Crna Gora (prije 1914. god., teste Ganglbauer) — Jeannel 1924, 332
- Pholeuonella erberi erberi* (Schaufuss) — (Jeannel, 1. c.)
- Bryaxis argus f. scapularis* Reitter) — (Paganetti-Hummler, 1899, 23 — nađen kod Tople)

XVIII. LOVČEN

- Pećina kod 19. serpentine ceste uz Lovćen — in antro sub monte Lovćen ad XIX serpentinam viae (Absolon-Mašan, 1947, 6, 17), Biospeol. balc. br. 623; Pr spis. br. 153
- Neotrechus paganettii paganettii* (Ganglbauer) — (8. V 1916. Matcha 3 — Absolon, »Travunia“ in litt.)
- Pećina između 20. i 21. serpentine ceste uz Lovćen — Pr spis. br. 152
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (16. VIII 1959. Gajac, Pr)
- Speonosiotes (Kulzeria) dorotkanus rotundipennis* G. Müller (16. VIII 1959. Gajac 2)
- Pećina Golubinjak, Krstac (Njeguši) uza samu cestu — Grotte supérieure au-dessus de Cattaro sur la route de Monténégro (Martel, 1894, 484 nacrt), Golubina unterm Defilé von Krstac (Lahner, 1919, 19), Pr spis. br. 151
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (18. i 29. VIII 1959. Pr 2)
- Pećina na Krscu, Krstac (Njeguši) — „in der unmittelbaren Nähe des Wirtshauses von Krstac eine leicht zugängliche Höhle“ (Wohlberedt, 1909, 611); „kleine Höhle bei Njegus, hart an der Reichsstrasse nach Cattaro (Müller, 1913, 76, 98); „Unbenannte Grotte bei Krstac“ (Lahner, 1919, 18); „Krstachöhle“ (Wolf, 1936, 322); Pr spis. br. 135
- Neotrechus paganettii paganettii* (Ganglbauer) — (5. IX 1959. Pr 1 na meki)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (19. V 1957. Pr 20, 29. VIII 1959, Pr 19 i 5. IX 1959. Pr 15 na mekama)

- Laemostenus cavicola* Schaum (subsp.) — (19. V 1957. Pr 1)
Speonesiotes (Kulzeria) dorotkanus rotundipennis G. Müller (5. IX 1959. Pr 2 na mekama)
- Jama Duboki do u Petrovoj ljeti, Njeguši — „Stephan Sarkotić-Höhle“ (Lahner, 1917, 300 — 302 i 1919, 15); Biospeol. balc. br. 636, Pr spis. br 134
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (19. VIII 1959. Pr. Gajac; Strouhal, 1934, 294)
- Jama Dvogrlica, 1,1 km E od Krsca, Krstac (Njeguši)
Antroherpon piesbergeni Zariquiey — (29. VII 1975. A. Novak 2)
- Pećina Memedevića, Gornji Gačevići (NW od Njeguša) — Pr. spis. br. 145
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (24. VIII 1959. Pr 1)
- Jama Peć u Pestin-gradu iznad Kotora, Gornji Gačevići (NW od Njeguša) — Lahner, 1919, 19; Pr spis. br. 147
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (24. VIII 1959. Pr na prvom stupnju duboke jame)
Laemostenus cavicola Schaum (subsp.) — (24. VIII 1959. Pr 1 na istom mjestu)
- Radetina pećina na južnoj padini ♂ 1 350 Tatinac, Njeguši — Ovan pećina br. 50 (Weir. lažno ime). Pr spis. br. 128; opis: Lahner, 1919, 15.
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (10. X 1926. Weir.)
- Jama Prasetnica između ♂ 1 350 Tatinac i ♂ 1 339 Mravljanik, Vrba (Njeguši) — Pr spis. br. 146
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (5. IX 1959. D. Gavrilović 1)
- Bezdan jama na E strani predjela Vršanj (4 km N od Njeguša) — Otvor jama br. 51 (Weir. lažno ime), Höhle 51, Otvor J., Lovćen Gau (Zariquiey, 1928, 161), Otvor pećina am Lovćen (Wolf, 1936, 323), „Mastan jama“ (teste Weirather, lažno ime)
Neotrechus hilfi hilfi (Reitter)
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss)
Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.)
Antroherpon latipenne attenuatum (Jeannel)
 * *Antroherpon piesbergeni* Zariquiey, 1928
 sve 10, 17. i 19. X 1926. i 14. X 1927. Weirather
- Jama Boljanovica, Rajičevići (Njeguši) — Lottspeichgrotte (Lahner, 1919, 13), Lottspeichgrotte (Boljevica pećina) bei Njeguš (Wolf,

- 1936, 322); Gornja jama br. 49 (Weir. lažno ime); Pr spis. br. 129
- Neotrechus hilfi hilfi* (Reitter) — (Weir.; 20. V 1957 Pr, 2. i 16. VIII 1959. Gajac, Pr 3, 21. VIII 1959. Pr 2, 30. VIII 1959. Pr 1)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (Weir.; 20. V 1957. Pr 6, 16. VIII 1959. Gajac, Pr 7; 21. VIII 1959. Pr 21 i 30. VIII 1959. Pr 1)
- Laemostenus (Antisphodrus) cavicola* (Schaum) (subsp.) — (20. V 1957. i 16. VIII 1959. Pr po 1)
- Blattochaeta montenegrina* Jeannel (Weir., 16. VIII 1959. Gajac 3; 21. VIII 1959. Pr 1 i 30. VIII 1959. Pr 23 na mekama)
- Speonesiotes (Sp.) narentinus* (L. Miller) (subsp.) — (30. VIII 1959. Pr 1)
- Antroherpon apfelbecki lahneri* (Mat'cha) — (Weir.; 20. V 1957. Pr 1; 30. VIII 1959. Pr 1 na meki)
- Weiratherove posjete 9., 16. i 19. X 1926. te 14. X 1927.
- Ledenica ispod Lipske ploče na Lovćenu — Tomo jama br. 47 (Weir. lažno ime)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss)
- * *Blattochaeta montenegrina* Jeannel, 1930
- * *Antroherpon latipenne attenuatum* Jeannel, 1934
- Weiratherove posjete 7. i 18. X 1926. te 13. X 1927.
- Donja Mora jama, Lovćen, 1180 m, vjerovatno u okolini Njeguša — Ponor jama br. 48 (Weir. lažno ime)
- Blattochaeta montenegrina* Jeannel (8., 13. i 18. X 1926. Weir.)
- Benčina jama, Kuk — Pr spis. br. 141
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (5. IX 1959. Pr 2)
- Jama na dnu vrtače tik ispod Benčina jame na Kuku — Pr spis. br. 142
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (5. IX 1959. Pr 25)
- Sniježnica na dnu Koprivnih aluga na SW podnožju Δ 1 749 Štirovnik — Pr spis. br. 123
- Nebria sturanyi* Apfelbeck (? *spelaeophila* Obenberger) — (21. V 1957. Pr više primj. kod snijega ispred jame na dnu vrtače)
- Antroherpon spec.* (Lahner, 1919, 22)
- Cetinjska pećina iznad Manastira, Cetinje
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (20. VII 1972. Marietta Dekking, B. Deeleman, Pr 9; IX 1976. Velkovrh 1)
- Speonesiotes spec.* (20. VII 1972. M. Dekking izgubila)

- Antroherpon apfelbecki lahneri* (Matcha) — (20. i 29. VII 1972. B. Deeleman 2)
- Amaurops (Seracamaurops) spec.* (20. VII 1972. Marietta Dekking 1)
- Vodna pećina, Bjeloši (2,5 km SW od Cetineja)
- Neotrchus suturalis suturalis* (Schaufuss) — 3
- Speonesiotes (Kulzeria) dorotkanus* (Reitter) (subsp.) — 1
- Antroherpon apfelbecki lahneri* (Matcha) — 2
- sve 29. VII 1972. Pr na mekama
- Jama u Majstoričkom ždrijelu, Δ 1414 Hum (4,2 km SW od sela Bjeloša, 3,5 km ESE od naselja Majstorâ) — Mović jama br. 260 (Weir. lažno ime), Mović pećina (Jeannel, 1928, 324)
- Neotrechus hilfi hilfi* (Reitter) — (12. X 1927. Weir. 1)
- Lipska pećina, naselje Lipa ispod Cetineja — Grotte de Dobrsko Selo (Martel, 1894, 486) Tropfsteinhöhle von Lipa (Gessmann, 1907, 459), Grotte von Lipa (Wolf, 1910, 3), Höhle von Lipa (Wolf, 323), Pr spis. br. 87
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (30. X 1956. i 5. IX 1959, Pr po 2)
- Antroherpon apfelbecki lahneri* (Mat'cha) — (28. VII 1970. P.R. Deeleman 1; 24. VII 1975. A. Novak 1)
- Strugarska pećina, Strugari, — „Grotte de Szeklin“ (Martel, 1894, 486), „eine grössere Höhle . . rechterhand hinter Dobrskoselo, bevor man Rijeka erreicht (Wohlberedt, 1909, 611), Sdrugarski pecina (Lahner, 1919, 33), Pr. spis. br. 86
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (16. IX 1956. Pr 43; 21. IX 1956. Pr 28; 30. VII 1972. B. Deeleman, M. Dekking, Pr 10)
- Pećina u Peckom brdu, Začir (Wolf, 1910, 45), Pr spis. br. 83
- Laemostenus (Antisphodrus) cavicola* Schaum (subsp.) — (21. IX 1956. J. Bole 1 na meki)
- Speonesiotes (Kulzeria) dorotkanus* (Reitter) (subsp.) — (15. IX 1956. Pr 1; 21. IX 1956. J. Bole 3 na meki)
- Antroherpon apfelbecki lahneri* (Mat'cha) — (15. IX 1956. Pr 1)
- Obodska pećina, Rijeka Crnojevića — „grotte de la Rjeka“ (Martel, 1894, 486 — 488), „Rjekahöhle“ (Wolf, 1910, 3)
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (21. IX 1956. Pr 1)
- Njeguši — Vršanj, kod gradnje puta ispod kamena
- * *Neotrechus paganettii montanus* Absolon-Mařan, 1947 (18. IV 1916. Mat'cha 1 — Absolon-Mařan, 1947, 6, 17)

Njeguši (Breit, 1914, 57)

Speluncarius setipennis Apfelbeck (Breit, 1. c.)

Ivanova aluga, Lovćen (Apfelbeck in litt.)

Speluncarius setipennis Apfelbeck (Apfelbeck in litt.)

Jezerski vrh Δ 1660, ispod vrha kod snijega

Nebria sturanyi Apfelbeck (?*spelaeophila* Obenberger) — (18. V 1963. Pr više primj.).

XIX. VIRPAZAR-OKOLINA I RUMIJA

1. Virpazar-okolina

Pećina Grbočica, Trnovo (7 km NW od Virpazara), na karti označena — Höhle Grbovica (Scheibel, 1934, 372), Pr spis. br. 61
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (30. IX 1933. i 18. IX 1956. Pr po 3)

* *Aphaenopsis (Adriaphaenops) staudacheri* Scheibel, 1934 (1934. Pavle Dabović 1)

Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.) — (18. IX 1956. Pr 2; 23. IX 1956. Pr 1 na meki; 3. VIII 1971 Chr. Deeleman 1)

Speonesiotes (Kulzeria) dorohtkanus Reitter (subsp.) — (23. IX 1956. Pretner 1 na meki)

Antroherpon apfelbecki J. Müller (subsp.) — (30. IX 1933. Pr 2; 18. IX 1956. Pr 3; 23. IX 1956. Pr 4 na mekama)

Pećina Babotuša, Trnovo (7 km NW od Virpazara), na karti označena — Pr spis. br. 62

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (3. X 1933. Pr 11; 2. VIII 1971. Pr 1; IX 1976. Velkovrh 3)

Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.) — (IX 1976. Velkovrh 2)

Speonesiotes (Kulzeria) dorohtkanus Reitter (subsp.) — (2. VIII 1971. Pr 14; IX 1976. Velkovrh 5)

Pećina u Suhom dolu, Komarno (5,5 km NWN od Virpazara) — Pr spis. br. 8

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (4. X 1933. Pr 9; IX 1976. Velkovrh 1)

Speonesiotes (Kulzeria) dorohtkanus Reitter (subsp.) (4. X 1933. Pr 1 in coll. Müller)

Pećina na Međeđi u Fučkoj gori, Virpazar — Pr spis. br. 79

Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (2. X 1933 Pr 1)

- Pholeuonella scutariensis* G. Müller (2. X 1933. Pr 2; 16. XI 1934. Dabović)
- Pećina Limska kapa iznad zaselka Litini kod sela Limljanâ (5 km S od Virpazara) — Pr spis. br. 59
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (11. IX 1956. Pr 1 na mrtvom šišmišu)
Speonesiotes (Albanella) scutariensis G. Müller (1. X 1933. Pr 1; 11. IX 1956. Pr 6 na mrtvom šišmišu)
- Vela spila, Virpazar — nepoznat bliži položaj pećine
Speonesiotes (Albanella) scutariensis G. Müller (20. IX 1956. P. Dabović nekoliko primj.)
Bryaxis argus (Kraatz) — (III 1935. P. Dabović 2)
- Golubova spila na Golom brijegu, Gornja Seoca — Pr spis. br. 75
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (20. IX 1956. Pr 2 na mekama)
Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum (subsp.) — (12. IX 1956. Pr 1)
Speonesiotes (Albanella) scutariensis G. Müller — (20. IX 1956. Pr 1 na meki)
- Vilina spila na NW padini ♂ 403 Ganijonjica, Donja Seoca — Pr 1 na meki)
Speonesiotes (Albanella) scutariensis G. Müller (20. IX 1956. Pr 10 na mekama)
- Spila Požalica blizu Goluspe spile, Donja Seoca — Pr spis. br. 73
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (20. IX 1956. Pr 12 na mekama; 3. VIII 1971. Pr 19)
Laemostenus (Odontosphodrus) elongatus robustus Schaufuss (13. IX 1956. Pr 2; 20. IX 1956. Pr 1 na meki)
- Goluspa spila blizu spile Požalica, Donja Seoca — Pr spis. br. 72
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — 13. IX 1956. Pr 4; 20. IX 1956. Pr 19 na mekama)
Laemostenus (Odontosphodrus) elongatus robustus Schaufuss (13. IX 1956. Pr 1; 20. IX 1956. Pr 1 na meki)
Speonesiotes (Albanella) scutariensis G. Müller (20. IX 1956. Pr 1 na meki)
- Ivanina spila, Donja Seoca — Pr. spis. br. 71
Neotrechus suturalis suturalis (Schaufuss) — (13. IX 1956. Pr 2)

- Laemostenus (Odontosphodrus) elongatus robustus* Schaufuss
(20. IX 1956. Pr 2 na mekama)
- Speonesiotes (Albanella) scutariensis* G. Müller (13. IX 1956.
Pr 21; 20. IX 1956. Pr 5 na mekama)
- „Seoca“, t. j. jedna od prednjih pećina, u kojima je sakupljao Pavle
Dabović od 1933. do 1935. godine
- Pholeuonella scutariensis* G. Müller, 1934 (11. I 1934 Dabović
1)
- Speonesiotes (Albanella) scutariensis* G. Müller (više primj.)

2. Rumija \triangle 1593

- Mala jama ili spila od snijega iza Miligrepa na Rumiji iznad sela
Malih Mikulića
- Neotrechus suturalis suturalis* (Schaufuss) — (10. IX 1956. J.
Bole 6)
- Blattochaeta* spec. (5. VII 1960. Dušan Gavrilović 1).

XX. TITOGRAĐ-OKOLINA

- Golupska pećina na otoku Vranjini u Skadarskom jezeru — in an-
tro insulae Vranjina in lacu Scutariensi (G. Müller, 1934, 178),
Höhle auf Vranjina (Wolf, 1937, 565), Pr spis. br. 60
- Speonesiotes (Sp.) pretneri* G. Müller i
- * *Pholeuonella scutariensis* G. Müller, 1934 (9. I 1934. Pavle
Dabović nekoliko primj.)
- Pećina Magara, Tološi (WNW od Titograda) — »Magara Pećina
prope vicum Tološi« (G. Müller, 1934, 178, 179), Pećina Magara
bei Toplosi nahe Virpazar (Wolf, 1937, 564), Pr spis. br. 54
- * *Speonesiotes (Kulzeria) laticollis* (G. Müller, 1934) — (23. IX
1933. i 30. X 1963. Pr nekoliko primj., 21. VII 1971.)
- * *Speonesiotes (Sp.) pretneri* G. Müller, 1934 (23. IX 1933. Pr
nekoliko primj., 21. VII 1971.)
- Bryaxis argus* (Reitter) (23. IX 1933. Pr 1 — Müller, 1974, 140)
- Pećina kod karaule Ujedinjenje, Božaj, tik do spomenika — Grotta
presso la karaula Ujedinjenje nel villaggio di Božaje presso il
confine albanese (Müller, 1937, 106)
- Speonesiotes (Albanella) lonai zoufali* (Reitter) — (10. IX 1933.
Pr 1).

XXI. KUČI-VISORAVAN ENE OD TITOGRAĐA

- Dučića pećina, Peuta, otprilike 350 m n.m. — Pecina Ducice presso
Peuta, Peuta (Müller, 1937, 106), Pr spis. br. 46

- Laemostenus (Antisphodrus) cavicola* Schaum (subsp.) — (3. IX 1933. Pr 1)
- Speonesiotes (Albanella) lonai zoufali* (Reitter) — (3. IX 1933. i 1. XI 1963. više primj., 19. VII 1972. Pr 3)
- Pholeuonella spec.* (3. IX 1933. Pr 2)
- Pećina od Zavora, Peuta, 20 m iznad Dučića pećine — Pecina o Zavra presso Peuta (Müller, 1937, 106), Pr spis. br. 51
- Speonesiotes (Albanella) lonai zoufali* (Reitter) — (3. IX 1933. pet, 1. XI 1963. dva Pr, 19. VII 1972. Chr. Deeleman 4)
- Laemostenus (Antisphodrus) cavicola* Schaum (subsp.) — (3. IX 1933. Pr 1)
- Jama od Vlanište kod glavice Suka, otprilike 1,3 km NW od sela Sjenice — Jama o Laniste presso Sjenice (Müller, 1937, 106), Jama od Lanište (Scheibel 1936, 227), Pr spis. br. 45
- * *Neotrechus lonai atavus* G. Müller, 1934 (3. IX 1933. Pr 1)
- * *Neotrechus suturalis pretneri* Scheibel, 1936 (3. IX 1933. i 1. XI 1963. nekoliko primj.)
- Speonesiotes (Albanella) lonai zoufali* (Reitter) — (3. IX 1933. Pr 1)
- Pholeuonella spec.* (3. IX 1933. Pr 1)
- Pećina W od prevoja Čafa pješatica iznad zaselka Premićâ (Fundina) — Koza pećina br. 46 (Weir. lažno ime za Radunovića pećinu)
- Neotrechus suturalis pretneri* Scheibel (1. VIII 1971 Deelman 3)
- Speonesiotes (Albanella) lonai zoufali* (Reitter) — (1. VIII 1971. B. Deeleman 15 na mekama)
- Mala pećina-staja veoma blizu E od prevoja Čafa pješatica, otprilike samo 10 m duga — Mara pećina br. 45 (Weir. lažno ime za „Pješatica pećina einen Steinwurf weit östlich unter dem Passe Čafa Pješatica 920 m“); Höhle 45. Mara Pec. Žiovo Gau, 920 m“ (Zariquiey, 1928, 158)
- Neotrechus suturalis pretneri* Scheibel — (3. X 1926. Weir.)
- Speonesiotes (Albanella) lonai zoufali* (Reitter) — (3. X 1926. Weir. 1, drugi mu je pobjegao)
- Sočnora pećina u Kaženiku (Δ 1650) — lancu, Grahovo (ENE od Titograda) — Supruga pećina br. 44 (Weir. lažno ime)
- Neotrechus suturalis pretneri* Scheibel (2. X 1926. Weir. nekoliko primj.)
- Bezimena pećina, veoma kratka, uza sami put na južnoj strani, između prednjeg i srednjeg dijela polja Korita, 1 300 m —

- Zmijina pećina br. 43 (Weir. lažno ime), „H. 43“ (Zariquiey, 1928, 156)
 * *Weiratheria bocki* Zariquiey, 1928 (2. X 1926. Weir. 1)
- Ponor Čora, Korita, na najnižoj tački polja, 1350 m — Volova jama br. 36 (Weir. lažno ime)
Neotrechus suturalis pretneri Scheibel i
Antroherpon latipenne goettli (Zariquiey) — (29. IX 1926. Weir. nekoliko primj.)
- Sniježnica kod katuna Gradsko na podnožju Δ 1832 Huma Orahovskog, 1350 m — Josip jama br. 41 (Weir. lažno ime)
Antroherpon latipenne goettli (Zariquiey) — (1. X 1926. Weir. 6)
- Sniježnica jama kod najvišeg katuna na južnoj padini Δ 1832 Hum orahovski, 20 m duboka sa drvenim ljestvama — Rigat jama br. 38 (Weir. lažno ime)
Antroherpon latipenne goettli (Zariquiey) — (30. IX 1926. Weir. 5)
- Sniježnica jama, Zatrijebački katun u istočnom dijelu polja Korita sa ugrađenim drvenim ljestvama, od snijega dalje potrebno uže — Niva jama br. 39 (Weir. lažno ime), Höhle 39, Niva J., Ziovo Gruppe (Zariquiey, 1928, 163)
Neotrechus suturalis pretneri Scheibel — (1. X 1926 Weir. 7)
 * *Antroherpon latipenne goettli* (Zariquiey, 1928) — (1. X 1926. Weir. 17)
- Pećina — staja bezimena, 200 m E od Sniježnice jame kod Zatrijebačkog katuna, na dnu ljevkašte vrtače — Medveđa pećina br. 40 (Weir. lažno ime)
Neotrechus suturalis pretneri Scheibel (1. X 1926. Weir. 45)
- Donja sniježnica u ljuti brda Soko E od Koritâ — Donja jama br. 37 (Weir. lažno ime)
Antroherpon latipenne goettli (Zariquiey) — (29. IX 1926. Weir. 1)
- Utcin pećina br. 1017 (Weir. lažno ime), Ziovo Gau
Neotrechus suturalis pretneri Scheibel — 2 prim. coll. Weirather.

XXII. VISITOR PLANINA I PROKLETIJE

1. Visitor planina

- Bezimena pećina u srednjem vrhu Δ 2190 Greben — Kuna pećina br. 35 (Weir. lažno ime), Höhle 35, Kuna P., Visitor Gruppe (Zariquiey, 1928, 162)
 * *Antroherpon albanicum muelleri* (Zariquiey, 1928) — (20. i 23. IX 1926. Weir.).

2. Prokletije

Pećina u mjestu Šumarici Δ 1777, u Perševom kršu (N od Plava) iznad naselja Ječmišta — Komad pećina br. 29 (Weir. lažno ime)

Antroherpon spec., samo abdomen, vjerovatno *albanicum* subsp.

Špela Koruns na W rubu katuna Bjelić — Kriva jama br. 32 (Weir. lažno ime); Kriva, J. Kolac-Gruppe (Knirsch, 1928 122), Spela Karon bei Bjelić (Winkler, 1933, 77)

* *Antroherpon albanicum divergens* (Knirsch, 1928) — (8. i 15. IX 1926. Weir. nekoliko primj.; Bischoff; 9. VII 1973. Pr 6)

Bezimena mala sniježnica u ploči Vezirove brade — Snijeg jama br. 31 (Weir. lažno ime)

Antroherpon albanicum winkleri (Zariquiey) — (12. i 14. IX 1926. Weir.)

Bezimena jama I iznad katuna Grope Bajrović ispod karaule Trojan, 1770 m — Stražna jama, br. 33 (Weir. lažno ime)

Antroherpon albanicum winkleri (Zariquiey) — (10, 17. i 22. IX 1926. Weir.)

Bezimena jama II iznad katuna Gropa Bajrović blizu Bezimene jame I — Poda jama br. 34 Pais Gruppe (Weir. lažno ime), Höhle 34, Poda J., Pajs Gruppe (Zariquiey), 1928, 162)

* *Antroherpon albanicum winkleri* (Zariquiey, 1928) — (20. i 23. IX 1926. Weir.)

Vermoša i Menina planina (Albanija)

Duvalius (s. str.) *sturanyi stenocephalus* (Apfelbeck) — (Scheibel 1937, 19, 20)

Čakor

Duvalius (s. str.) *leonhardi matějkai* Mařan (leg. Purkyně, Kodym Matějka — Mařan, 1939, 60).

SISTEMATSKI POPIS KOLEOPTERA SA NALAZIŠTIMA

INDEX SYSTEMATICUS COLEOPTERORUM CUM PATRIIS

Carabidae

Nebria Latreille, 1802.

subg. *Alpaeus* Bonelli, 1809.

sturanyi Apfelbeck, 1906.

subsp. *spelaeophila* Obenberger, 1916.

XVI/1. Orjen: pećina u Kućericama

subsp. *spelaeophila* Obenberger?

XVIII. Lovćen: sniježnica na dnu Koprivnih aluga, Štirovnik; Jezerski vrh Δ 1 660 kod snijega.

Neotrechus J. Müller, 1913.

hilfi (Reitter, 1903)

subsp. *hilfi* (Reitter)

XVI/1. Orjen: * Bukova rupa, Gubar; jama kod sela Melovine

XVI/2. Krivošije: Vilina pećina, zaselak Na Pode; pećina u Bor, N podnožje ◊ 1277 Veli vrh

XVIII. Lovćen: bezdan na E strani predjela zvani Vršanj; jama Boljanovica, Rajičevići (Njeguši); jama u Majstoričkom ždrijelu, Hum kod sela Bjelošâ

subsp. *brevipennis* Winkler, 1926

II/2. Volujak: * pećina na planini Volujaku

II/5. Orlovac: Šejtana pećina, brdo Orlovac

II/6. Lebršnik: Vilina pećina

subsp. *grossi* Jeannel, 1928.

III. Durmitor: * Ledena pećina, Obla glava

VIII/2. Maganik: bezimena pećina kod katuna Dobri do sa grobljem u mjestu zvanom Riči vrh, Pavkovići

subsp. *jeanneli*, Winkler, 1933.

V/2. Troglav: * Mandić pećina

subsp. *schuleri* Jeannel, 1928.

VII. Vojnik planina: * bezimena pećina u Prosjanom brijegu. Praga

subspecies

VI. Golija planina: Đokova pećina, Opaljeni krš (Bundoš); nađene samo elitre

XIV. Nikšićko polje: Velja peć, Carev most

lonai J. Müller, 1915.

subsp. *atavus* G. Müller, 1934.

XXI. Kuči: * jama od Vlanište kog glavice Suka, Sjenice

noesskei (Apfelbeck, 1908)

subsp. *noesskei* (Apfelbeck)

XVI/1. Orjen: * pećina u Kučericama, Lokvice; jama u Rupe, Turove doline (Ulice)

subsp. *trogломontanus* Absolon — Mařan, 1947

XVI/2. Krivošije: * pećina na ◊ 1451 Jarićevoj kosi

subspecies

XVI/2. Krivošije: Velika jama, Ubli (Donje Krivošije); Čora pećina, Selakov do

- ottonis* (Reitter, 1905)
 subsp. *ottonis* (Reitter)
 II/2. Volujak: * suha pećina između Volujaka i Lebršnika
 II/6. Lebršnik: Vilina pećina i pećina Đatlo
- paganettii* (Ganghbauer, 1896)
 subsp. *matchai* Breit, 1917.
 XVI/2. Krivošije: * Izeta peć ispod Grkovca, Knezlaz; Vilina pećina, zaselak Na Pode (Crkvice); manje pećine, Crkvice; Donja pećina na Dvrsniku; pećina u Carevim dolinama za Terbuhovom.
- subsp. *lapidicola* Absolon — Mařan, 1947.
 XVI/2. Krivošije: * Crkvice, na putu za Dragalj, pod kamenom
- subsp. *montanus* Absolon — Mařan, 1974.
 XVIII. Lovćen: * na putu Njeguši — Vršanj pod kamenom
- subsp. *paganettii* (Ganglbauer, 1896)
 XVII. Boka kotorska: * Vilina jama pod Vlako, Gornji Stoliv; Mala jama, Gornji Stoliv.
- setniki* (Reitter, 1904)
 subsp. *elongatus* Winkler, 1926.
 II/2. * Volujak pod kamenjem
- subsp. *setniki* (Reitter)
 II/6. Lebršnik: * Vilina pećina
- silvaticus* (Winkler, 1926)
 XVI/1. Orjen * Dobri do, N od Δ 1895 Orjen
- suturalis* (Schaufuss, 1864)
 subsp. *amplipennis* (J. Müller, 1911)
 II/2. Volujak: * razne pećine
 II/5. Orlovac: Šejtana pećina i razne pećine
 II/6. Lebršnik: Vilina pećina i Vušelića pećina
 V/1. Somina planina: Ljudska pećina („petits exemplaires ?“ det. Jeannel)
 XVI/1. Orjen: pećina Bukova rupa, Gubar
- subsp. *pretneri* Scheibel, 1936.
 XXI. Kući: * jama od Vlanište kod glavice Suke, Sjenice; pećina W i mala pećina-staja E od prevoja Čafa pješatica, Premići (Fundina); ponor Čora, Korita; snježnica jama i bezimena pećina-staja, Zatrijebački katun (Korita); Sočnora pećina u lancu Kažnik Δ 1650; Utcin pećina br. 1017 (Weir. lažno ime).
- subsp. *suturalis* (Schaufuss, 1864)
 III. Durmitor: Ledena pećina, Obla glava; Vodena pećina, Viorak (Žabljak); Jankova pećina iznad Bokača, Donja Grabovica; Obla pećina, Petnjica (Šavnik)

- IV. Ledenica planina: pećina u Bijelom dolu, Bijeli do i jama u Crtovom dolu, Crtov do (Goransko); Crnogorac pećina, udaljena 1/2 sata hoda od Goranska
- V. Troglav: Slivička jama, pećina u Osoju, pećina u Krčevini i Mandić pećina
- VI. Golija planina: Stoška pećina, Stozi na Crnom vrhu (Javljen); Đokova pećina, Opaljani krš (Bundoš)
- VII. Vojnik planina: pećina Samograd u Turiji, Šavnik; jamica E od Han-Gvozda; Mamina pećina, Jasenovo Polje
- VIII/1. Žurim planina: Čavčina jama, brdo Zvornik
- VIII/2. Maganik: bezimena pećina, katun Koprivni do sa grobljem
- XII. Bijele rudine: manja i veća pećina sa vodom na Troglavu, Bajov Do (Podbožur); Boračka pećina, Borak (Ubli S od Bijelih Poljana)
- XIII. Oputne rudine: pećina kod Čiste vlade, Velimlje; Gnjatova pećina, Obljaj; Stanina pećina, Vuči Do (Vračenovici)
- XIV. Nikšićko polje: Velja peć i pećina iznad Maksimovića bara, Carev most; ponor Opačica na S obodu Nikšićkog polja; pećina u mjestu Boštanima ispod Čelinskog dola; jama Golubnjača, pećina Bazdovača i Pećina (kod Bazdovače) na S obodu Krupačkog polja; Tović pećina i bezimena pećina na brežuljku Mija glavica, Dragova Luka; Vilina pećina na brežuljku Zlogora, Kočane; Ridanska pećina u Peraj-dolu, Brezovik (Gornje polje); pećina Kučerada na NW obodu i Mlinska pećina na N obodu Gornjega polja (Vidrovan)
- XV. Grahovo: Vojvode Dakovića pećina i jama Golubinka na Dervišu, Grahovo; Vranovska jama i Mala jama na ☐ 1323 Droškorica; Vodena (ili Bobjerina) pećina i bezimena pećina-staja na brdu Bobjer ☐ 1174, Osječnica; Elezova pećina, Elezov do (Zagora)
- XVI/1. Orjen: „Jama“, selo Melovina; Jovanova pećina i jama III u Rupama, Turove doline, selo Ulice; Vučja pećina, Vrbanje (vjеровatno je to pećina kod Vučega dola 4 km SE od Vrbanja); Bukova rupa, Gubar (subsp. amplipennis sec. Müller, 1913, 67, 108); Ledenica 1/4 sata od Bukove rupe udaljena, Gubar; jama u grebenu Gubara iznad Bukove rupe; jama Pod jamama, Koprivni do; Jelova jama između Koprivnog dola i sela Ubala (Ubli); bezimena jama u neposrednoj blizini jame sa dvoranom na dnu („Hallenschacht“ sec. Winkler), mjesto Jama, Koprivni do; Čavčina jama, Koprivni do; Golubinka I i II u Braveniku, Grab; Krasanova jama, jama u Iljinu brdu, Vilina pećina

- i Potpečinica u Kaluđerovoj gredi, sve Grab; jama Travničevina, Svitac (Grab); pećina na W padini Δ 1 446 Rađoštak
- XVI/2. Krivošije: Velika jama, Ubli (Donje Krivošije); pećina na Pržini, Zvečava; Vilina pećina, zaselak Na Pode (Crkvice); pećina u Bor i Vodna jama, Teverići na N podnožju ◊ 1277 Veli vrh; Tomova pećina, Veli do kod Dvorečkog ždrijela; pećina na Jankovom vrhu, Jankovo Selo; Jankova pećina u Vođi, Jankovo Selo; pećina Mijokovica kod rudnika boksita Velika Dubova glava, Crni Nugli (Dragalj); mala pećina udaljena nekoliko minuta hoda od vojničke pošte-Crkvice; mala pećina u neposrednoj blizini sela Blagojevića
- XVII. Boka kotorska: pećina Sopot i Ogorelica, Risan; Mala jama i Vilina jama, Gornji Stoliv
- XVIII. Lovćen: pećina između 20. i 21. serpentine lovćenske ceste, pećina Golubinjak i pećina na Krscu (Krstac, Njeguši); jama Duboki do u Petrovoj ljuti, Njeguši; pećina Memeđevića i jama Peć u Pestin-gradu, Gornji Gačevići; Radetina pećina na S padini ◊ 1350 Tatinac; jama Prasetnica između ◊ 1350 Tatinac i ◊ 1339 Mravljenik, Vrba (Njeguši); bezdan (Mastan jama teste Weirather — nomen fictum?) na E strani predjela zvanog Vršanaj (N od Njeguša); jama Boljanovica, Rajičevići (Njeguši); Ledenića ispod Lipske ploče; Benčina jama i jama na dnu vrtače ispod Benčine jame, Kuk; Cetinjska pećina iznad manastira, Cetinje; Vodna pećina, Bjeloši; Lipska pećina, Lipa; Strugarska pećina, Strugari; Obodska pećina, Rijeka Crnojevića
- XIX/1. Virpazar: pećine Grbočica i Babotuša, Trnovo; pećina u Suhom dolu, Komarno; pećina na Međeđi u Fučkoj gori, Virpazar; pećina Limska kapa, Limljani; Golubova spila na Golom brdu, Gornja Seoca; spila Požalica, Goluspa spila i Ivanina spila, Donja Seoca
- XIX/2. Rumija: Mala jama ili spila od snijega iza Miligrepa, Mali Mikulići.

Duvalius Delarouzée, 1859.

subg. *Duvalius* Delarouzée

leonhardi Reitter, 1901.

subsp. *matejkai* Mařan, 1939. Čas. Čsl. Spol. Entom., 36 : 60, Praha)

XXII. Prokletije: Čakor

sturanyi Apfelbeck, 1904

subsp. *stenocephalus* (Apfelbeck, 1918)

IX/3. Andrijevića

XXII. Prokletije (Albanija): * Vermoša, Menina planina.

subsp. *sturanyi* Apfelbeck, 1904.

IX/2. Komovi

subg. *Duvaliotes* Jeannel, 1928.

durmitorensis Apfelbeck, 1904.

I. Ljubišnja planina

III. * Durmitor: Veliki Štulac Δ 2103 i Škrčko jezero

maglicensis Winkler, 1933.

II/1. Maglič: * Dlusturin do

speiseri (Ganglbauer, 1892)

subsp. *speiseri* (Ganglbauer)

II/2. * Volujak (2000 m n. m.)

subsp. *vlasuljensis* G. Müller, 1931.

II/3. Vlasulja: * na W padini iznad zaselka Poljanē

species

IX/1. Bjelasica planina: Bracanovića pećina

XI/2. Hajla planina (2000 m n.m.)

Aphaenopsis J. Müller, 1913.

subg. *Adriaphaenops* Noesske, 1928.

staudacheri Scheibel, 1939.

XIX/1. Virpazar: * pećina Grbočica, Trnovo

stirni Pretner, 1959.

XIV. Nikšićko polje: * Velja peć, Carev most.

Laemostenus Bonelli, 1809.

subg. *Antisphodrus* Schaufuss, 1865.

cavicola Schaum, 1860.

subsp. *albanicus*. J. Müller, 1915.

Albanija: * pećine planine Cukalita, Cukalit, Skadar

subsp. *modestus* (Schaufuss)

Albansko-crnogorska granica: Rapša, 700 — 1400 m (Apfelbeck 1918, 168)

subsp. (još neobrađen materijal)

VII. Vojnik planina: jamica E od Han-Gvozda; pećina Samograd u Turiji, Šavnik

XIV. Nikšićko polje: Ridanska pećina u Peraj-dolu, Brezovik; Mlinska pećina, Vidrovan; Velja peć, Carev most

- XV. Grahovo: Elezova pećina, Elezov do (Zagora)
 XVI/1. Orjen: Jovanova pećina, Turove doline (Ulice); pećina Kapavica ispod Šiljevice, Vrbanje; Vilina pećina i jama u Iljinu brdu, Grab
 XVII. Boka kotorska: „Mala jama“ i Vilina jama, Gornji Stoliv
 XVIII. Lovćen: jama Peć u Pestin-gradu, Gornji Gačevići; pećina na Krscu, Krstac (Njeguši); bezdan (Mastan jama teste Weirather — nomen fictum?) na E strani predjela zvanog Vršanj (N od Njeguša), jama Boljanovica, Rajičevići (Njeguši); Lipska pećina, Lipa; pećina u Peckom brdu, Začir
 XIX/1. Virpazar: pećine Grbočica i Babotuša, Trnovo; Golubova spila na Golom brijegu, Gornja Seoca
 XXI. Kući: Dučića pećina i pećina od Zavora, Peuta

subg. *Odontosphodrus* Jeannel, 1914.

elongatus Dejean, 1828.

subsp. *pentheri* G. Müller, 1924.

IX/1. Bjelasica planina: Džupanska pećina, Lubnice

XXII. Prokletije: * u Albaniji kod crnogorske granice; primjerci sa Rikavca u Crnoj gori, Vermošë i Rapse u Albaniji manje su markantni (Müller 1924, 70, 71).

subsp. *robustus* Schaufuss, 1865.

XVI/1. Orjen: pećina Kapavica ispod Šiljevice, Vrbanje; jama III u Rupama, Turove doline, Ulice

XVI/2. Krivošije: „Velika jama“, Ubli (Donje Krivošije); Ornička jama, Zvečava; Jankova pećina u Vođi, Jankovo Selo

XVII. Boka kotorska: pećina ispod sela Sinjec; „Mala pećina“, Muo (Kotor)

XVIII. Lovćen: pećina Golubinjak, Krstac; jama Duboki do, Njeguši

XIX/1. Virpazar: Golubova spila na Golom brijegu, Gornja Seoca; Ivanina spila, Goluspa spila i spila Požalica, Donja Seoca.

Speluncarius Reitter, 1886.

anophthalmus Reitter, 1886.

XVI/1. Orjen: pećina u Kučericama, Lokvice (prevoj orjenske ceste); Štirovnik Δ 1650.

XVI/2. Krivošije pećina na Jaričevoj kosi \diamond 1451

setipennis Apfelbeck, 1899.

XIII. Oputne rudine: Stanina pećina, Vuči Do (Vračenovići)

XV. Grahovo: Droškoricu, u bukovoju šumi pod kamenjem, 1300 m visoko

XVIII. Lovćen: Njeguši; Ivanova aluga.

*Bathyscinae**Adelopsella* Jeannel, 1908.

bosnica (Reitter, 1885)

subsp. *bosnica* (Reitter)

III. Durmitor: dolina potoka Sušice

VII. Vojnik planina: šuma ispred Riđežine jame u dolini između brda Stražnice i Δ 1574 Studeno brdo

Weiratheria Zariquiey, 1928.

bocki Zariquiey, 1928.

XXI. Kući: * bezimena pećina uza sami put, Korita

Leonhardella Reitter, 1903.

subg. *Leonhardella* Reitter

angulicollis Reitter, 1903.

II/6. Lebršnik: * Vilina pećina

jeanneli (Winkler, 1933)

II/2. Volujak: * Vratnica pećina

montenegrina Jeannel, 1948.

II/4. Bioč planina: * bezimena pećina na završetku doline Smrekovac

setnikana Reitter, 1903.

subsp. *setnikana* Reitter

II/6. Lebršnik: * pećina Đatlo

subg. *Victorella* Reitter, 1908.

antennaria Apfelbeck, 1907.

subsp. *antennaria* Apfelbeck

III. Durmitor: * pećina na Durmitoru; Ledena pećina na Obloj glavi (*lectotypus*), sniježnica vjerovatno ispod Oble glave, bezimena pećina u Čvorovom bogazu ili pećina imenovana Pogorelica, bez imena pećina u Vjetrenoj gredi (južno od prevoja na Vjetrenoj gredi), Duzna pećina

subsp. *acutangula* Jeannel, 1948.

III. Durmitor: * sniježnica na Vjetrenoj gredi (S od Dobrog dola)

subsp. *brevis* Jeannel, 1948.

III. Durmitor: * Vodna pećina u mjestu Vodenom dolu, Komarski gaj

roseni (G. Müller, 1937)

- IV. Ledenice planina: * zapadna, srednja i ? donja sniježnica, Manita gora iznad katuna Ravno; Ljutska pećina ispod Šejtan-kule; sniježnica sa 3 provale tavana, Suho polje; pećina u Crtovom Dolu

setniki Reitter, 1907.

subsp. *setniki* Reitter

- III. Durmitor (Treskavac): * pećina kod sela Dubljevića u Pivskim planinama

species?

- VI. Golija planina: Đokova pećina, Opaljeni krš (Bundoš)

Anillocharis Reitter, 1903.

ottonis Reitter, 1903.

- II/6. Lebršnik * Vilina pećina

stenopterus Formánek, 1906.

subsp. *matzenaueri* Jeannel, 1924.

- II/2. Volujak: * pećina na hercegovačkoj strani; Vratnica pećina

subsp. *stenopterus* Formánek, 1906.

- II/5. Orlovac: * pećina u lancu Δ 1985 Orlovac

- II/6. Lebršnik: pećina Đatlo

tenuilimbatus Jeannel, 1934.

- IV. Ledenice planina: * Ljutska pećina ispod Šejtan-kule; zapadna (i ? donja) sniježnica na Manitoj gori, katun Ravno

Pholeuonopsis Apfelbeck, 1901.

subg. *Scotosites* Knirsch, 1929.

spaethi Knirsch, 1929.

- II/2. * Volujak

subg. *Silphanillus* Reitter, 1903.

leonhardi Reitter, 1903.

- II/2. Volujak

- II/3. * Vlasulja

Blattochaeta Reitter, 1910,

hawlakai Knirsch, 1929.

- IV. Ledenica planina: * jama 34 m duboka, Bijeli do; pećina u Crtovom dolu, Goransko

marianii (Reitter, 1910)

subsp. *brevipennis* Jeannel, 1930.

XVI/1. Orjen: * jama sa dvoranom na dnu, mjesto „Jama“ S od Koprivnog dola (= Winklerov „Hallenschacht“, Weiratherova „Janko jama“ H. 95 — Jeannel 1930, 127); pećina Travničevina, Svitavac iznad Graba (Weirather-ova „Čivina jama“ H. 94)

subsp. *marianii* (Reitter, 1910)

Sinonim: *Bl. matchai* Jeannel, 1924. Loc. typ.: Crkvice

XVI/2. Krivošije: * Vilina pećina, zaselak „Na Pode“; pećina Bor, Treverići

subsp. *paganettii* (Jeannel, 1924)

XVI/1. Orjen: * Bečalina pećina na SW padini Δ 1680 Šubara; Jeannel (1930, 127) citira još sljedeće objekte, ali ispravnost ovih nalazišta treba provjeriti:

Ledenica na Kalupnoj gredi ◊ 1676 (Weirather, Winkler — glacière „Ilo jama“); bezimena jama u neposrednoj blizini jama sa dvoranom na dnu (Hallenschacht“) u mjestu „Jama“ S od Koprivnog dola (Weirather-ova »Mata jama“, H. 161); Bukova rupa na Gubaru (Bukova pećina) située dans la région de l'Orjen, L. Weirather); pećina Travničevina na Svitavcu iznad Graba (Winkler).

XVI/2. Krivošije: jama Trogrlo na NE padini ◊ 1470 Kabao.

subspecies *marianii* Reitter, subsp.

XVI/1. Orjen: pećina na E padini Orjena (K. Absolon); Zla jama na Štirovniku Δ 1650 (Weirather-ova Olz jama H. 96); 2 snježnice na Štirovniku; jama kod Graba; jama kod sela Ulica između Graba i Vrbanja; pećina u Kučericama, Lokvice na prevali orjenske ceste

montenegrina Jeannel, 1930.

XV. Grahovo: Vranovska jama i „Mala jama“, Droškorica

XVIII. Lovćen: * Lednica ispod Lipske ploče; jama Boljanovica, Rajičevići (Njeguši); Donja Mora jama, vjerovatno u okolini Njeguša

remyi Jeannel, 1931.

IX. Bjelasica planina: * Županska (Džupanska teste Curčić) pećina i Velika Bracanovića pećina, Lubnice

species

XIX/2. Rumija: Mala jama ili Spila od snijega iza Miligrepa, Mali Mikulići

Blattodromus (Reitter, 1904)

herculeanus (Reitter, 1904)

II/2. Volujak: pećina u Marcelovom dolu

II/6. Lebršnik: * Vilina pećina

III. Durmitor: Arapova pećina, Gornja Grabovica i Jankova pećina, Bokače (Donja Grabovica)

Bathyscidius Jeannel, 1910.

remyi Jeannel, 1934.

IX. Bjelasnica planina: * Velika Bracanovića pećina, Lubnice

Speonesiotes Jeannel, 1910.

subg. *Albanella* J. Müller, 1914.

lonai J. Müller, 1914.

subsp. *zoufali* (Reitter, 1918)

Sinonim: *Sp. (A.) reissi* Zariquiey, 1928. Loc. typ.: mala pećina-staja E od prevoja Čafa pješatica

Albanija: pećina kod sela Vukpalaja, Skadarsko jezero

XX. Titograd okolina: pećina kod karaule Ujedinjenje, Božaj

XXI. Kuči: Dučica pećina i pećina od Zavore, Peuta; jama od Vlanište, glavica Suka (Sjenice); pećina W i pećina-staja E od prevoja Čafa pješatica

scutariensis G. Müller, 1934.

XIX. Virpazar okolina, Krajina: pećina Limska kapa, Limljani; Golubova spila na Golom brdu, Gornja Seoca; Vilina spila na NW padini ◊ 403, spila Požalica, Goluspa spila i Ivanina spila, Donja Seoca

subg. *Crivosiella* Jeannel, 1924.

brachycerus Jeannel, 1924.

XVI/1. * Orjen

hummleri Jeannel, 1924.

XVI/2. * Krivošije

subg. *Kulzeria* Zariquiey, 1928.

dorotkanus (Reitter, 1881)

subsp. *dorotkanus* (Reitter)

XVI/1. Orjen: pećina Bukova rupa i Vilina pećina blizu Bukove rupe, Gubar; Jovanova pećina u Turovim dolinama, Ulice; Vilina pećina, Grab

subsp. *matchai* (Fagniez 1922)

XIII. Oputne rudine: Vučja pećina i Stanina pećina, Vuči Do (Vračenovići)

XV. Grahovo: Vojvode Dakovića pećina, Grahovo; „Mala jama“, Droškoric

XVI/2. Krivošije: * pećina kod Crkvice; pećina na Pržini, Zvečava;

subsp. *noesskei* Zariquiey, 1928.

XIV. Nikšićko polje: Velja pećina i Pećina iznad Maksimovića bare, Carev most

subsp. *rotundipennis* G. Müller, 1934.

XVII. Boka kotorska: * Mala jama, Gornji Stoliv; Vilina jama, Gornji Stoliv; mala pećina, Kotor (? iznad sela Mula, Muo)

XVIII. Lovćen: pećina iznad 20. i 21. serpentine lovcenske ceste; pećina na Krscu, Krstac

subspecies

XVIII. Lovćen: Cetinjska pećina, Cetinje; Vodna pećina, Bjeloši; pećina u Peckom brdu, Začir

XIX. Virpazar, Cmarnica: pećine Grbočica i Babatuša, Trnovo; pećina u Suhom dolu, Komarno

laticollis (G. Müller, 1934)

Sinonim: *Speonesiotes (Crivosiella) montenegrina* Z. Karaman 1967. Loc. typ.: * Magara pećina, Tološi

XX. Titograd okolina: * pećina Magara. Tološi

subg. *Speonesiotes* Jeannel, 1910.

narentinus (L. Miller, 1861)

subspecies

XVI/1. Orjen: Jovanova pećina, Ulice; Lastvina pećina, Konjsko

XVI/2. Krivošije: Pećina na Jankovom vrhu, Jankovo selo

XVII. Boka kotorska: Vilina jama pod Vlako, Gornji Stoliv; mala pećina, Kotor (? iznad sela Mula, Muo)

XVIII. Lovćen: jama Boljanovica, Rajičevići (Njeguši)

pretneri G. Müller, 1934.

XX. Titograd okolina: * pećina Magara, Tološi; Golubska pećina, otok Vranjina

Pholeuonella Jeannel, 1910.

andrijevicensis Jeannel, 1924.

IX/1. Bjelasica planina: Biogradsko jezero

IX/2. Komovi: * potok Jerinja, Andrijevica

erberi (Schaufuss, 1863)

subsp. *erberi* (Schaufuss)

XVII. Boka kotorska: Topla, Hercegnovi, Meljine, Dobrota, Kotor; „Mala jama“, Gornji Stoliv

ganglbaueri (Apfelbeck, 1907)

XVII. Boka kotorska: * mala pećina, Kotor (? „Mala pećina“ iznad sela Mula, Muo)

matchai Jeannel, 1924.

XV. Grahovo: Vojvode Dakovića pećina, Grahovo; Vranovska jama, Droškorica

- XVI/2. Krivošije: * pećina kod Knezlaza; pećina u Velom dolu kod Dvorečkog ždrijela; Jankova pećina u Vođi, Jankovo selo
 XVI/1. Orjen: Dobri do, 1 400 m
scutariensis G. Müller, 1934.
 XIX. Virpazar okolina: pećina na Međedi u Fučkoj gori, Virpazar; Seoca (?pećina)
 XX. Titograd okolina: * Golupska pećina, otok Vranjina
stussineri J. Müller, 1914.
 XVIII. Lovćen: * Belvedere, Cetinje
 species (samo ženke poznate)
 XXI. Kući: pećina Dučića, Peuta; jama od Vlanište, glavica Suka (Sjenice)

Antroherpon Reitter, 1889.

- subg. *Antroherpon* Reitter
albanicum Apfelbeck, 1919.
 subsp. *albanicum* Apfelbeck
 XXII. Prokletije (Albanija): * sniježnica Čafa Brojs
 subsp. *boschi* (Zariquiey, 1928)
 XI. Mokra planina: * Čavčina jama
 subsp. *divergens* (Knirsch, 1928)
 Sinonim: *A. albanicum malissorum* Winkler, 1933. Loc. typ.: Spela Karon, Bjelić
 XXII. Prokletije: * špela Koruns, katun Bjelić
 subsp. *gracile* Winkler, 1933.
 XI. Mokra planina: * pećina u Bukovini
 subsp. *lemur* (Knirsch, 1929)
 IV. Ledenice planina: * Ljutska pećina, Ljut ispod Sejtan-Kule; srednja sniježnica na Manitoj gori, katun Ravno
 subsp. *muelleri* (Zariquiey, 1928)
 XXII. Visitor: * bezimena pećina u srednjem vrhu Δ 2190 Greben
 subsp. *remyi* Jeannel, 1931.
 IX Bjelasica planina: * Županska (Džupanska teste B. Curčić) pećina, Otovica pećina i Velika Bracanovića pećina, Lubnice
 subsp. *sydowi* (Zariquiey, 1928)
 VIII/1. Žurim planina: * Gornja jama i Donja jama u Četovom vrhu, brdo Zvornik; jama Pječaljina i Čavčina jama, brdo Zvornik

subsp. *winkleri* (Zariquiey, 1928)

XXII. Prokletije: * bezimena jama II i jama I iznad katuna Gro-pa Bajrovića ispod karaule zvane Trojan; bezimena mala sniježnica u ploči Vezirove brade

subspecies

VI. Golija planina: Đakova pećina, Opaljeni krš (Bundoš)

XII. Bijele rudine: Ledenica na Δ 1240 Velika kita

XXII. Prokletije: pećina u mjestu Šumarici (Δ 1777) iznad naselja Ječmišta u Perševom kršu (N od Plava) (samo abdomen poznat)

apfelbecki J. Müller, 1910.

subsp. *lahneri* Mat'cha, 1916.

XVIII. Lovćen: * jama Boljanovica, Rajčevići, (Njeguši); Cetinjska pećina, Cetinje; Vodna jama, Bjeloši; Lipska pećina, Lipa; pećina u Peckom brdu, Začir

subspecies

VI. Golija planina: Stoška pećina, Stozi na Crnom vrhu (Jav-ljen)

VII. Vojnik planina: bezimena pećina na Prosijanom brijegu, S od naselja Prage (sec. Jeannel *metohijense*)

XIII. Oputne Rudine: Vučja pećina, Vući do (Vračenovići)

XV. Grahovo: Vojvode Dakovića pećina, Grahovo (sec. Jeannel *metohijense*); Bobjerska pećina na ♂ 1174 Bobjer, Osječenica

XIX. Virpazar: pećina Grbočica, Trnovo

hoermanni (Apfelbeck, 1889)

subsp. *hypsophilum* Apfelbeck, 1907.

II/6. Lebršnik: * Vilina pećina; pećina Datlo i sniježnica u Badanj

latipenne (Apfelbeck, 1907)

subsp. *attenuatum* (Jeannel, 1934)

XVIII. Lovćen: * ledenica ispod Lipske ploče; bezdan na E strani predjela Vršanaj (4 km N od Njeguša)

subsp. *goettli* (Zariquiey, 1928)

XXI. Kući: * sniježnica kod Zatrijebačkog katuna, Korita; ponor Čora, Korita; sniježnica kod katuna Gradsko na podnožju Δ 1382 Hum orahovski; sniježnica kod najvišeg katuna na S strani Δ 1832 Hum orahovski; donja sniježnica u ljuti na brdu Sokolu, Soko (E od Korita)

subsp. *latipenne* (Apfelbeck, 1907)

IV. Ledenice planina: pećina u Bijelom dolu, Bijeli do

subsp. *luciani* (J. Müller, 1913)

XVI/1. * Lakićeva pećina blizu prevoja orjenske ceste; pećina odmah iza sniježnice ispod ceste na orjenskom prevoju; jama na podnožju brda Gubar; Jelova jama između Kopriv-

nog dola i sela Ubalâ, Ubli; jama sa velikom dvoranom na dnu (»Hallenschacht“) u mjestu „Jama“ južno od Koprivnog dola

subsp. *punctipenne* (Jeannel, 1930)

VIII/2. Maganik: * bezimena pećina kod katuna Koprivnog dola, sa grobljem u mjestu Riči vrh, Pavkovići

subspecies

VI. Golija planina: Đokova ledenica, Opaljeni krš (Bundoš)

XII. Bijele rudine: Ledenica na Δ 1240 Velika kita (N od Trubjele)

matulici Reitter, 1903.

subsp. *echinatum* (Jeannel, 1924)

XVI/1. Orjen: Rajčeva jama sec. Jeannel na Troglavu, što je nepoznata pećina u orjenskom masivu (teste Weirather)

subsp. *matulici* Reitter, 1903.

XVI/1. Orjen: * pećina Bukova rupa, Gubar; jama na grebenu iznad pećine Bukove rupe i jama na podnožju brda Gubar; Jelova jama iznad Koprivnog dola i sela Ubalâ, Ubli; jama sa velikom dvoranom na dnu („Hallenschacht“) i bezimena jama u neposrednoj blizini, u mjestu „Jama“ južno od Koprivnog dola; Bečalina pećina, na SW padini brda Šubre

XVI/2. Krivošije: pećina na Jaričevoj kosi \diamond 1451 uz cestu orjenski prevoj — Crkvice; pećina u Bor, Treverići na N podnožju \diamond 1277 Veli vrh; Kržina jama, Crkvice; jama Trogrlo na NE podnožju \diamond 1470 Kabao uza samu cestu

matzenaueri Apfelbeck, 1907.

subsp. *augustae* (Zariqueiy, 1928)

VII. Vojnik planina: * bezimena pećina na Prosijanom brijegu, S od zaselka Prage; Dvojna jama u šikari na rubu njiva, Praga; Riđežina jama u dolini između brda Stražnice i \diamond 1574 Studenog brda; jamica E od Han-Gvozda (na cesti Nikšić — Šavnik.

VIII/2. Maganik: bezimena pećina, katun Koprivni do sa grobljem u mjestu Riči vrh, Paukovići

subsp. *matzenaueri* Apfelbeck, 1907.

IV. Ledenice planina: * pećina u Crtovom dolu, Goransko; „Otvo pećina“ Weirather-ovo lažno ime neke pećine; zapadna i srednja sniježnica na Manitoj gori, katun Ravno; Ljutska pećina, Ljut ispod Šejtana-kule; jama u Črtovom dolu, Goransko; sniježnica sa 3 provale na tavanu, Suho polje — možda A. latipenne latipenne (Apfelbeck)

VI. Golija planina: jama u mjestu Goliji u NW Crnoj Gori (položaj pećine nepoznat!)

subsp. *taliense* (Zariqueiy) 1928)

VIII. Žurim planina: * gornja jama u Četovom vrhu i jama Pječaljina, brdo Zvornik

piesbergeni Zariquiey, 1928.

subsp. *piesbergeni* Zariquiey

XVIII. Lovćen: * Bezdan jama na E strani predjela zvanog Vršan; jama Dvogrlica 1,1 km E od Krsca, Krstac

subspecies

XII. Bijele rudine: manja pećina sa vodom na Troglavu, Bajov Do (S od Podbožura)

taxi J. Müller, 1913.

subsp. *taxi* J. Müller

XVI/1. Orjen: * pećina u Kučericama na prevoju orjenske ceste; sniježnica jama tik ispod i na N strani ceste na orjenskom prevoju; Zla jama i dvije sniježnice na Δ 1650 Štirovnik; sniježnica pod Kalupom gredom ◊ 1650 iznad Zle jame

XVI/2. Krivošije: pećina na ◊ 1451 Jaričeva kosa uz orjensku cestu za Crkvice

zariquieyi Jeannel, 1930.

III. Durmitor: * Vodena pećina, Vodeni do (Komarski gaj).

Hadesia J. Müller, 1911.

vasiceki J. Müller, 1911.

subsp. *vasiceki* J. Müller, 1911.

XVI/1. Orjen: pećina u Braveniku, Grab

subsp. *weiratheri* Zariquiey, 1928

XV. Grahovo: * Vojvode Dakovića pećina, Grahovo

Bathysciinae indeterminatae

X/2. Ivangrad (= Berane): pećina Građa i Zagorska (takođe Vrelo) pećina, Petnik

XI/4. Bijela Crkva (kod Rožaja): pećina Ružina bukva

XI/3. Žljeb: jama u mjestu Šoljanima (stovarište za drvo) lijevo od ceste Rožaje — Žljeb.

Pselaphidae

Amaurops Fairmaire, 1852.

Subg. *Amaurops* Fairmaire, 1852.

breiti Ganglbauer, 1903.

XVI/1. Orjen

kaufmanni Ganglbauer, 1895.

XVII. Boka kotorska: * Hercegnovi; Kameno

species aff. *modesta* G. Müller, 1934)

V. Troglav: Bobija Δ 1554 m

Subg. *Seracamaurops* Winkler, 1925.

grandis Winkler, 1925.

XVI/1. Orjen: * duboka jama na zapadnom obronku Orjena kod Graba; Bukova Rupa na Gubaru

species

XII. Bijele rudine: manja pećina sa vodom na Troglavu kod Bajeva Dola (okolina Podbožura)

XVIII. Lovćen: Cetinjska pećina

Bryaxis Leach, 1817.

argus (Kraatz, 1883)

XX. Titograd — okolina: pećina Magara, Tološi

XIX. Virpazar — okolina: Vela pećina, Virpazar

argus f. *scapularis* (Reitter, 1881)

XVII. Boka kotorska: Topla i Herceg-Novci

species

XJ/4. Bijela Crkva (kod Rožaja): pećina Ružina bukva, Osoje.

PRIMJEDBE O ZOOGEOGRAFIJI I SISTEMATICI POJEDINIH VRSTA

Carabidae

***Nebria* (*Alpaeus*) *sturanyi spelacophila* Obenberger**

Ova po jednom primjerku iz pećine u Kućericama kod Lokvice na Orjenu opisana podvrsta živi u proljeće sigurno takođe vani na rubu snijega. Vjerovatno njoj pripadaju i primjerci sa Lovćena koje sam našao kod snijega 21. V 1957. u vrtači Sniježnice na dnu Koprivnih aluga (na podnožju Štirovnika, iznad Kuka) i 18. V 1963. na samom Jezerskom vrhu ispod Mauzoleja. Orjen je zapadna granica iz Prokletija opisane vrste *Nebria sturanyi* Apfelbeck.

***Neotrechus hilfi* (Reitter)**

Ova vrsta sa nekoliko podvrsta u Crnoj Gori je dosta daleko rasprostranjena. Samo subsp. *convexipennis* Winkler živi u Hercegovini na Bjelašnici iznad Popovog polja. Tipični oblik poznajemo sa Orjena, Krivošija i Lovćena, subsp. *brevipennis* Winkler sa planina Volujaka, Lebršnika i Orlovca, subsp. *jeanneli* Winkler sa Troglava, subsp. *grossi* Jeannel sa Durmitora i Maganika, a subsp. *schuleri* Jeannel sa planine Vojnika, kojoj pripadaju, vjerovatno, i primjerci iz Velje pećine kod Carevog mosta na Nikšićkom polju i sa planine Golije.

Neotrechus lonai subsp. **atavus** G. Müller

Opisan sa visoravni Kuča kod Titograda, bio je nađen takođe u pograničnom pojasu Albanije (Shpella e lugstit, Hot Brigje kod Rapse). U Albaniji nedaleko od naše granice, kod Ivanja blizu Skadarskog jezera, živi subsp. *shkodrensis* Scheibel (1936, 228), a u pećinama planine Cukalita kod Skadra tipični oblik.

Neotrechus noesskei (Apfelbeck)

Tipični oblik je opisan iz Pećine u Kučericama (kod Lokvice, na Orijenju), a subsp. *trogломontanus Absolon*-Mašan iz pećine na ☉ 1451 Jarčeva kosa, čak ni dva kilometra od prve pećine. Zato sumnjam u opravdanost ove podvrste. Poređenje primjerka iz Velike jame kod sela Ubala, Ubli (Donje Krivošije) i Čore pećine (kod Selakova-dola) i Jame u Rupe u Turovim dolinama sa tipičnim oblikom bilo bi potrebno za određivanje podvrste.

Neotrechus ottonis (Reitter)

Za ovu poznatu vrstu sa Volujaka i Lebršnika citira J e a n n e l (1930, 112) kao nalazište „Vica jama“, što je Weiratherovo izmišljeno ime za Živinu jamu u Ljuti na podnožju planine Babe kod Gacka, ali vjerovatno se radi o subsp. *bjelasicensis* Winkler, 1933.

Neotrechus paganettii (Ganglbauer)

Tipični oblik živi u Boki kotorskoj (pećine iznad Gornjeg Stolina i pećina kod 19. serpentine ceste uz Lovćen), subsp. *montanus* opisana je po primjerku nađenom pod kamenom pri gradnji puta iz Njeguša u Vršanju. subsp. *matchai* prebiva u pećinama u okolini Crkvice u Krivošijama. Samo jedan primjerak bio je nađen pod kamenom u bukovoju šumi kod Crkvice i opisan kao subsp. *lapidocola* Absolon-Mašan. Opravdanost ove podvrste je sumnjiva s obzirom na varijabilnost.

Neotrechus setniki (Reitter)

Ova vrsta je opisana iz Viline pećine na samom vrhu Lebršnika, a subsp. *elongatus* Winkler, 1926. bio je nađen na Volujaku pod kamenjem.

Neotrechus silvaticus (Winkler)

Weirather i Winkler otkrili su ovu vrstu pod kamenjem u bukovoju šumi na sjevernoj padini Δ 1895 Orjena u visini 1 400 m. n. m. (već u Hercegovini).

Neotrechus suturalis (Schaufuss)

To je najčešća vrsta u Crnoj gori, nalazi se skoro u svakoj pećini i jami. Veoma je varijabilna i zato materijal još nije dovoljno obrađen. Od Durmitora prema jugu do mora živi skoro u svim područjima, osim istočnih pograničnih (Bjelasica planina, Komovi, Bi-

jelo Polje, Ivograd, Mokra planina, Hajla, Žljijeb, Bijela Crkva, Visitor i Prokletije). Subsp. *pretneri* Scheibel živi na visoravni Kučima, Kuči. Žalim što još nijesam vidio primjerke sa polja Korita na albanskoj granici. Iz Rapse (u Albaniji, blizu crnogorske granice, opisana je subsp. *pentheri* Winkler. Subsp. *amplipennis* J. Müller živi u pećinama Volujaka i Orlovca, primjerci iz Lebršnika manje su tipični, a Müller ga citira (1913, 77 i 108) čak iz pećine Bukove rupe na Gubaru (u Orjenskom masivu). Jeannel je odredio primjerke iz planine Somine kao „*amplipennis, petits exemplaires?*“

Duvalius (s. str.) leonhardi (Reitter) i **sturanyi** Apfelbeck

D. leonhardi, opisan iz Jablanice u Hercegovini, u Crnoj Gori je zastupan sa subsp. *matejkai* Mařan sa Ćakora. S obzirom na Ćlanak Scheibela „Bemerkungen za *Duvalius Sturanyi* Apf.“ (Koleopt. Rundschau, 1937, 23 (1—2) : 18 — 20) treba istrađiti penis podvrste *matejkai*, pošto kod Andrijevice u Crnoj Gori, kod Vermoše i na planini Menini (Prokletije) u Albaniji živi *D. sturanyi stenocephalus* Apf., ali na Komovima *D. sturanyi sturanyi* Apf.

Aphaenopsis (Adriaphaenops) staudacheri Scheibel

Jedan jedini primjerak poznat je iz pećine Grboćice kod Trnova u Crmnici, Virpazar.

A. (A.) stirni Pretner

Dva primjerka su poznata iz Velje peći kod Careva mosta na južnoj ivici Nikšićkog polja.

Iz Hercegovine su poznate još dvije vrste.

Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum

Ova vrsta ima ogromnu rasprostranjenost, od Slovenije do sjeverne Albanije. Većina crnogorskih primjeraka, osobito sa juga, slična je velikoj podvrsti *aeacus*. Varijabilnost je veoma velika, što oteđava dijeljenje u podvrste. U Crnoj gori je priliĉno rijedak. Iz Dalmacije je opisano nekoliko podvrsta. Apfelbeck citira (1918, 168) subsp. *modestus* (Schaufuss) iz Rapse (u Albaniji) blizu crnogorske granice a Müller (1914, 1005) subsp. *albanicus* J. Müller iz pećina brda Cukalita, Cukalit, kod Skadra.

Laemostenus (Odontosphodrus) elongatus Dejean

Ova vrsta ima isti areal kao *L. cavicola* Schaum. Subsp. *robustus* Schaufuss je rasprostranjena na jugu (Orjen, Krivošije, Boka kotorska, Lovćen, Virpazar). Müller je (1924, 70) opisao iz Albanije na crnogorskoj granici subsp. *pentheri*, ali kađe da su primjerci sa Rikavca (već u Crnoj Gori), Vermoše i Rapse (u Albaniji) manje markantni. Vjerovatno to vrijedi takoder za primjerak iz sela Lubnica.

Speluncarius anophthalmus Reitter

U opisu citira Reitter kao nalazište samo Dalmaciju, što je u ono vrijeme mogao biti Orjen ili Krivošije. Iz južne Hercegovine poznajemo nekoliko nalazišta.

Speluncarius setipennis Apfelbeck

Locus typicus je neka pećina kod Bileća. Deelman ga je našao u Staninoj pećini kod naselja Vučjeg Dola (Vraćenovići) u Oputnim rudinama, istočno od Bileća. Na Lovćenu i na Droškorici (kod Grahova) živi pod kamenjem u bukovoju šumi.

*Bathyscinae***Adelopsella bosnica bosnica** (Reitter)

Tipični oblik je u Bosni i Hercegovini dosta raširen, u Crnoj Gori bio je nađen samo na Durmitoru i Vojniku. Živi u šumi pod lišćem i kamenjem te nije bio u Crnoj Gori nikako tražen.

Weiratheria bocki Zariquiey

Ovaj za Crnu Goru endemični rod poznat je samo u jednom primjerku sa visoravni Kuća (polje Korita).

Leonhardella Reitter

Sedam vrsta sa nekoliko podvrsta živi u Crnoj Gori u dosta širokom pograničnom pojasu između BiH i Crne Gore.

L. (Leonhardella) angulicollis Reitter

Poznata samo iz Viline pećine na Lebršniku.

L. (L.) setnikana setnikana Reitter

Dosada nađena samo u pećini Đatlu na Lebršniku.

L. (L.) jeanneli (Winkler)

Opisana je iz pećine Vratnice na hercegovačkoj strani Volujka.

L. (L.) montenegrina Jeannel

Takođe poznata samo iz bezimene pećine u dolini Smrekovcu na planini Bioču.

L. (Victorella) antennaria Apfelbeck

Ova vrsta sa podvrstom *acutangula* Jeannel i *brevis* Jeannel ograničena je na Durmitor. Pošto Apfelbeck u opisu nije naveo ime pećine, Jeannel (1948, 95, nota) odredio je kao *lectotypus* Ledenu pećinu na Obloj glavi (Weiratherova „Grosa pećina br. 243).

L. (V.) roseni (G. Müller)

Stanovnik je sniježnica i pećina planine Ledenice.

L. (V.) setniki setniki Reitter

Niko nije više posjetio pećinu na brdu Treskavcu kod sela Dubljevića, gdje živi ova vrsta. Možda pripadaju ovamo dva primjerka iz ledenice Đokove pećine na planini Goliji.

Anillocharis ottonis Reitter

Endemit iz Viline pećine na Lebršniku. *A. hawelkai* G. Müller iz Vučje bare na Bjelašnici (kod Gacka) samo je subspecies od *A. ottonis*, što je već Müller (1937, 107) pretpostavljao.

A. stenopterus Formánek

Živi na planinskom vencu Orlovcu, istočnom produženju Lebršnika i u pećini Đatlu na Lebršniku, a subsp. *matzenaueri* Jeannel u nekoj pećini na hercegovačkoj strani Volujaka.

A. tenuilimbatus Jeannel

Endemit planine Ledenice.

Pholeuonopsis (Scotosites) spaethi Knirsch

Poznat samo jedan primjerak sa Volujka, bez bližeg navoda mjesta u Crnoj Gori.

Ph. (Silphanillus) leonhardi (Reitter)

Jedinu ♀ otkrio je *Leonhard* na najvišem mjestu Vlasulje u Hercegovini pod kamenom. Na crnogorskoj strani Vlasulje i Volujka našao je po jedan primjerak, Drovenik 1977. god.

Ostalih 10 vrsta roda *Pholeuonopsis* živi u unutrašnjosti Hercegovine i u Bosni.

Blattochaeta (Reitter)

To je za Crnu Goru tipični rod, samo *Bl. marianni* seže na hercegovačku stranu Orjena.

Bl. marianii (Reitter)

Reitter (1910, 164) označio je kao *locus typicus* pećinu Krivošija („Grotte der Crivoscie“). „Grotte du Crivoscie donji“ citira Jeannel (1911, 464) sasvim ispravno i kaže (1924, 263 nota), da Reitterova diagnosa odgovara tačno primjercima sa Orjena, i opisuje primjerke koje je našao Matcha u pećinama kod Crkvice, kao novu vrstu *Bl. matchai*. U svojoj reviziji ovog roda (1930, 126) navodi kao nalazište za tipični oblik pećinu na istočnoj padini Orjena (Absolon) i „Olz jamu, Orjen Gruppe (L. Weirather)“ u stvari Zlu jamu na Štirovniku, već u Hercegovini. Scheibel mi je ispričao još prije drugog svjetskog rata da je pratio Mariani na ekskurziji u Krivošijama i da je Mariani našao u nekoj pećini sasvim blizu ceste što vodi iz Risna u Crkvice velikansku batisciju („Riesenbathyscia“). To je Vilina pećina kod zaselka „Na Pode“, 2 km SE od Crkvice, u biospeološkoj literaturi nazvana „Napodehöhle“. U njoj sam uhvatio i ja na mamcima dva primjerka 28. VIII 1966 godine.

A Jeannel je opisao svoju *Bl. matchai* (1924, 263) baš iz pećina u okolini Crkvice, gdje je Mariani otkrio *Bl. marianii*! Jeannel je nabavio od Winklera i Weirathera nekoliko *Blattochaeta*, koje su zajedno sakupili na Orjenu 1925. godine, osobito na hercegovačkoj strani Orjena. Winkler je označio nalazišta ispravnim imena pećina i jama, Weirather, međutim, svojim izmišljenim imenima. Zbog toga citira Jeannel jednu i istu pećinu dva puta, uvjeren da su to različiti objekti. Došlo je do toga da citira (1930, 126 i 127) subsp., *paganettii* iz pećine Travničevine, a subsp. *brevipennis* iz Čivin-jame, što je Weiratherovo ime za Travničevinu, dakle dvije podvrste iz iste jame! Na mjestu „Jama“ (južno od Koprivnog dola nalaze se dvije jame, druga sasvim blizu prvoj, iz jedne sa Weiratherovim imenom „Janko jama“ citira Jeannel subsp. *brevipennis*, a iz druge sa Weiratherovim imenom „Mata jama“ subsp. *paganettii*. Moguće je da *Bl. marianii* veoma varira ili je materijal iz više speoloških objekata pomješan.

Prema tome je *Bl. matchai* Jeannel sinonim tipične *Bl. marianii* Reitter, a oblik sa Orjena — *Bl. marianii* Jeannel, nec Reitter — morao bi primiti novo ime. To neću učiniti da ne napravim još veću zbrku. Bečalina pećina na Subri Δ 1680, *locus typicus* za subsp. *paganettii* Jeannel pouzdano je nalazište. Možda pripadaju ovamo primjerci jame Trogrlo, na NE-padini ♀ 1470 Kabao.

Nepoznato je koja podvrsta živi u Babića pećini ispod Djevojačkih greda ♀ 1919, nekih 11 km sjeverno od Orjena (Attems 1959, 400).

Bl. montenegrina Jeannel

Ovu vrstu je otkrio Weirather na Lovćenu i na Droškoricu (kod Grahova).

Bl. remyi Jeannel

Dvije pećine kod Lubnica nalazišta su ove vrste.

Bl. hawelkai Knirsch

Samo dva speleološka objekta na planini Ledenicama poznata su kao nalazišta ove vrste.

Bl. species

Mala ♀ iz sniježnice Spile od snijega iza Miligrepa (na Rumiji) predstavlja možda novu vrstu.

Blattodromus herculeanus (Reitter)

Ima dosta veliku rasprostranjenost. Opisan je sa Lebršnika, Absolon ga je našao na Volujku, Pretner na Živanj-planini i u Durmitorskom masivu. Poznat je mali broj primjeraka ove veoma rijetke vrste, zato bi bio opis podvrsta preuranjen.

Bathyscidius remyi Jeannel

Na žalost su iz Bracanovića pećine kod Lubnica poznate samo ♀♀.

Speonesiotes JeannelSubg. **Albanella** J. Müller

Ovaj podrod je je rasprostranjen od planine Cukalita, Cukalit kod Skadra (u Albaniji) do rijeke Morače i južne i istočne okoline Virpazara u Crnoj Gori. Zapadno se nalazi područje subg. *Kulzeria* Zariquiey.

Sp. (A.) lonai zoufali (Reitter)

Tipični *Sp. lonai* opisan je iz planine Cukalita kod Skadra i njegova subsp. *zoufali* iz pećine kod Vukpalaja u Albaniji, ali ova seže do kraške visoravni Kuča iznad Titograda, istočno od rijeke Morače. *Sp. (A.) reissi* Zariquiey, 1928, iz neke male pećine blizu prevoja Čafa pješatica na ovoj visoravni sinonim je podvrste *zoufali*, pošto se primjerci koji žive u sasvim bliskoj većoj pećini zapadno od ovog prevala nikako ne razlikuju od subsp. *zoufali*.

Sp. (A.) scutariensis G. Müller

U opisu ove vrste kao nalazište navedena su samo Seoca. To je ime sela 5,5 km jugoistočno od Virpazara, gdje su slijedeće pećine, u kojima sam našao god. 1956. ovu batisciju: Ivanina spila, Goluspa i Požalica spila, Vilina spila, sve iznad Donjih Seoca, i Golubova spila iznad Gornjih Seoca. Za *lectotypus* izabrao sam Ivaninu spilu, u kojoj sam uhvatio najveći broj ovih kukaca.

Subg. **Crivosiella** Jeannel**Sp. (Crivosiella) hummleri** Jeannel

Poznata su samo dva primjerka ove muscikolne vrste, koje je Paganetti—Hummler otkrio u Krivošijama.

Sp. (Cr.) brachycerus Jeannel

Jednu jedinu ♀ našao je Paganetti—Hummler na Orjenu pod kamenom duboko zaritim u zemlju.

Subg. **Kulzeria** Zariquiey**Sp. (Kulzeria) dorotkanus** Reitter

Reitter je opisao ovu vrstu po primjerku iz pećine kod Drijena, 8 km sjeveroistočno od Dubrovnika, već u Hercegovini. Jeannel, međutim, uvjeren da je *locus typicus* neka pećina kod Njeguša na Lovčenu, opisao je baš Reitterov *Sp. dorotkanus* po primjercima iz Mrcine pećine (kod Grebaca) kao *Sp. muelleri*, a *Sp. dorotkanus rotundipennis* G. Müller stavio u sinonimiju svoga *Sp. dorotkanus*. Ispravno stanje je, međutim, slijedeće: *Sp. muelleri* Jeannel sinonim

je pravog *Sp. dorotkanus* Reitter, a *Sp. dorotkanus* Jeannel, nec Reitter sinonim Müllerovog *Sp. dorotkanus rotundipennis*. Pravi *Sp. dorotkanus* seže od krša između Popova polja i mora do hercegovskog dijela Orjenskog masiva.

Subsp. **rotundipennis** G. Müller

Živi u pećinama Boke kotorske i Lovćena.

Subsp. **matchai** (Fagniez)

Smatram da nije posebna vrsta, nego samo podvrsta od *Sp. dorotkanus* u Krivošijama.

Subsp. **noesskei** Zariquiey

Zasad je bila nađena samo na južnom obodu Nikšićkog polja (2 pećine).

Müller je determinirao primjerke iz pećina Cmarnice kod Virpazara kao subsp. *noesskei*. Vjerovatno nije ispitao prave nikšićke primjerke jer bi, inače, zapazio razlike.

Sp. (K.) laticollis (G. Müller, 1934)

Poznat samo iz Magara-pećine kod sela Tološa (Tološi, zapadno od Titograda), a ne kod Virpazara (Jeannel 1941, 117). Sinonim ove vrste je *Speonesiotes (Crivosiella) montenegrina* Z. Karaman, 1967, (Bull. Soc. Ent. Mulhouse, pag. 63) opisana iz iste pećine.

Subg. **Speonesiotes** Jeannel

SP. (Speonesiotes) narentinus (L. Miller)

Dosada je bilo nađeno u pećinama Orjena, Boke kotorske i Krivošija nekoliko materijala, većinom ♀♀ zbog čega još ne možemo tvrditi da pripadaju svi primjerci subsp. *simplicipes* Jeannel.

Sp. (Sp.) pretneri G. Müller

Ovu vrstu je otkrio Pretner u pećini Magari, Magara kod sela Tološa, a Dabović našao u Golubskoj pećini na otoku Vranjini u Skadarskom jezeru.

Pholeuonella Jeannel

Taj rod je rasprostranjen od srednje Dalmacije (*Ph. staudacheri* G. Müller) na jug preko Crne Gore do sjeverne Albanije.

Ph. andrijevicensis Jeannel

Na etiketama primjeraka koje sam primio od Apfelbecka zabilježeno je „Andrijeвица, Jerinja-Bach“. Pretner je našao ovu vrstu kod Biogradskog jezera na Bjelasici.

Ph. ganglbaueri (Apfelbeck)

Opisana iz neke male pećine kod Kotora. Možda je to „Mala pećina“ iznad sela Mula, Muo.

Ph. matchai Jeannel

Opisana je iz pećine kod Knezlaza u Krivošijama. Weirather i Winkler su ju našli na sjevernoj padini Orjena u bukovoju šumi u visini 1 400 m ispod kamena.

Ph. erberi (Schaufuss)

Ovu vrstu opisao je autor po primjercima iz Dalmacije, koje je primio od J. Erbera. Rasprostranjena je od Dubrovnika do Boke kotorske, G a n g l b a u e r (1899, 105) citira također Hercegovinu i tadašnju Crnu Goru. Z. K a r a m a n je opisala iz Šipun-špilje kod Cavtata i okoline Dubrovnika subsp. *epidaurica*. Nije poznato kako daleko ova podvrsta seže na jug.

Ph. stussineri J. Müller

Samo je jedan mužjak sa Belvedera kod Cetinja poznat.

Ph. scutariensis G. Müller

Opisana je iz Golupske pećine na otoku Vranjinu u Skadarskom jezeru, a živi takođe u okolini Virpazara.

Ph. species

Našao sam samo dvije ♀♀ u pećinama visoravni Kuča, Kuči, iznad Titograda.

Antroherpon Reitter

Ovaj rod ima veliku rasprostranjenost, od Očevlja (u južnoj Bosni) preko Hercegovine skoro do mora, u Crnu Goru i čak u albanske Prokletije, na zapad seže do Mosora u Dalmaciji. U Crnoj Gori nije zastupljen podrod *Leptomeson* Jeannel, nego samo *Antroherpon* in specie sa 9 vrsta.

A. (A.) albanicum Apfelbeck

Tipični oblik je bio sakupljen pri dnevnoj svjetlosti u sniježnici Čafa Brojs u albanskim Prokletijama. Osam podvrsta je opisano iz Crne Gore, skoro svaki planinski masiv ima svoju podvrstu.

Subsp. **divergens** (Knirsch, 1928)

Živi u ledenici Špela koruns kod katuna Bjelića u Prokletijama. K n i r s c h (1928, 122) navodi kao nalazište „Kriva J., Kolac-Gruppe“, ali nije znao da je to Weiratherovo lažno ime za Špelu koruns. Također W i n k l e r nije za to znao te je opisao (1933, 77) primjerke iz ove ledenice imenom *A. albanicum malisorum*, što je sada sinonim Knirscheve subsp. *divergens*.

Subsp. **winkleri** (Zariquiey)

Ovu podvrstu je otkrio W e i r a t h e r u dvjema jamama iznad katuna Grope Bajrovića te ispod tadašnje karaule Trojana, Trojan i u maloj sniježnici u ploči brda Vezirova brada (u Prokletijama).

Subsp. **boschi** (Zariquiey)

Živi u Čavčinoj jami Mokre planine.

Subsp. **gracile** Winkler

Iz pećine u Bekovini (?Bukovini), takođe u Mokroj planini.

Subsp. **muelleri** (Zariquiey)

Iz bezimene pećine u srednjem vrhu Grebena Δ 2190 iznad Gusinja.

Subsp. **remyi** Jesnnel

Našao sam ga u tri pećine na istočnom podnožju pećine Bjelasice kod sela Lubnica.

Subsp. **lemur** (Knirsch)

Poznat iz dviju pećina planine Ledenice.

Subsp. **sydowi** (Zariquiey)

Weirather ga je našao u četiri jame brda Zvornika Žurim planine.

Subspecies

U pećini na Šumarici Δ 1777 iznad naselja Ječmišta u Perševom kršu (sjeverno od Plava) bio je nađen samo abdomen, u Đokovoj pećini (ledenici) na planini Goliji jedan primjerak, a u Ledenici na Velikoj kiti Δ 1240 nekoliko primjeraka.

A. (A.) apfelbecki J. Müller

Ima veliku rasprostranjenost, od Žaba-planine (subsp. *sculptifrons* Winkler) preko Popovog polja (subsp. *apfelbecki*) do Lovčena, Grahova i planine Vojnika u Crnoj Gori, sjeverna je granica u Hercegovini Nevesinjsko polje.

Subsp. **lahneri** Matcha

Živi u nekoliko pećina i jama na Lovčenu. Jeannel je (1930, 147) zamjenio jamu Boljanovicu sa 300 m dubokom jamom, Duboki Do („Sarkotić — Höhle“) kod Njeguša. Primjerci iz pećine Grbočice kod Trnova u Cmernici kod Virpazara nešto su različni.

Subsp. **metohijense** Zariquiey

Prema Jeannelu (1930, 147) pripadaju ovoj podvrsti i pojedini primjerci sa planine Vojnika i iz Grahova. S obzirom na dosta veliku udaljenost ovih nalazišta od pećine Đatla, Đatlo kod Korita u Hercegovini (*locus typicus*) sumnjam da je ova pripadnost ispravna.

Subspecies

Još su neodređeni primjerci iz planine Golije (Stoška pećina) i iz Oputnih rudina (Vučja pećina).

A. (A.) hoermanni (Apfelbeck)

Ova vrsta opisana iz Treskavice živi još na Zelengori i Lebršniku.

Subsp. **hypsophilum** Apfelbeck

Pošto živi u pećinama na Lebršniku, vjerovatno je da se javlja takođe na Orlovcu, istočnom produženju Lebršnika.

A. (A.) latipenne (Apfelbeck)

I ova vrsta je dosta raširena, sa nekoliko podvrsta.

Subsp. **attenuatum** (Jeannel)

Poznat iz dviju jama na Lovćenu.

Subsp. **goettli** (Zariquiey)

Prebiva u nekoliko sniježnica i u ponoru na polju Koritima na visoravni Kućima.

Subsp. **latipenne** (Apfelbeck)

Opisan iz planine Ledenice, prebiva takođe na Babi i Dobrelici planini u Hercegovini.

Subsp. **luciani** (J. Müller)

Opisan sa Orijena, gdje živi takođe u hercegovačkom djelu Orjena.

Subsp. **punctipenne** (Jeannel)

Poznat samo iz jedne pećine na Maganiku.

Subspecies

Neodređeni su još primjerci iz planine Golije i Bjelih rudina.

A. (A.) matulici ReitterSubsp. **matulici** Reitter

Nađen u više pećina Orjena, osobito na hercegovačkoj strani, i Krivošija.

Subsp. **echinatum** (Jeannel)

Opisan je po jednom primjerku sa nalazištem Rajčeva jama, prema Jeannelu, na Troglavu (kod Korita) u Hercegovini. Prema Weiratheru to je neka nepoznata pećina u orjenskom masivu, pošto on nije mogao pronaći ovu pećinu na Troglavu.

A. (A.) matzenaueri Apfelbeck

Ova crnogorska vrsta je od planine Ledenice u južnoistočnom pravcu rasprostranjena preko Golije, Vojnika i Tali-planine do planine Maganika.

Subsp. *augustae* (Zariquiey)

Živi u podzemlju planine Vojnika. Prema Jeannelu (1947, 47) pripadaju ovoj podvrsti i primjerci iz planine Maganika, premda je ovo nalazište mnogo bliže brdu Zvorniku u Žurim-planini sa subsp. *taliense* (Zariquiey).

Subsp. *matzenaueri* Apfelbeck

Izgleda da su ga našli koleopterolozi skoro u svakoj jami i pećini u planini Ledenicama. Možda pripadaju ovamo i primjerci Gole planine.

Subsp. *taliense* (Zariquiey)

Weirather ga je našao u dvjema jamama brda Zvornika u Žurim planini.

A. (A.) *piesbergeni* Zariquiey

Ovu vrstu, otkrivenu 1926. opisanu iz jame kod mjesta Vršnja, Vršanjski u okolini Njeguša, našao je 1975. godine A. Novak u dubokoj jami Dvogrlici kod Krsca (Njeguši). Na 35 km NWN od Njeguša našli su Christa Deeleman i Pretner u pećini brda Troglava kod Bajova Dola novu podvrstu.

A. *taxi* J. Müller

Locus typicus je Pećina u Kučericama kod Lokvice na prevalu Orjenske ceste. Nađen je takođe u drugim pećinama, i na hercegovačkoj strani Orjena. Samo jedno nalazište sasvim na zapadu poznato je u Krivošijama. U Vučjoj bari na podnožju Babe planine u Hercegovini živi subsp. *hercegovinum* Winkler.

A. (A.) *zariquieyi* Jeannel

Samo su poznati ostaci iz Vodne pećine na Durmitoru.

Hadesia vasiceki J. Müller

Tipični oblik je opisan iz Vjetrenice (kod Zavale na Popovom polju).

Subsp. *weiratheri* Zariquiey

Samo jedan primjerak je našao Weirather u Vojvode Dakovića pećini kod Grahova (*locus typicus*), a više primjeraka u pećini u Braveniku kod Graba na hercegovačkoj strani Orjena. Pitanje je da li su forme u ovim dvjema jamama identične.

Bathysciinae indeterminatae

Neobrađene su batisciine iz okoline Ivanograda, Bijele Crkve (kod Rožaja) i sa Žljeba.

LITERATURA

- Absolon K. (1943): Coleoptera z jeskyň balkánských (Coleoptera cavernicola balcanica). Příroda, 35 (8) : 195 — 229, Brno.
- Absolon K.: TRAVUNIA — das Schöpfungszentrum vom Orjen in den Dinariden (manuskript).
- Absolon K. und J. Lang (1933): Über *Macrochaetosoma troglomontana* nov. gen. n. sp. (Diplopoda) aus dem südillyrischen Karstgebiete. Zool. Anz. 101 (5/6) : 137 — 143, Leipzig.
- Absolon K. — J. Mařan (1947): Příspěvek k poznání geografického rozšíření, systematiky a vzniku druhů rodu *Neotrechus* J. Müll. Příroda, 39 (4—6) : 1 — 6, Brno.
- 1974. De novis parumque cognitis generis *Neotrechus* J. Müll. formis. L. c. 39 (4—6) : 16 — 18.
- Absolon K. — H. Strouhal (1932): *Protonethes ocellatus* nov. gen., nov. spec. eine neue Höhlen-Trichoniscide. Zool. Anz. 101 (1/2) : 17 — 28, 14 Abb., Leipzig.
- Apfelbeck V. (1904): Die Käferfauna der Balkanhalbinsel mit Berücksichtigung Klein-Asiens und der Insel Kreta, 1 : 1—422, Berlin (R. Friedländer und Sohn).
- Apfelbeck V. (1907): Novi kukci pećinari Balkanskog poluostrva (Peninsulae balcanicae coleoptera speluncaria nova). Glasn. zem. muz. Bosn. Herceg., 19 : 401 — 403, Sarajevo.
- Apfelbeck V. (1907): *Leonhardella antennaria* n. sp. Soc. ent., 22 : 89. Zürich.
- Apfelbeck V. (1907): Ergänzende Beschreibung nebst Bemerkungen über die Gattung *Leonhardella* Reitt. (Col.). L. c., 22 : 109.
- Apfelbeck V. (1907): Zur Höhlenfauna der Balkanhalbinsel. Wien. Ent. Ztg., 26 (10). : 313 — 321, Wien.
- Apfelbeck V. (1908): Novi kukci pećinari iz Bosne i Hercegovine. Coleoptera speluncaria nova in Bosnia-Herzegovina inventa. Glasn. zem. muz. Bosn. Herceg., 20 : 415 — 417, Sarajevo.
- Apfelbeck V. (1912): Fauna insectorum balcanica. V. — I. Neue Höhlenkäfer aus Bosnien-Herzegowina und Montenegro. Wiss. Mitteil. aus Bosnien u. Herzegowina, 12 : 642 — 647, Wien.
- Apfelbeck V. (1918): Koleopteren aus dem nordalbanisch-montenegrinischen Grenzgebiet. (Ergebnisse einer von der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien veranlassten naturwissenschaftlichen Forschungsreise in Nordalbanien). Sitzungsber. Akad. Wiss. Wien, math.-naturw. Klasse, 127 (2, 3) : 159 — 176, Wien.
- Apfelbeck V. (1919): Poznavanje balkanske faune koleoptera. II. Pećinska fauna Balkanskog Poluostrva. Kritičke primjedbe i popravci uz opis novih vrsta i forma. Glasn. zem. muz. Bosn. Herceg., 31 : 268 — 273, Sarajevo.
- Attems C. (1959): Die Myriapoden der Höhlen der Balkanhalbinsel nach dem Material der „Biospeologica balcanica“. Annal. Naturhist. Mus. Wien, 63 : 281 — 406, Wien.
- Breit J. (1914): Neue Coleopterenformen aus Süd-Europa. Col. Rundsch., 3 (3) : 50 — 62, Wien.

- Buturović Ad. (1951): Bibliografski podaci o pećinama i pećinskoj fauni u Bosni i Hercegovini. Godišnjak Biol. Institut. 4 : 95 — 110, Sarajevo.
- Formánek R. (1906): Ein neuer Grottenkäfer aus Montenegro. Wien. Ent. Ztg., 25 (2, 3 und 4) : 151 — 152, Wien.
- Ganglbauer L.: Die Käfer von Mitteleuropa. 1892, 1 : 1 — 557; 1895, 2 : 1 — 880; 1899, 3 : 1 — 1046, Wien (Carl Gerold's Sohn).
- Ganglbauer L. (1897): Neue und wenig bekannte Carabiden. Verh. zool. — bot. Ges. Wien, 46 (10; 1896) : 457 — 467, Wien.
- Ganglbauer L. (1903): Die dalmatinisch-herzegowinischen Arten der Psephidengattung Amaurops Fairmaire. Münchn. koleopt. Zeitschr., 1 : 178 — 179, München.
- Gessmann G. W. (1907): Die Tropfsteinhöhle von Lipa in Montenegro. Mitteil. k. k. geograph. Ges. Wien, 1907 : 459 — 468, Wien.
- Gavrilović D. (1963): Neki primeri iskorišćavanja pećinskog snega i leda u našoj zemlji. Zemlje i ljudi, 12 : 45 — 49, Beograd.
- Jeannel R. (1911): Revision des Bathysciinae (Coléoptères Silphides). Morphologie. Distribution géographique, Systématique. Arch. Zool. expér. génér. (5) 7 : 1 — 641, Paris.
- Jeannel R. (1924): Monographie des Bathysciinae. L. c., 63 : 1 — 436.
- Jeannel R. (1928): Monographie des Trechinae. L'Abeille, 35:1 — 808, Paris.
- Jeannel R. (1930): Monographie des Trechinae. Suplement. L. c., 34(2) : 59 — 122.
- Jeannel R. (1930): Revision des genres Blattochaeta et Antroherpon (Bathysciinae). L. c., 34 (2) : 123 — 148.
- Jeannel R. (1931): Bathysciinae nouveaux recueillis par R. Remy dans les grottes du Novi—Pazar. Bull. Soc. zool. Fr., 56 : 258 — 266, Paris.
- Jeannel R. (1934): Nouveaux Bathysciinae Balcaniques, Rev. franc. Ent., 1 : 157 — 160, Paris.
- Jeannel R. (1941): Revision des Speonesiotes Jeannel (Coleoptera Bathysciitae). Notes Biospéol., 2 : 89 — 100, Paris.
- Jeannel R. (1944): Sur le genre Leonhardella Reitter et le peuplement souterrain des chaînes dinariques (Coleoptera Bathysciitae). L. c. 2 : 89 — 100.
- Karaman Z. (1967): Une nouvelle espèce du Karst, Speonesiotes montenegrinus n. sp. Bull. Soc. Mulhouse, 1967 : 63 — 64, Mulhouse.
- Knirsch E. (1928): Novi zastupnici slepých Silphidů ze západního Srbska. Čas. Čsl. Spol. Ent., 24 (5. — 6; 1927) : 101 — 122, Praha.
- 1929. Coleoptera nova subterranea L. c., 25 (5. — 6; 1928) : 81 — 98.
- Kratochvíl J. (1935): Araignées cavernicoles de la Krivošije. Práce Mor. přírodov. spol., 9 (12) : 1 — 25, Brno.
- Lahner G. (1917): Der westmontenegrinische Karst und sein hydrologischer Zusammenhang mit der Bucht von Cattaro. Dr. A. Petermanns Mitteil., 63 : 297 — 302, Taf. 26 — 28, Gotha.
- Lahner G. (1919): Im Karst der Schwarzen Berge. Höhlenforschungen und hydrographische Studien in West-Montenegro. Mitteil. f. Höhlenkunde, Karstmelioration u. Urgeschichte, 8—12 (1915 — 1919, 2. — 4.) : 1 — 37, Graz.

- Martel E. — A. (1894): Les Abimes. Paris, 1—578.
- Mařan J. (1939): Nová rasa druhu *Duvalius leonhardi* Rtt. z jižní Jugoslavia. *Duvalius* (s. str.) *Leonhardi* Matejkai m. nov. (Coleopt. Carabidae). *Časop. C. Spol. Ent.*, 36 (3—4) : 60, Praha.
- Mařan J. (1947): Nástin vývoje druhu rodu *Neotrechus*. *Příroda*, 39 (4—6) : 6 — 16, Brno.
- Meixner J. (1911): Höhlenwanderungen in der Herzegowina. *Mitteil. naturwiss. Ver. f. Steiermark*, 47 (2, Sitzungsber., 1910) : 410 — 414, Graz.
- Michler I. (1958): Nikšičko polje. *Proteus*, 20 (1957—58) : 241 — 250, Ljubljana.
- Müller G. (1909): Sulle Alpi Dalmatiche. *Il Tourista*, 12—13 (1—4, 1905/6) : 16 — 35, Trieste.
- Müller J. (1911): Neue Höhlenkäfer aus dem österreichischen Karst. *Wien. Ent. Ztg.*, 30 (1) : 1 — 4, Wien.
- Müller J. (1913): Ein neues Antroherpon (Coleopt. Silphid.) aus dem südillyrischen Faunengebiet. *Col. Rundsch.*, 2 : 128 — 130, Wien.
- Müller J. (1913): Beiträge zur Kenntnis der Höhlenfauna der Ostalpen und der Balkanhalbinsel. II. Revision der blinden Trechus—Arten. *Denkschr. math.-naturwiss. Kl. Akad. Wiss. Wien*, 90 : 11 — 124, Wien.
- Müller J. (1915): Zur Kenntnis der Höhlen — und Subterranafauna von Albanien, Serbien, Montenegro, Italien und österreichischen Karstegebietes. *Sitzgsber. math.-naturwiss. Kl. Akad. Wiss. Wien*, 123 (1914) : 1001 — 1031, Wien.
- Müller G. (1924): Nuovi coleotteri paleartici. *Boll. Soc. Entom. Ital.* 56 : 68 — 80, Genova.
- Müller G. (1934): Diagnosi preliminari di nuovi coleotteri ipogei e cavernicoli. *Atti Mus. Civ. Stor. Natur.*, Trieste. 12 : 176 — 181, Trieste.
- Müller G. (1937): Nuovi silfidi cavernicoli della Balcania e osservazioni su specie già descritte. *L. c.*, 13 : 105 — 117.
- Müller G. (1944): Die Amaurops-Arten der Balkanhalbinsel, *Mitteil. Münchn. Entom. Ges. e. V.*, 34 (1) : 82 — 103, München.
- Müller J. (1947): I pselafidi del Carso Adriatico settentrionale. *Boll. Soc. Adriat. Sci. Natur. Trieste*, 43 : 133 — 146, Trieste.
- Novak P. (1952): Kornjaši Jadranskog primorja. *JAZU*, Zagreb. 1 — 521, Zagreb.
- Obenberger „ (1916): Zwei neune subterran lebende, von Dr. Absolon am Balkan gesammelte Nebrien. *Arch. f. Naturgesch.*, Abt. A, 82 (4) : 45 — 46, Berlin.
- Paganetti—Hummler G. (1898): Höhlen-Untersuchungen aus Süd-Dalmatien. *Illustr. Zeitschr. f. Entomologie*. 3 : 84 — 85.
- Paganetti—Hummler G. (1903): Bericht über Forschungen in Höhlen Süd-Dalmatiens und der Herzegowina. *Akad. Anz. Akad. Wiss. Wien*, 5 : 26 — 29, Wien.
- Apud Jeannel R. et E. Racovitza, 1914. *Enumération des grottes visitées 1911—1913 (5e série)*. *Biospeologica* № 33. — *Arch. Zool. expér. génér.*, 53 : 342 — 345, 527 — 528, Paris.
- Pretner E. (1959): Doneski k poznavanju rodu *Aphaenopsis* J. Müller. *Acta Carsologica*, SAZU, 2 : 79 — 95, Ljubljana.

- Pretner E. (1961): Speološka istraživanja u Crnoj Gori i spisak pećina i jama. Drugi jugoslov. speleol. kongres Split, 1958, 219 — 235, Zagreb.
- Pretner E. (1968): Catalogus faunae Jugoslaviae, Coleoptera, fam. Catopidae, subfam. Bathysciinae. Acad. scientiarum et artium slovenica, III, 6 : 1 — 57, Ljubljana.
- Pretner E. (1970): Pripombe h katalogu v Laneyriejevi novi klasifikaciji subfam. Bathysciinae (Coleoptera) in pojasnila h katalogu subfal. Bathysciinae — Catalogus faunae Jugoslaviae (Pretner, 1968). — Remarques au catalogue des Bathysciinae dans la nouvelle classification de Bathysciinae du R. Laneyrie et éclaircissements au catalogue des Bathysciinae Jugoslaviae (Pretner, 1968). Acta Carsologica SAZU, 5 (10) : 341 — 365, Ljubljana.
- Pretner E. (1974): Zasluge Leona Weirathera za jugoslovensko biospeleologijo. Acta Entomol. Jugoslavica, 10 (1—2) : 7 — 13, Zagreb.
- Pretner E. (1977): Geschichte der biospeläologischen Forschungen in Bosnien, Herzegowina und angrenzenden Gebieten. Von Karl Absolon. — Gekürzt, mit den biospeläologischen Forschungsergebnissen der Nachkriegszeit in Einklang gebracht und mit einem Vorwort versehen von Egon Pretner. Glasn. zem. muz. Sarajevo, 15 (1976): 243—253.
- Reitter Edm. (1903): Neue von den Herren Otto Leonhard und M. Hilf in der Herzegowina entdeckte Grottenkäfer. Wien. Entom. Ztg, 22 (7 u. 8) : 209 — 213, Wien.
- Reitter Edm. (1903): Vier neue Coleopteren der palaearktischen Fauna. L. c., 22 (9) : 231 — 233.
- Reitter Edm. (1904): Sechzehn neue Coleopteren aus Südeuropa und den angrenzenden Ländern. L. c., 23 (8) : 151 — 160.
- Reitter Edm. (1905): Drei neue Coleopteren aus der paläarktischen Fauna. L. c., 24 (9 u. 10) : 311 — 312.
- Reitter Edm. (1907): Übersicht der Anillocharis-Arten. L. c. 26 : 343 — 344.
- Remy P. (1953): Description des grottes Yougoslaves. Glasn. Prirodnj. muz. srpske zemlje, serija B, Biol. nauke, 5—6 : 175 — 232, Beograd.
- Scheibel O. (1936): Neue Trechini aus Jugoslawien und Albanien nebst Bemerkungen zu bekannten Arten. Kol. Rundsch., 22 (6) : 226 — 229, Wien.
- Scheibel O. (1937): Detto, II. Teil. L. c., 23 (1/2) : 11 — 22.
- Scheibel O. (1939): Ein neuer Adriaphaenops aus Jugoslawien. (Col. Carab.). Mitteil. Münchn. ent. Ges., 29 : 372 — 374, München.
- Spandl H. (1926): Die Tierwelt der unterirdischen Gewässer. Spelaölog. Monographien, 11 : 1 — 235, Wien.
- Strouhal H. (1934): Stark gehöckerte und bestachelte Armadillidiidae. Zool. Anz., 108 : 290 — 304, Leipzig.
- Tisserant J. (1974): Troisième campagne à l'Orjen (Yougoslavie — Monténégro 1976). Bull. Spéléo Club des Ardennes, 5 : 1 — 25, Chalons /Marne.
- Tisserant J. et D. Godard (1970): Quelques cavités nouvelles ou inédites du Karst Dinarique. Travaux du Spéléo Club des Ardennes. Annal. Spéléologie, 25 (1) : 5 — 38, Moulis.
- Winkler A. (1925): Ergebnisse von Exkursionen auf Blindkäfer in der südlichen Herzegowina. Kol. Rundsch., 11 (5/6) : 137 — 148, Wien.
- Winkler A. (1926): Revision der Neotrechus-Arten. L. c., 12 (2) : 81 — 96.
- Winkler A. (1933): Zur Kenntnis der Blindkäfer Albaniens, Jugoslawiens und Rumäniens (Trechinae, Bathysciinae). L. c., 19 (1/2):71 — 78.

- Winkler A. (1938): Antroherpon Ganglbaueri Apf. und verwandte Arten. Tabelle der Arten, der Rassen von A. Ganglbaueri Apf. und synonymische Bemerkungen. L. c., 24 : 217 — 220.
- Wohlberedt O. (1909): Zur Fauna Montenegros und Nordalbaniens. Wiss. Mitteil. aus Bosnien und der Hercegovina, 11 : 585 — 722, Wien,
- Wolf B. (1910): Höhlenforschungen in Montenegro. Mitteil. f. Höhlenkunde, 3 (1) : 1 — 10, Berlin,
- Wolf B. (1934 — 1937): Animalium Cavernarum Catalogus. II. Höhlen-Catalog, 1934 : 1 — 96; 1935 : 97 — 224; 1936 : 225 — 456; 1937 : 457 — 616.
- Zariquiey (Hijo) R. (1928): Nuevos Bathysciinae de los Balcanes. Butl. Instit. Catal. Hist. Natur., (2) 7 (1927) : 152 — 158, Palamós.
- 1928. Nuevos Antroherpon (Col. Silph.). (Nota preliminar). L. c., 159 — 163.

ÜBERSICHT DER UNTERIRDISCHEN KOLEOPTERENFAUNA MONTENEGROS

Von

*Egon PRETNER**

ZUSAMMENFASSUNG

Einleitung

Ich habe mich bemüht eine Übersicht der reichen, unterirdischen Koleopterenfauna Montenegros zu verfassen. Dabei musste ich auch die bosnischen und herzegowinischen Seiten der Grenzgebirge (Maglić, Volujak, Lebršnik, Troglav und Orjen), die besser erforscht sind, berücksichtigen, da die Arten wohl auch auf der montenegrinischen Seite dieser Berge leben. Obwohl in dieser Arbeit über 250 Fundorte angeführt sind, gibt es noch immer grosse, biospeläologisch noch unerforschte Gebiete wie Ljubišnja planina, Golija planina, Somina planina, Njgoš, Cuce usw. Um die Übersicht zu erleichtern, habe ich die Höhlen hauptsächlich nach den Gebirgen gruppiert.

Die Literatur über die unterirdischen Koleopterenfauna Montenegros ist sehr umfangreich und in deutschen, französischen, italienischen und sogar spanischen naturhistorischen Revuen zerstreut. Nur V. Apfelbeck's Beschreibungen sind zumeist in serbokroatischer Sprache in der Revue Glasnik zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine in Sarajevo gedruckt.

Vor dem zweiten Weltkriege haben sich mit der Koleopterenfauna Montenegros fast ausschliesslich Ausländer befasst, mit wenigen Ausnahmen (Apfelbeck, Pretner). Nur ein paar wenige Jugoslawen haben aus kommerziellen Gründen Höhlenkäfer gesammelt, so z. B. C. Setnik, R. Cošić, P. Dabović. Erst nach dem zweiten Weltkrieg haben die Biospeläologen und Speläologen Sloweniens des öfters Montenegro besucht.

* Adresse: Institut za raziskovanje krasa Slovenske akademije znanosti in umetnosti, 66230 Postojna, Jugoslavien.

J. Erber hat in den fünfziger Jahren des vorigen Jahrhunderts die ersten Blindkäfer Montenegros entdeckt, den *Anophthalmus suturalis* Schaufuss, 1864 wahrscheinlich in einer Höhle bei Njeguši und den *Adelops erberi* Schaufuss, 1863 wahrscheinlich in der Boka Kotorska. Erst 1892 hat L. Ganglbauer die Beschreibungen des *Trechus (Anophthalmus) spiseri* vom Volujak, 1895 des *Amaurops kaufmanni* von Hercegnovi und 1896 des *Trechus (Anophthalmus) paganettii* aus einer Höhle bei Stoliv in der Boka Kotorska veröffentlicht.

Der Schriftsteller G. Paganetti — Hummler aus Vöslau besuchte Ende des vorigen und Anfang des jetzigen Jahrhunderts fast alljährlich die Boka Kotorska. Er sammelte nicht nur da, sondern auch auf dem Orjen und in der Krivošije, wo er im Sommer 1911 sieben Höhlen besucht hat (Paganetti—Hummler 1914, 342, 527).

V. Apfelbeck vom Landesmuseum in Sarajevo hat selbst eigentlich nur in der Boka Kotorska gesammelt.

Lucian Matulić, Professor an der Handelsakademie in Trebinje, begann auf Apfelbecks Veranlassung Käfer zu sammeln, bald auch in Höhlen. Er wurde der beste Kenner der zahlreichen Höhlen des Popovo polje bis zum Orjen. Fast alle ausgezeichneten Entomologen und Biologen wie K. Absolon, Edm. Reitter, C. W. Verhoeff, J. Müller usw. besuchten ihn und immer war er gerne ihr Führer auf den biospeläologischen Exkursionen. Er sammelte eigentlich mehr für die ihm bekannten Spezialisten als für sich. Zwei Höhlenkäfer vom Orjen, *Antroherpon Matulici* Reitter und *A. Luciani* J. Müller und noch andere nach ihm benannte Höhlentiere sind sein Denkmal in der Biospeläologie. Verhoeff hat aus Dankbarkeit sogar eine Marmortafel mit der Inschrift „Matulić Höhle — Matulić pećina (in zyrillischer Schrift!) — Verhoeff“ verfertigen und in den Eingang der von ihm so oft in Begleitung von Matulić besuchten Höhle Pećina u Zelenikovcu beim Dorfe Rapti auf dem Berge Petrina oberhalb Trebinje einmauern lassen, die sich noch jetzt dort befindet.

Sehr oft hat K. Absolon, der bekannte Biospeläologe und Archäologe, den Orjen und Krivošije besucht und hat ein gross angelegtes Werk, betitelt „TRAVUNIA — des Schöpfungszeitrum vom Orjen in den Dinariden“ mit zahlreichen Zeichnungen, Mikrophographien, Abbildungen, Karten und Plänen hinterlassen, dass eine Übersicht sämtlicher in Höhlen lebenden Tierfamilien eigentlich fast ganz Jugoslawiens bis zum Jahre 1960 bietet. Leider ist es damals nicht gedruckt worden. Jetzt natürlich ist das Werk mit Rücksicht auf die Ergebnisse der Nachkriegsforschungen in den jugoslawischen Karstgebieten schon veraltet.

In der Krivošije sammelte als Offizier noch zu Österreichs Zeiten Jaroslav Mat'cha, dem wir gar manche Entdeckung verdanken.

Schliesslich fallen in diese Zeit noch die Aufsammlungen C. Setniks, Meteorologen auf der Bješanica, der auch in den Grenzbirgen Volujak, Vlasulja und Lebršnik gesammelt hat, vor allem für den Fabrikanten O. Leonhard in Dresden, doch er verkaufte gerne seine Höhlenkäfer auch anderen

Interessenten. Leider gab er vielfach falsche Angaben über die Herkunft seiner Käfer, was er selbst Winkler eingestanden hat. Andere Sammler, meist Ausländer, waren noch: Vinzenz und sein Sohn Hubert Hawelka (planina Ledence), G. Lahner (Lovćen), J. Mariani (Krivošije), K. Noesske (Orjen) und J. Stussiner (Cetinje). In Klammern sind die Gegenden angegeben, in denen sie sammelten.

In diesem Jahrhundert bis zum ersten Weltkrieg haben Reitter 11, Apfelbeck 7, Müller 4 neue Formen aus Montenegro beschrieben, vereinzelte Autoren auch noch einige Arten.

Sehr viele neue Arten und Unterarten wurden in der Zeit zwischen den zwei Weltkriegen entdeckt. Den Hauptverdienst hiefür verdanken wir Leo Weirather aus Innsbruck, der in drei Jahren in Montenegro eine neue Gattung, 8 neue Arten und 20 neue Unterarten entdeckt hat. Über 120 Höhlen, darunter auch bis 30 m tiefe Schächte sind vom ihm erforscht worden, viele hat er wegen der darin aufgestellten Köderfallen zwei — oder sogar mehrere Male besucht. Ramo Cošić aus Ribiči bei Ostrožac war sein treuer Begleiter, bald sammelte er auch selbständig für Weirather.

Weirather sammelte im Jahre 1925 auf der herzegowinischen Seite des Orjen und im Gebiete des Limflusses, 1926 (vom 10. Juli bis zum 19. Oktober) in der Umgebung von Grahovo und Nikšić, auf der Vojnik planina, im Prokletije — Gebirge mit den Bergen Greben und Visitor, auf dem Karstplateau Kući mit dem Polje von Korita unweit der albanischen Grenze, auf der Žurim planina und auf dem Maganik, 1927 (vom 18. Juli bis zum 14. Oktober) auf der Bioć planina, bei Nikšić, im Ledence—Gebirge, wiederum auf der Vojnik und Žurim planina, schliesslich auch auf dem Durmitor.

Er handelte mit Käfern, wobei er mit den neuen von ihm entdeckten Arten und Unterarten bei den Interessenten hohe Preise erzielte. Den Verdienst jedoch investierte er immer wieder in neue Sammelreisen auf dem Balkan und in Kleinasien. Aus kommerziellen Gründen, um die Konkurrenz auszuschalten, versah er die Fundorte mit den von ihm für die Höhlen erdachten Decknamen, mit der Zahl seines Höhlenkatasters und dem Namen des Gebietes (z. B. Grossa pećina, H. 248, Durmitor), weswegen er vielfach angefeindet wurde. Viele dieser Decknamen haben in die Literatur Eingang gefunden, selbst als „*ocus typicus*“ neuer Formen.

Die Direktion des Muséum d'Historie Naturelle in Genf, welche Weirathers Sammlung mit allen seinen Aufzeichnungen, darunter auch dem Höhlenkataster erworben hat, war so libenswürdig, dass sie mir anlässlich meines Besuches den ganzen schriftlichen Nachlass Weirathers zur Verfügung stellte. Damit ermöglichte sie mir für fast alle Weiratherschen Decknamen die richtigen Höhlennamen und mehr oder minder genaue Angaben über die Lage der Höhlen festzustellen. Ich muss der Direktion hiefür nochmals meinen besten Dank aussprechen.

P. Remy aus Paris hat im Laufe seiner Reisen in Jugoslawien im Jahre 1933 neun Höhlen in der Umgebung von Ivangrad und acht von Plevlje

und Mataruga, im Jahre 1936 die Höhle Sopot bei Risan und die Obodska pećina bei Rijeka Crnojevića besucht (Remy 1953, 213—218, 220).

A. Bischoff aus Tirana hat auf der Mokra planina das *Antroherpon albanicum gracile* Winkler 1934 entdeckt und auf dem Troglav gesammelt.

E. Pretner hat 1933 zum ersten Mal in Montenegro in mehreren Höhlen bei Podgorica und Virpazar mit sehr gutem Erfolg gesammelt. In den Jahren von 1955 bis einschliesslich 1973 war er fast alljährlich (die Jahre 1960, 1961 und 1964 ausgenommen) in Montenegro auf kürzern oder längeren Exkursionen und lernte so einen grossen Teil des Landes kennen.

Erst nach dem zweiten Weltkriege unternahmen die Biospeläologen und Speläologen Sloweniens mehrere Exkursionen nach Montenegro in den Jahren 1956—1959. In den Jahren 1955, 1956 und 1957 haben sie für die Hydrozentrale „Gornja Zeta“ in Nikšić die Höhlen und Ponore am Polje von Nikšić erforscht (Michler 1958, 241 — 250). Der Spéléo Club des Ardennes hat in den Jahren 1965, 1966 und 1967 in Begleitung Pretners speläologische Forschungen in der Krivošije und bei Grahovo unternommen (Tisserant—Goddard 1970, 5 — 38; Tisserant 1974, 1 — 25). Slowenische und serbische Speläologen zusammen haben im Jahre 1959 die tiefe Höhle Duboki Do (Lahners „Sarkotić—Höhle“) und andere Höhlen am Lovćen untersucht (Gavrilović 1963, 45—49).

Die meisten Arten und Unterarten sind in der Periode zwischen den beiden Weltkriegen entdeckt und beschrieben worden. Jeannel ist Autor von 20, Müller von 13, Winkler und Zariquiey von je 12, Apfelbeck von 10 und noch Reitter von 9 neuen Formen.

Ich hoffe, dass sich meine Nachfolger der noch nicht erforschten Gebiete annehmen und so unsere biospeläologische Kenntnisse vervollkommen werden.

Im serbokroatischen Text sind die Höhlen übersichtlich mit den richtigen und auch den Weiratherschen Decknamen und der in ihnen festgestellten Kolepterenfauna angeführt, ebonso das systematische Verzeichnis der Kolepteren.

Nur folgende Abkürzungen sind verwendet worden: N(ord) S(üd), E(st) — Osten, W(est) — Westen; Pr(etner); H(erzegowina).

BEMERKUNGEN ZUR ZOOGEOGRAPHIE UND SYSTEMATIK DER EINZELNEN ARTEN

Carabidae

***Nebria (Alpaeus) sturanyi spelaeophila* Obenberger**

Diese nach einem einzigen, aus der Höhle Pećina u Kućericama bei Lokvice am Orjensattel stammenden Exemplare beschriebene Rasse lebt wohl im Frühjahr auch im Freien am Schneerande. Zu dieser Rasse könnten auch die Exemplare vom Lovćen gehören, die ich am 21. V. 1957 am

Schneerande in der Doline, in deren Grunde sich die Schneehöhle Sniježnica na dnu Koprivnih Aluga am Fusse des Berges Štirovnik oberhalb Kuk befindet, und am 18. V. 1963 an Schneerändern auf dem Jezerski Vrh unterhalb des Mausoleums gesammelt habe. Der Berg Orjen ist wohl die Westgrenze für die aus dem Prokletije beschriebene *Nebria sturanyi* Apfelbeck.

Neotrechus hilfi (Reitter)

Diese Art ist mit ihren Rassen in Montenegro ziemlich weit verbreitet. Nur die subsp. *convexipennis* Winkler ist aus der Herzegowina (Bjelasnica planina oberhalb des Popovo polje) bekannt. Die typische Form bewohnt den Orjen, Krivošije und Lovćen, die subsp. *schuleri* Jeannel den Vojnik, zu welcher, da geographisch am nächsten, wohl auch die Exemplare aus der Höhle Velja peć am Südrande des Polje von Nikšić, vielleicht auch aus der Eishöhle Đokova pećina im Opaljani Krš bei Bundoš (Golija planina), in der ich nur Flügeldecken eines Exemplares gefunden habe, gehören. Vom Durmitor stammt die subsp. *grossi* Jeannel, von den Bergen Volujak, Lebršnik und Orlovac die subsp. *brevipennis* Jeannel, von der herzegowinischen Seite des Berges Troglav an der montenegrinischen Grenze die subsp. *jeanneli* Winkler.

Neotrechus lonai J. Müller

Diese aus den Höhlen des Berges Cukalit bei Skutari beschriebene Art ist in Montenegro auf dem Karstplateau Kući mit der subsp. *atavus* G. Müller vertreten, die über die Grenze nach Albanien reicht (Shpella e lugstit, Hot Brigje bei Rapsa). In Albanien, nicht weit von der montenegrinischen Grenze bei Ivanaj (Shpella kufinit, Koplikut-Hotit) lebt die subsp. *shkodrensis* Scheibel (1936, 228).

Neotrechus noesskei (Apfelbeck)

Die typische Form ist aus der Höhle Pećina u Kučericama bei Lokvice am Sattel der Orjenstrasse beschrieben worden, die subsp. *troglomontanus* Absolon-Mašan aber aus der kaum 2 km von voriger Höhle entfernten Pećina na Jaričevoj Kosi ♂ 1451. Daher bezweifle ich die Berechtigung dieser Unterart. Der Vergleich der Exemplare aus den Höhlen Velika jama beim Dorfe Ubli (Donja Krivošija), Čora pećina bei Selakov Do und Jama u Rupe I bei Ulice am Orjen mit der typischen Form wäre zwecks Bestimmung deren Rassen notwendig.

Neotrechus ottonis (Reitter)

Für diese von den Bergen Volujak und Lebršnik bekannten Art zitiert Jeannel (1930, 112) als Fundort noch die „Vica jama“, was Weirathers Deckname für die Živina jama u Ljuti am Fusse der Baba planina westlich von Gacko ist. Es handelt sich da wohl um die subsp. *bjelasicensis* Winkler, 1933.

Neotrechus paganettii (Ganglbauer)

Diese Art mit ihren Rassen bewohnt die Boka Kotorska, den Lovćen und Krivošije, die subsp. *winneguthi* Scheibel lebt von Montenegro weit entfernt, auf der Halbinsel Pelješac in Dalmatien. Die typische Form stammt aus den Höhlen oberhalb Gornji Stoliv in der Boka Kotorska. Die subsp. *montanus* Absolon-Mařan ist aufgrund eines einzigen, unter einem Stein beim Bau des Weges von Njegoši nach Vršanj gefundenen Exemplares beschrieben worden. Die subsp. *matchai* Breit ist aus Höhlen von Crkvice bekannt. Aufgrund eines einzigen, im Buchenwald bei Crkvice unter einem Stein gefundenen Exemplares wurde die subsp. *lapidicola* Absolon-Mařan aufgestellt. Ich zweifle an der Berechtigung dieser Rasse mit Rücksicht auf die grosse Variabilität der Neotrechus-Arten oft aus ein und derselben Höhle.

Neotrechus setniki (Reitter)

Diese Art ist aus der Höhle Vilina pećina knapp unterhalb des Gipfels des Lebršnis beschrieben worden, aber leider sind Setniks Fundortsangaben nicht verlässlich. Die subsp. *elongatus* Winkler 1926 lebt am Volujak im Freien unter Steinen.

Neotrechus silvaticus (Winkler)

Lebt unter tief eingebetteten Steinen im Buchenwald am Nordhang des Orjen Δ 1895 oberhalb Dobri Do, schon in der Herzegowina.

Neotrechus suturalis (Schafuss)

Dies ist die in Montenegro häufigste Art und fast in jeder Höhle zu finden. Die grosse Variabilität erschwert sehr die Definition der Rassen, das Material ist daher noch nicht zufriedenstellend bearbeitet worden. Sie lebt vom Durmitor gegen Süden in fast allen Gebieten mit Ausnahme der östlichen Grenzgebiete (Bjelasica planina, Komovi, Bijelo Polje und Ivangrad, Mokra planina, Hajla, Žljeb, Bijela Crkvice, Visitor und Prokletije). Die subsp. *pretneri* Scheibel lebt auf der Karsthochfläche Kući. Leider sind mir keine von Weirather auf dem Polje von Korita unweit der albanischen Grenze gesammelten Exemplare vorgelegen. Die von Rapsa in Albanien nahe der montenegrinischen Grenze beschriebene subsp. *pentheri* Winkler könnte nach Montenegro reichen. Die subsp. *amplipennis* J. Müller aus den Höhlen des Volujak und Orlovac-Berges ist schon am Lebršnik weniger typisch, doch Müller (1913, 77 und 108) zitiert sie sogar aus der Höhle Bukova Rupa am Gubar im Orjen-Gebiet. Jeannel hat die von Svirčev in der Somina planina gesammelten Exemplare als „*amplipennis*, petits exemplaires?“ determiniert.

Duvalius (s. str.) **leonhardi** (Reitter)

Von dieser aus Jablanica in der Herzegowina stammenden Art hat Mařan die subsp. *matejkai* vom Čakor (Prokletije) beschrieben. Mit Rücksicht auf Scheibels Artikel „Bemerkungen zu *Duvalius Sturanyi* Apf.“ (Koleopter. Rundschau, 1937, 23 (1/2) : 18 — 20, Wien) müsste der Penis der subsp.

matejkai untersucht werden, um festzustellen, ob es sich tatsächlich um eine Rasse des *Duvalius leonhardi* handelt, denn bei Andrijevica in Montenegro, bei Vermoša und auf der Menina planina (Prokletije) in Albanien kommt der *Duvalius sturanyi stenocephalus* Apf., auf der Komovi planina aber *Duvalius sturanyi sturanyi* Apf. vor.

Aphaenopsis (Adriaphaenops) staudacheri Scheibel

Ist nur in einem Stück aus der Höhle Grbočica bei Trnovo in der Gegend Cmarnica bei Virpazar bekannt.

Aphaenopsis (Adriaphaenops) stirni Pretner

Wurde in zwei Stücken in der Höhle Velja peč bei Carev most am Südrand des Polje von Nikšić gefunden. Zwei weitere Arten (*A. antroherponomimus* Noeske und *A. pretneri* Scheibel) sind aus der Herzegowina bekannt.

Laemostenus (Antisphodrus) cavicola Schaum

Diese Art hat ein sehr grosses Verbreitungsgebiet, sie reicht von Slowenien bis nach Nordalbanien. Sonderbarer Weise ist sie in Montenegro ziemlich selten, daher habe ich verhältnismässig nur wenig Material untersuchen können. Sie ist äusserst variabel, was die Scheidung in Rassen erschwert. Aus Dalmatien ist eine Reihe von Rassen beschrieben worden. Die meisten montenegrinischen Exemplare, besonders die aus dem Süden, stehen der grossen subsp. *aeacus* am nächsten. Apfelbeck zitiert (1918, 168) die subsp. *modestus* (Schaufuss) aus Rapsa in Albanien nahe der montenegrinischen Grenze und Müller (1914, 1005) hat die subsp. *albanicus* aus Höhlen des Berges Cukalit bei Skutari beschrieben.

L. (Odontosphodrus) elongatus Deian

Diese Art hat fast das gleiche Verbreitungsgebiet wie *L. cavicola*. Die subsp. *robustus* Schaufuss ist im Süden Montenegros (Orjen, Krivošije, Boka Kotorska, Lovćen, Virpazar) verbreitet. Müller (1924, 70) hat aus Albanien an der montenegrinischen Grenze die subsp. *pantheri* beschrieben, doch bemerkt er, dass die Exemplare aus Rikavac (schon in Montenegro), Vermoša und Rapsa (in Albanien) schon weniger markant sind. Hieher gehört wohl auch das Exemplar von Lubnice.

Speluncarius anophthalmus Reitter

In der Beschreibung ist Dalmatien als Fundort angegeben, was Orjen oder Krivošije im ehemaligen Süddalmatien sein könnte. Einige Fundorte sind auch aus der südlichen Herzegowina bekannt.

Speluncarius setipennis Apfelbeck

Aus einer Höhle bei Bileća beschrieben, wurde von Deeleman in der Höhle Stanina pečina bei Vuči Do (Vračnovići) in der Gegend Oputne Rudine, ferner von anderen Sammlern am Lovćen und auf dem Berge Droško-rica bei Grahovo im Buchenwald unter Steinen gefunden.

*Bathysciinae***Adelopsella bosnica bosnica** (Reitter)

In Bosnien und der Herzegowina ziemlich weit verbreitet, wurde sie bisher in Montenegro nur auf dem Durmitor und der Vojnik planina gefunden. Allerdings wurde sie infolge ihrer Lebensweise unter Laub und Steinen wohl überhaupt nicht gesucht.

Weiratheria bocki Zariquiey

Ist nach einem einzigen Exemplar aus einer Höhle aus dem Polje Korita des Karstplateaus Kući nordöstlich von Titograd beschrieben worden.

Leonhardella Reiter

Diese Gattung mit 7 Arten und einigen Unterarten lebt in Montenegro und in dem ziemlich breiten Grenzgebiet Bosniens-Herzegowina und Montenegro.

Subg. **Leonhardella** Reitter**L. (L.) angulicollis** Reitter

Ist nur aus der Vilina pećina am Gipfel des Lebršnik bekannt.

L. (L.) setnikana setnikana Reitter

Lebt ebenfalls auf der Lebršnik planina, jedoch in der Höhle Đatlo.

L. (L.) jeanneli (Winkler)

Ist nur aus der Vratnica pećina auf der herzegowinischen Seite des Berges Volujak bekannt.

L. (L.) montenegrina Jeannel

Auch nur aus einer Höhle der Bioč planina in Montenegro bekannt.

Subg. **Victorella** Reitter**L. (Victorella) antennaria** Apfelbeck

Diese Art mit den subsp. *acutangula* Jeannel und *brevis* Jeannel ist auf das Durmitormassiv beschränkt. Da Apfelbeck als Fundort der typischen Form nur eine Höhle des Durmitor ohne jede andere Bezeichnung anführt, hat Jeannel die Weirathersche „Grossa pećina Nr. 248“, was die Ledena pećina na Obloj Glavi ist, als *lectotypus* bestimmt.

L. (V.) roseni (G. Müller)

Ist in einigen Schneehöhlen und anderen Höhlen nur der Planina Ledence gefunden worden.

L. (V.) setniki setniki Reitter

Diese aus einer Höhle auf dem Berge Treskavac beim Dorfe Dubljevići nördlich des jetzt in einen Stausee verwandelten Kañon des Piva-Flusses wurde meines Wissens in neuerer Zeit von niemandem wieder gesammelt.

Vielleicht gehören die 2 Exemplare aus der Eishöhle Đokova pećina der Golija planina dieser Art an.

Anillocharis ottonis Reitter

Ist ein Endemit der Höhle Vilina pećina am Gipfel des Lebršnik. *A. hawelkai* aus der Pećina Siljevi Kom in der Vučja Bara der Bjelašnica planina bei Gacko ist nur eine subspecies des *A. ottonis*, was schon Müller (1937, 107) vermutete.

A. stenopterus Formánek

Die typische Form ist aus einer Höhle der Bergkette Orlovac, einer Fortsetzung des Lebršnik nach Osten beschrieben, kommt aber auch in der Höhle Đatlo am Lebršnik vor. Die subsp. *matzenaueri* Jeannel ist aus einer Höhle der herzegowinischen Seite des Volujak bekannt.

A. tenuilimbatus Jeannel

Ist ein Endemit der Höhlen der Planina Ledenice.

Pholeuonopsis (Scotosites) spaethi Knirsch

Nur ein einziges Exemplar ist vom Volujak ohne nähere Bezeichnung aus Montenegro bekannt.

Ph. (Silphanillus) leonhardii (Reitter)

Wurde am Gipfel des Berges Vlasulja in der Herzegowina unter einem Stein von O. Leonhard gefunden. Drovenik hat im Jahre 1977 auf der montenegrinischen Seite der Berge Vlasulja und Volujak je ein Exemplar gefunden.

Die übrigen 10 *Pholeuonopsis*-Arten leben im Inneren der Herzegowina und in Bosnien.

Blattochaeta Reitter

Alle Arten dieser Gattung sind bisher nur aus Montenegro bekannt. Allerdings kommt sie auch an der herzegowinischen Seite des Orjenmassivs vor.

Bl. marianii (Reitter)

Reitter (1910, 164) hat als *locus typicus* für diese Art eine „Grotte der Crivoscie“ angegeben. Dies führt Jeannel (1911, 464 und 1924, 263) noch ganz richtig an, bemerkt aber, dass Reitlers Diagnose exakt auf die Exemplare aus der Höhle des Orjen passt und beschreibt die Exemplare, die Mat'cha in der Umgebung von Crkvice gefangen hat, als *Bl. matchai*. In seiner Revision der Gattung *Blattochaeta* (1930, 126) gibt er aber als Fundort für die typische Form eine Höhle am Osthang des Orjen (Absolon) und die „Olz jama“, an, was der Weirathersche Deckname für die Höhle 96 Zla jama am Štirovnik-Ast des Orjenmassivs ist.

Scheibel teilte mir seinerzeit mit, dass er Mariani auf seiner Exkursion in die Krivošije begleitete und dass sie eine kleinere Höhle nahe der Strasse von Risan nach Crkvice besuchten, in welcher Mariani eine „Riesenbathyscia“ gefunden hat. Dies ist die Vilina pećina beim Weiler „Na Pode“, zwei Kilometer SE von Crkvice entfernt, in der biologischen Literatur „pećina Napode“ benannt. Ich selbst habe in dieser Höhle am 28. VIII 1966 zwei Exemplare dieser *Blattochaeta* am Köder gefangen.

Jeannel nun gibt gerade Crkvice als *locus typicus* für seine *Blattochaeta matchai* an, während er die Form vom Orjen als die typische *Bl. marianii* betrachtet. Von A. Winkler und L. Weirather hat er einige *Blattochaeta* erworben, welche sie vor allem auf der herzegowinischen Seite des Orjen im Jahre 1925 gesammelt haben. Winkler hat nun sein Material mit den richtigen Namen der Höhlen versehen, Weirather aber mit seinen Decknamen. So kam es dazu, dass Jeannel (1930, 126, 127) die gleiche Höhle mit dem richtigen Namen und als eine verschiedene Höhle mit Weirathers Decknamen zitiert, so z. B. die subsp. *paganettü* aus der Höhle Travničevina, die subsp. *brevipennis* aus der Čivin jama, was aber Weirathers Deckname für die Höhle Travničevina, also zwei subspecies aus ein und derselben Höhle! In der Lokalität „Jama“ S von Koprivni Do sind zwei Schachthöhlen nebeneinander und Jeannel gibt aus der Weiratherschen „Janko jama“ (= namenlose Schachthöhle) die subsp. *brevipennis*, aus der Weiratherschen „Mata jama“ in unmittelbarer Nähe des Janko jama die subsp. *paganettii* an. Es ist nun möglich, dass die Art sehr variiert oder dass das Material aus verschiedenen Höhlen vermischt worden ist. Nur aufgrund neuerer Aufsammlungen in diesem Gebiete mit verlässlichen, genauen Fundortsangaben wäre es möglich dieses Problem zu lösen.

Demnach wäre die *Bl. matchai* Jeannel ein Synonym der typischen *Bl. marianii* Reitter und die Form von Orjen, die Jeannel als die typische betrachtet, müsste neu benannt werden. Doch ich sehe vorläufig lieber davon ab, für die Form vom Orjen schon jetzt einen neuen Namen zu kreieren, um die Konfusion nicht noch mehr zu vergrößern. Für die subsp. *paganettii* Jeannel ist die Höhle Bečalina am SW-Hang des Berges Subra Δ 1680 ein jedenfalls verlässlicher Fundort. Vielleicht gehören ihr auch die Exemplare aus der Höhle Jama Trogrlo am NE-Hang des Kabao \diamond 1470 an.

Unbekannt ist, welcher subsp. die *Blattochaeta marianii* angehört, die Attens (1959, 400) aus der Babića pećina unterhalb der Djevojačke Grede \diamond 1919, etwa 11 km N vom Orjen, anführt.

Bl. hawelkai Knirsch

Nur zwei Höhlen im Ledenice-Gebirge sind als Fundorte dieser Art bekannt.

Bl. montenegrina Jeannel

Bewohnt einige Höhlen des Lovćen und des Berges Droškoricica bei Grahovo.

Bl. remyi Jeannel

Ist nur aus zwei Höhlen bei Lubnice bekannt.

Bl. species

Nur ein kleines ♀ ist aus dem Schneeschachte Spila od snijega iza Miligrepa auf dem Berge Rumija bekannt, welches vielleicht einer neuen Art angehört.

Blattodromus herculeanus (Reitter)

Hat eine ziemlich grosse Verbreitung, vom Lebršnik beschrieben, ist diese Art auch auf der Živanj planina bei Čemerno, auf dem Berge Volujak und dem Durmitor-Massiv gefunden worden. Leider sind nur wenige Exemplare bekannt, weshalb die Aufstellung von Rassen verfrüht wäre.

Bathyscidius remyi Jeannel

Leider sind nur wenige ♀♀ aus der Höhle Velika Bracanovića pećina bei Lubnice bekannt.

Speonesiotes JeannelSubg. **Albanella** J. Müller

Diese Untergattung ist vom Berge Cukalit bei Skutari in Albanien nach Montenegro bis zum Flusse Morača und die östliche und südliche Umgebung von Virpazar verbreitet. Westlich davon beginnt schon das Gebiet des Subgenus *Kulzeria* Zariquiey.

Speonesiotes (A.) lonai zoufali (Reitter)

Der typische *Sp. lonai* ist vom Berge Cukalit bei Skutari, die subsp. *zoufali* aus der Höhle bei Vukpalaj in Albanien beschrieben, reicht aber bis auf die Karsthochfläche Kući östlich vom Morača-Flusse. *Sp. (A.) reissi* Zariquiey aus einer kleinen Höhle nahe beim Passe Čafa pješatica auf diesem Plateau ist Synonym des *Sp. (A.) lonai zoufali*, denn die Exemplare aus der Höhle knapp westlich von diesem Passe unterscheiden sich gar nichts von der subsp. *zoufali*.

Sp. (A.) scutariensis G. Müller

Lebt in der Gegend Krajina (bei Seoca) und in der Wasserhöhle Lim-ska Kapa bei Limljani am Nordsusse des Sozina Berges in der Umgebung vom Virpazar.

Subg. **Crivosiella** Jeannel**Sp. (Cr.) brachvecerus** Jeannel

Nur ein unter einem Stein auf dem Orjen gesammeltes ♀ ist bisher bekannt.

Sp. (Cr.) hummleri Jeannel

Nur zwei Exemplare wurden in der Krivošije unter Moos gefunden.

Subg. Kulzeria Zariquiey**Sp. (K.) dorotkanus** (Reitter)

Diese Art hat Reitter (1881, Deutsche Entom. Zeitschrift, 25 : 215, Berlin) ausdrücklich aus einer kleinen Höhle bei Drieno in der Herzegowina beschrieben. Drieno bei der ♂ 464 ist 8.5 km ENE von Dubrovnik entfernt. Dies könnte die kleine Höhle unterhalb des Bahndammes ganz nahe der ehemaligen Bahnstation Ivanica sein, in der ich selbst am 7. XI. 1956 drei Exemplare dieser Art gefangen habe. Jeannel (1941, 118, 119) gibt aufgrund Reiters Type („type de Reitter“) die „grotte de Njegoši“ im Gegensatz zu Reiters Drieno in der Originalbeschreibung als *locus typicus* an und beschreibt den wirklichen *Sp. dorotkanus* (Reitter) nach Exemplaren aus der Mrcine pećina bei Grebci als neue Art unter dem Namen *Sp. muelleri*. Daher zieht er Müllers *Sp. dorotkanus rotundipennis* aus der Mala jama oberhalb Gornji Stoliv in der Boka Kotorska als Synonym zu seinem *Sp. dorotkanus* Jeannel nec Reitter ein. Dieses Durcheinander ist folgendermassen richtigzustellen: *Speonesiotes (Kulzeria) dorotkanus* (Reitter, 1881)

subsp. *dorotkanus* (Reitter). Loc. typ.: Höhle bei Drieno, Herzegowina
Synonym: *Sp. (K.) muelleri* Jeannel, 1941. Loc. typ.: Mrcine pećina bei Grebci, Herzegowina.

subsp. *rotundipennis* G. Müller, 1934. Loc. typ.: Mala jama, Gornji Stoliv (Boka Kotorska).

Synonym: *Sp. (K.) dorotkanus dorotkanus* Jeannel, nec Reitter. Loc. typ.: Höhle bei Njeguši, Montenegro.

subsp. **matchai** (Fagniez)

Aus Höhlen der Krivošije beschrieben, lebt er auch in Höhlen bei Grahovo und in der Gegend Oputne Rudine. Schon Jeannel (1941, 119) hat die Vermutung ausgesprochen, dass es sich um eine Rasse des *Sp. dorotkanus* handelte.

subsp. **noesskei** Zariquiey

Ist bisher aus zwei Höhlen am Südrand des Nikšićko polje bekannt. Müller hat die Exemplare aus der Gegend Cmarnica bei Virpazar als subsp. *noesskei* bestimmt. Wahrscheinlich sind ihm keine wirklichen *noesskei* vom Nikšićko polje vorgelegen, denn sonst hätte er sofort bemerkt, dass sie etwas verschieden sind.

subsp. **rotundipennis** G. Müller

Kommt in der Boka Kotorska und am Lovćen vor.

Sp. (K.) laticollis (G. Müller, 1934)

Ist nur aus der Höhle Magara pećina bei Tološi W von Titograd und nicht bei Virpazar bekannt, wie dies Jeannel anführt (1941, 117). Synonym dieser Art ist *Speonesiotes (Crivosiella) montenegrina* Z. Karaman, 1967 (Bull. Soc. ent. Mulhouse, pag. 63), aus der gleichen Höhle beschrieben.

subg. **Speonesiotes** Jeannel

Sp. (Sp.) narentinus (L. Miller)

Nur wenige Exemplare sind vom Orjen, aus der Boka Kotorska und Krivošije bekannt, so dass über deren Rassenzugehörigkeit noch nichts Definitives gesagt werden kann.

Sp. (Sp.) pretneri G. Müller

Bisher nur aus der Umgebung von Titograd (Magara bei Tološi und Golubska pećina auf der Insel Vranjina) bekannt.

Pholeuonella Jeannel

Ph. andrijevicensis Jeannel

Aus Andrijevica beschrieben. Habe vom Apfelbeck Exemplare mit der Etikette „Andrijevica, Jerinja-Bach“ erhalten. Von mir beim Biogradsko jezero im Bjelasica-Gebirge unter einem Stein gefunden.

Ph. ganglbaueri (Apfelbeck)

Bisher nur von Apfelbeck in einer kleinen Höhle bei Kotor gesammelt, (vielleicht ist dies die „Mala pećina“ oberhalb Muo).

Ph. matchai Jeannel

Von Krivošije (Höhle bei Knezlaz) beschrieben, ich habe sie in der Vranovska jama auf dem Berge Droškovića gefunden. Am Orjen wurde sie am herzegowinischen Nordhang im Buchenwald unter Steinen in 1400 m Seehöhe gesammelt.

Ph. erberi (Schafuss)

In der Boka Kotorska an mehreren Stellen unter Laub, in der Erde und unter Steinen des öfteren gesammelt. Wie weit die aus der Umgebung von Dubrovnik und Cavtat beschriebene subsp. *epidaurica* Z. Karaman nach Süden reicht, ist bisher noch nicht festgestellt worden.

Ph. stussineri J. Müller

Bisher ist nur ein einziges Exemplare vom Belvedere bei Cetinje bekannt.

Ph. scutariensis G. Müller

Aus der Golubska pećina auf der Insel Vranjina im Skutarisee beschrieben, wurde auch in der Umgebung von Virpazar gefunden.

Ph. specios

Aus zwei Höhlen auf dem Karstplateau Kući bei Titograd sind je ein Weibchen bekannt, über deren Artzugehörigkeit erst aufgrund eines Männchens entschieden werden kann.

Antroherpon Reitter

9 Arten mit mehreren Unterarten sind bisher aus Montenegro bekannt.

A. albanicum Apfelbeck.

Diese Art hat ein grosses Verbreitungsgebiet mit einer stattlichen Anzahl von Rassen. Fast jedes Bergmassiv hat eine oder sogar mehrere Rassen.

subsp. **albanicum** Apfelbeck

Ist aus der Schneehöhle Čafa Brojs bei Tageslicht an den Wänden in Anzahl gesammelt worden. Die genauere Lage dieser Höhle im Prokletije-Gebirge Albaniens ist mir nicht bekannt geworden.

subsp. **divergens** (Knirsch, 1928)

Lebt in der Eishöhle Špela Koruns beim Katun Bjelić im Prokletije-Gebirge. Knirsch (1928, 122), gibt als Fundort „Kriva J. Kolac-Gruppe“ an, wusste aber nicht, dass dies Weirathers Deckname für die Špela Koruns war. Ebenso wusste dies nicht Winkler, der die Exemplare aus der Špela Koruns unter dem Namen *A. albanicum malissorum* 1933 beschrieb, das jetzt ein Synonym der subsp. *divergens* ist.

subsp. **winkleri** (Zariquiey)

Ebenfalls aus dem Prokletije-Gebirge aus zwei namenlosen Schächten oberhalb der Alm Katun Gropa Bajrovića und unterhalb des ehemaligen Grenzwachhauses (karaula) Trojan, ferner aus einer kleinen Schneehöhle in der Platte des Berges Vezirova Brada bekannt.

subsp. **boschi** (Zariquiey)

Lebt in der Čavčina jama der Mokra planina.

subsp. **gracile** Winkler

Aus der Höhle pećina u bekovini (*?recte* bukovini) ebenfalls der Mokra planina.

subsp. **muelleri** (Zariquiey)

Lebt in einer namenlosen pećina in mittleren Gipfel des Greben Δ 2190.

subsp. **remyi** Jeannel

Aus 3 Höhlen bei Lubnice am Ostfusse der Bjelasica planina bekannt.

subsp. **lemur** (Knirsch)

Bisher in zwei Höhlen der Ledenice planina gefunden.

subsp. **sydowi** (Zariquiey)

Ist in vier Schachthöhle des Berges Zvornik der Žurim planina gesammelt worden.

subspecies

Nur ein Abdomen ist auf der Šumarica ♂ 1777 oberhalb der Siedlung Ječmište im Prokletije-Gebirge, ein einziges Exemplar in der Đokova pećina in der Golija planina und mehrere Exemplare in der Eishöhle Ledenica na Velikoj Kiti Δ 1240 gefunden worden.

A. apfelbecki J. Müller

Diese Art hat ein grosses Verbreitungsgebiet. Sie reicht von der Žaba planina (subsp. *sculptifrons* Winkler) über des Popovo Polje (subsp. *apfelbecki*) bis na Montenegro, in der Herzegowina ist die Nordgrenze das Gebiet von Nevesinje (subsp. *metohijensis* Zariquiey).

subsp. **lahneri** Matcha

Ist in mehreren Höhlen des Lovćen gefunden worden. Jeannel (1930, 147) hat die Höhle Boljanovica, aus der diesen Form beschrieben worden ist, mit der 300 m tiefen Höhle Duboki Do („Sarkotić-Höhle) verwechselt. Die Exemplare aus der Höhle Grbočica bei Trnovo in der Gegend Crnarnica bei Virpazar sind etwas abweichend.

subsp. **metohijense** Zariquiey

Zu dieser aus der Höhle Đatlo bei Korita in der Herzegowina beschriebenen Rasse zählt Jeannel (1930, 147) auch die einzelnen Exemplare aus der Vojnik planina und aus Grahovo. Mit Rücksicht auf die weite Entfernung dieser beiden Fundorte vom *locus typicus* der Rasse, bezweifle ich deren Zugehörigkeit zur subsp. *metohijense*.

subspecies

Schliesslich sind mir noch je ein Fundort in der Golija planina und in Opatne Rudine bekannt.

A. hoermanni hypsophilum Apfelbeck

Das aus der Treskavica in Bosnien beschriebene *A. hoermanni* Apfelbeck reicht mit der subsp. *hypsophilum* bis auf den Lebršnik, könnte daher auch im Orlovac-Gebirge, der östlichen Fortsetzung des Lebršnik in Montenegro vorkommen.

A. latipenne (Apfelbeck)

Diese Art hat ein sehr grosses Verbreitungsgebiet: von der Planina Ledenice (E von Avtovac) über die Golija planina und Velika Kita Δ 1240

(W von Nikšić), Planina Maganik, das Polje von Korita auf dem Karstplateau Kući bis zum Orjen und Lovćen.

subsp. **attenuatum** (Jeannel)

Wurde in zwei Höhlen auf dem Lovćen von Weirather entdeckt.

subsp. **goettli** (Zariquiey)

Ebenfalls von Weirather in 5 Schneehöhlen am Polje Korita auf dem Karstplateau Kući bei Titograd gesammelt.

subsp. **latipenne** (Apfelbeck)

Lebt in den Höhlen der Planina Ledenice, jedoch namentlich ist mir nur die Pećina u Bijelom Dolu bekannt geworden. Sie reicht westlich noch in die Hercegowina (Baba und Dobrelca planina)

subsp. **luciani** (J. Müller)

Müller führt in seiner Beschreibung (1913, 129) nur eine „Höhle am Orjen“ als Fundort an, Jeannel aber (1930, 142) „grotte du col de l' Orjen au-dessus de la nouvelle route de Grab à Crkvice“, was die Pećina u Kučericama bei Lokvice am Sattel der Orjenstrasse wäre. Doch in dieser Höhle haben B. Drovenik und E. Pretner nur das *Antroherpon taxi* J. Müller gefunden. Wohl hat Drovenik die subsp. *luciani* in der Lakićeva pećina und einer Schneehöhle unterhalb der Strasse in der nächsten Nähe des Orjensattels der Strasse festgestellt.

subsp. **punctipenne** (Jeannel)

In einer Höhle des Maganik—Gebirges von Weirather entdckt.

subspecies

Die Exemplare aus der Velika Kita Δ 1240 und Golija planina sind noch nicht bestimmt worden.

A. matulici Reitter

subsp. **matulici** Reitter

Ist aus einigen Höhlen auf der herzegowinischen Seite des Orjen bekannt, auf der montenegrinischen nur aus der Bečalina pećina am Berge Subra. Absolon (1943, 207) zitiert es aus der Pećina u Kučericama, jedoch weder Drovenik noch Pretner haben diese Art in diese Höhle gesunden. In der Krivošije ist sie bisher in vier Höhlen festgestellt worden. Absolon und Strouhal (1932, 26) zitieren sie aus der Pećina Napode, recte Vilina pećina beim Weiler „Na Pode“, doch ich habe sie in ihr nicht einmal am Köder gefangen.

subsp. **echinatum** (Jeannel)

Ich meinte (1968, 43), dass die Rajčeva jama auf dem Troglav ein Deckname Weirathers wäre. Doch Weirather teilte mir mit, dass er diese Höhle nicht kenne und dass er sie ergebnislos auf dem Troglav E von Korita an der herzegowinischen—monteneorinischen Grenze gesucht hat. Nach seiner Ansicht befindet sich diese Höhle irgendwo im Orjen-Massiw.

A. matzenaueri Apfelbeck

Von der Planina Ledenice in südöstlicher Richtung über die Golija planina, Vojnik planina, Tali planina bis auf die Maganik planina verbreitet.

subsp. **augustae** Apfelbeck

In vier Höhlen der Vojnik planina von Weirather entdeckt. Sonderbarer Weise gehören hieher nach Jeannel (1947, 47) auch die Exemplare vom Maganik, obwohl dieser Fundort geographisch der subsp. *taliense* (Zariquiey) viel näher gelegen ist als der Vojnik planina.

subsp. **matzenaueri** Apfelbeck

Wurde in mehreren Höhlen der Planina Ledenice gesammelt. Vermutlich gehören zu dieser Rasse auch die Exemplare von der Gola planina.

subsp. **taliense** (Zariquiey)

Aus zwei Höhlen im Berge Zvornik bekannt.

A. piesbergeni Zariquiey

In den Jahren 1926 und 1927 in wenigen Exemplaren in einer Schachthöhle in der Gegend Vršanj bei Njeguši gesammelt, wurde die Art in der tiefen Jama Dvogrlica bei Krstac (Njeguši) 1975 von A. Novak in zwei Exemplaren wieder gefunden.

35 km NNW von Njeguši in einer Höhle des Berges Troglav bei Podbožur fanden Chr. Deeleman und Pretner eine neue Rasse dieser Art.

A. taxi J. Müller

Die Höhle Pećina u Kučericama bei Lokvica am Sattel der Orjenstrasse ist der *locus typicus* der Art. Sie wurde noch in anderen Höhlen des Orjen, auch im herzegowinischen Teil des Orjen gefunden. Sie reicht bis in den westlichsten Teil der Krivošije.

In Vučja Bara am Fusse der Baba planina in der Herzegowina lebt die subsp. *hercegovinum* Winkler.

A. zariquieyi Jeannel

Ist aufgrund der Überreste eines Exemplares vom Durmitor beschrieben worden.

Hadesia vasiceki J. Müller

Die typische Form lebt in der Höhle Vjetrenica bei Zavala am Popovo Polje in der Herzegowina.

subsp. **weiratheri** Zariquiey

Ist aufgrund eines einzigen Exemplares aus der Höhle Vojvode Dakovića bei Grahovo beschrieben worden. Weirather hat mehrere Hadesien in der Höhle Vodena pećina u Braveniku bei Grab im Orjengrebiet, aber schon in der Herzegowina gesammelt und unter diesem Namen versandt.

Noch nicht bearbeitet sind *Bathyscinæ* aus der Umgebung von Ivangrad, Bijela Crkava bei Rožaj und vom Berge Žljeb in Montenegro.

POPIS PEĆINA, JAMA I DRUGIH NALAZIŠTA

Brojem stranica označena su navedena nalazišta samo u poglavlju „Pregled pećina, jama i drugih nalazišta“ (str. 94—130).

Sinonimi kurzivni; imena sa brojem lažna Weiratherova imena.

VERZEICHNIS DER HÖHLEN UND ANDERER FUNDORTE

Mit der Seitenzahl sind nur die im Kapitel „Pregled pećina, jama i drugih nalazišta“ (Übersicht der Höhlen und anderer Fundorte, S. 94—130) angeführten Fundorte versehen.

Synonyme kurziv; Namen mit einer Zahl Weirathersche Decknamen.

- Andrijevića 105
Anov jama br. 266-144
Antrum insulae Vranjina 127
Antrum montis Lebršnik 96
Antrum Spodni Dvršnik 119
antrum sub. monte Lovćen ad XIX serpentinam viae 121
 Arapova pećina 98
avens au pied du mont Orjen 113
- Bata jama br. 213-99*
 Bečalina pećina 116
 Benčina jama 123
 Bezdan jama, Vršanj 122
Bezdna jama br. 256-100
 Bezimena jama I, katun Gropa
 Bajrović 130
 Bezimena jama II, katun Gropa
 Bajrović 130
 Bezimena jama, mjesto „Jama“, blizu Jame sa dvoranom na dnu, Koprivni do 113
 Bezimena mala pećina, Smrekovac 96
 Bezimena mala sniježnica, Vezirova brada 130
 Bezimena pećina, Greben 129
 Bezimena pećina, katun Koprivni do 103
 Bezimena pećina, Mija glavica 108
 Bezimena pećina, Prosjijani brijeg 102
 Bezimena pećina-staja, Bobjero brdo 110
 Bezimena pećina u Čvorovom bogazu 98
 Bezimena pećina u Vjetrenoj gredi 98
 Bezimena pećina uza sami put, Kopriva 128
 Bijela Crkva kod Rožaja 106
 Bijele Rudine 106
 Bijelo Polje 105
- Bioč planina 96
 Biogradsko jezero 104
 Bistrica, pećina u klisuri Bistrice 105
 Bjelasica planina 104
 Bobija Δ 1554 kod Troglava 101
 Bobjerska pećina 110
 Boka Kotorska 119
Boljevića pećina 122
 Boračka pećina 107
Bubac jama br. 91-113
Bukova pećina br. 93-112
 Bukova rupa 112
Bukova pećina br. 93-112
- Careva dolina ad Terbuhovo 119
 Castelnuovo 120
Cera pećina br. 27-102
 Cetinjska pećina, Cetinje 123
Čorda pećina 98
 Crkvice — Dragalj, šuma na putu 117
Crna pećina br. 13-110
 Cukalit 147, 152, 166, 172
- Čakor 130
Čarčina jama, Koprivni do 114
 Čavčina jama, Koprivni do 114
 Čavčina jama, Mokra planina 105
 Čavčina jama, Zvornik 103
Čevin jama br. 94-114
Čina jama br. 215-103
Čivin jama br. 94-114
Čobanica jama br. 98-113
 Čora pećina 119
Čorda pećina br. 250-98
- Dan jama br. 239-97*
Demi jama br. 90-114
Deverička pećina -118
Dičam pećina br. 221-101
 Dlusturin do 95
Dobra pećina br. 9-109

- Dobri do 112
 Dobrota 121
 Donja jama br. 37-129
 Donja jama, Četov vrh 103
 Donja Mora jama 123
 Donja pećina, Dvrsnik 119
 Donja sniježnica, Manita gora 99
 Donja sniježnica, Soko 129
 Droškorica Δ 1323 110
 Duboka jama, zapadni obronak
 Orjena kod Graba 115
 Duboka jama br. 30-105
 Dučića pećina 127
 Durmitor 97
 Duzina pećina 98
 Dvije pećine u okolini Crkvice 118
 Dvije sniježnice, Stirovnik 112
 Dvojna jama, Praga 102

 Džiatlo pećina, Lebršnik 97
 Džupanska pećina 104

 Dokova pećina 102

 Elesova pećina 110
 Elezova pećina 110

 Feengrotte, Lebršnik 96
 Feenhöhle, Lebršnik 96

 Gaj jama br. 10-109
 Gjorjo pećina br. 227-96
 Gliva jala br. 7-114
 Gnjatova pećina 107
 Goba pećina br. 20-102
 Gola pećina Höhle 20-102
 Golija planina 101
 Golubina unterm Defilé von Krstac
 121
 Golubinka I u Braveniku 114
 Golubinka II u Braveniku 114
 Golubova spila, Goli brijeg 126
 Golupska pećina na Vranjini 127
 Goluspa spila 126
 Gora pećina br. 18-107
 Gornja jama br. 49-123
 Gornja jama, Četov vrh 103
 Gradina pećina 94
 Grad jama br. 5-114
 Grbovica, Höhle 125
 Grossa pećina 98
 Grossa pećina br. 248-98
 Grotta presso la karaula Ujedinje-
 nje 127
 Grotte de Džiatlo, Korita 97
 Grotte de Džiatlo, Lebršnik 97
 Grotte de Džiatlo, Lebršnik 97
 Grotte de Dobrsko Selo 124
 Grotte de la Rijeka 124
 Grotte de Loup 111
 Grotte de Szeklin 124
 Grotte de Trebesin 120

 Grotte du col d'Orjen 111, 112
 Grotte supérieure au-dessus de
 Cattaro 121
 Grotte su le versant E du Orjen
 117
 Grotte von Lipa 124
 Grössere Höhle rechterhand hinter
 Dobrsko Selo 124

 Hadža pećina br. 235-99
 Hajla planina 106
 Hallenschacht, Lokalität „Jama“, S
 Koprivni do 113
 Hava pećina br. 257-100
 Hazda pećina, br. 235-99
 Heta jama br. 258-100
 Herceg-NOVI 120
 Höhle am Durmitor 97
 Höhle am Osthang der Halbinsel
 Vitalna unterhalb Sinjec 119
 Höhle auf Vranjina 127
 Höhle bei Lebršnik 96
 Höhle bei Stolivo Superiore 120
 Höhle der Bergkette Orlovo brdo
 96
 Höhle Grabovica 125
 Höhle in der unmittelbaren Nähe
 Des Wirshauses von Krstac 121
 Höhle von Lipa 124

 Ilo jama glacière 112
 Insurgentenhöhle „u Napade“ 117
 Ivangrad 105
 Ivanina spila 126
 Ivanova aluga 125
 Izeta pećina 118

 Jama Boljanovica 122
 Jala de Ulice 115
 Jama duboka 34 m, Bjeli do 100
 Jama Duboki do 122
 Jama Dvogrlica 122
 Jama Golubinka, Derviš 109
 Jama Golubnjača, Derviš 109
 Jama Golubnjača, Krupačko polje
 108
 Jama kod Graba 115
 Jama kod Lokvice 111
 Jama kod sela Melovine, Melovina
 116
 Jama kod sela Ulica, Ulice 115
 Jama na dnu vrtače ispod Benčina
 jame 123
 Jama na grebenu Gubara 113
 Jama na podnožju Gubara 113
 Jama od i o Lanište 128
 Jama od Vlanište 128
 Jama Peć, Pestingrad 122
 Jama Pječaljina 103
 Jama Pod Gubar 113
 Jama Pod jamama, Koprivni do 114

- Jama Prasetnica 122
 Jama sa dvoranom na dnu u mjes-
 tu „Jama“ S Koprivni do 113
 Jama Travničevina 114
 Jama Trogrlo 116
 Jama u Crtovom dolu 100
 Jama u Iljinu brdu 115
 Jama u Majstoričkom ždrijelu 124
 Jama u mjestu Goliji 101
 Jama u mjestu Soljanima, Žljeb
 106
 Jama I u rupe, Turove doline, Uli-
 ce 115
 Jama III u rupe, Turove doline,
 Ulice 115
 Jamica E od Han-Gvozda 102
Janko jama br. 95-113
 Jankova pećina iznad Bokača 98
 Jankova pećina u Vođi 119
Jasena pećina br. 16-109
Jela jama br. 92-114
 Jelova jama 114
Jelovina jama br. 92-114
 Jerinji potok, Andrijeвица 105
 Jezerski vrh 125
Josip jama br. 41-129
 Jovanova pećina, Turove doline,
 Ulice 115
Južni jama br. 252-98
- Kameno 121
*Kleine Höhle bei Njegus, hart an
 der Reichsstrasse 121*
Komad pećina br. 29-130
 Komovi 104
Koza pećina br. 46-128
Kraj jama br. 24-103
 Krasanova jama 114
 Krivošije 116, 119
Križeva jama, Crkvice 118
 Križna jama, Crkvice 118
Krstachöhle 121
 Kući visoravan 127
Kuna pećina br. 35-129
- Lakićeva pećina 111
 Lastvina pećina 115
Lea jama br. 232-99
 Lebršnik 96
 Ledena pećina na Obloj glavi 98
 Ledenica, četvrt sata hoda od Bu-
 kove rupe 113
 Ledenica ispod Lipske ploče 128
 Ledenica na Kalupnoj gredi 112
 Ledenica na Velikoj kiti 106
 Ledenica, planina Ledenice 99
Leo pećina br. 232-99
- Ljubišnja planina 94
 Ljudska pećina, Somina planina 101
 Ljutska pećina, Šejtan kula 99
- Lipska pećina 124
Lottspeichgrotte 122
 Lovćen 121
Luo jama 104
Lug pećina br. 26-103
- Maganik 103
*Magara pećina prope vicum Tološi
 127*
 Maglić 95
Maj jama br. 25-103
 „Mala jama“, Droškorica 110
 „Mala jama“, Gornji Stoliv 120
 Mala jama iza Miligrepa 127
 Mala pećina, Blagojevići 117
 Mala pećina, Crkvice, nekoliko mi-
 nuta od poštanskog ureda 117
 Mala pećina, Kotor 120
 „Mala pećina“, Muo 120
 Mala pećina, Orjen planina 111
 Mala pećina-staja, Čafa pještica
 128
*Mala Vilina prope Stolivo Gornji
 120*
 Mamina pećina 102
 Mandić pećina 101
 Manja pećina sa vodom, Troglav
 kod Bajova Dola, Bijele rudine
 106
 Manja pećina, Crkvice 117
*Mara pećina br. 45; Mara Pec.
 Höhle 45-128*
Massif du mont Tali 103
Mastan jama 122
Mata jama, br. 161-113
Medveda pećina br. 40-129
Meka jama br. 23-103
 Meljine 121
 Menina planina 130
Mika jama br. 23-103
 Mlinska pećina 109
 Mokra planina 105
Mović jama br. 270-124
Mović Pećina 124
- Nade pećina br. 244-98*
 Nikšičko polje 107
Niva jama br. 39-129
- Njeguši 125
 Njeguši — Vršanj, put 124
- Obla pećina 99
 Obodska pećina 124
Olz jama br. 96-112
 Oputne rudine 107
 Orjen 110, 116
 Orlovac 96
 Ornička jama 117
 Otovica pećina 104
 Otvo pećina 101

- Otvor jama br. 51-122*
Otvor pećina am Lovćen 122
Ovan pećina br. 50-122
Ovdo pećina br. 243-100
- Pećina Ducice* 127
Pećina Babotuša 125
Pećina Bazdovača 108
Pećina Bravenicu 114
Pećina Đatlo, Lebršnik 97
Pećina Golubinjak, Krstac 121
Pećina Građa, Petnik 105
Pećina Grbočica 125
Pećina „Han Pass“ 118
Pećina ispod lijeve strane ceste na orjenskom prevoju 111
Pećina ispod sela Sinjeca 119
Pećina između 19. i 20. serpentine lovcenske ceste 121
Pećina iznad Maksimovića bara 108
Pećina Kapavica 110
Pećina kod Čiste vlade 107
Pećina kod 19. serpentine lovcenske ceste 121
Pećina kod karaule Ujedinjenje, Božaj 127
Pećina kod Knezlaza 118
„Pećina“ kod pećine Bazdovače 108
Pećina kod sela Dubljevića 99
Pećina kod Trebešina 120
Pećina Kučerada 109
Pećina Limska kapa 126
Pećina Magara, Tološi 127
Pećina Magara bei Toplosi nahe Virpazar 127
Pećina Mandić 101
Pećina Memedevica 122
Pećina Mijokovica 119
Pećina na Durmitoru 97
Pećina na E padini Oriena 117
Pećina na Golubincu 94
Pećina na Jankovu vrhu 119
Pećina na Jaričevoj kosi 117
Pećina na Krscu, Krstac 127
Pećina na Lebršniku 97
Pećina na Medeđi 125
Pećina na planini Volujaku 95
Pećina na Podima, Na Pode 117
Pećina na Pržini 117
Pećina na W padini Radoštaka 116
Pećina od Zavora 128
Pećina Ogorelica 120
Pećina o Zavra 128
Pećina Prolom 108
Pećina Ružina bukva 106
Pećina Samograd 103
Pećina Sopot 120
Pećina-staja, Zatrijebački katun 129
Pećina u Bekovini (?Bukovini) 106
Pećina u Bijelom dolu 100
Pećina u Bor, Teverići 118
Pećina u Carevim dolinama 119
Pećina u Crtovom dolu 100
Pećina u kraju Boštani 108
Pećina u Krčevini 101
Pećina u Kučericama 111
Pećina u lancu „Orlovo brdo“ 96
Pećina u Marcelovom dolu 95
Pećina u mjestu Šumarica Δ 1777 130
Pećina u Orjenu na dalmatinskoj strani 111
Pećina u Osoju 101
Pećina u Peckom brdu 124
Pećina u suhom dolu 125
Pećina u Velom dolu 119
Pećina W od prevoja Čafa pješatica 128
Pećina u klisuri Bistrice 105
Pirva pećina br. 232-99
Pješatica pećina 128
Platz 10, Droškorića 110
Platz 12, Orjen 112
Platz 20, Vlasulja 96
Platz 21, Smrekovac 96
Pljevlja 94
Poda jama br. 34-130
Potpješnica u Kaludеровој gredi 115
Pogorelica pećina 98
Ponor Čora 129
Ponor jama br. 48-123
Ponor Opačica 108
Potok „erinja, Andrijevića 105
Prokletije 130
- Radetina pećina* 122
Radostak pećina 116
Radunović pećina 128
Rajčeva jama 110
Rapsa 148, 167
Rapta jama br. 21-102
Rapti jama br. 21-102
Ridanska pećina 109
Ridežina jama 102
Rigat jama br. 38-129
Rijekahöhle 124
Rumija 127
- Samograd pećina* 103
Schachthöhle am Fuss des Gubar 113
Sdrugarski pećina 124
Seoca 127
Shepella e lugstić 147
Shepella Kulinit 166
Sinjec, pećina ispod Sinjca 119
Slaba jama br. 11-109
Slivička jama 101
Smrekovac 96
Snijeg jama br. 31-130
Sniježnica Čafa Brojs 154, 175
Sniježnica ispod Oble glave 98

- Sniježnica jama kod najvišeg katuna na S strani Huma orahovskoga 129
 Sniježnica jama kod Zatrijebačkog katuna 129
 Sniježnica kod katuna Gradsko 129
 Sniježnica na dnu Koprivnih aluga 123
 Sniježnica na N strani tik ispod ceste blizu Orjenskog prevoja 111
 Sniježnica na Vjetrenoj gredi 98
 Sniježnica pod Kalupnom gredom 112
 Sniježnica sa 3 provale na tavanu 100
 Sniježnica U Badanj 97
Sniža jama br. 237-100
 Sočnora pećina 128
 Somina planina 101
Spela Karon 130
 Spila od snijega iz Miligrepa 127
 Spila Požalica 126
 Srednja sniježnica, Manita gora 99
 Stanina pećina 107
Stephan-Sarkotić-Höhle 122
 Stoška pećina 101
Stražna jama br. 33-130
Strbac jama br. 15-108
 Strugarska pećina 124
 Suha pećina između planina Volujaka i Lebršnika u Bosni 95
Suprug pećina br. 44-128
 Sušica, dolina potoka Sušice 99
 Suví bezdan 94

 Šejtana pećina 96
 Škrčko jezero 99
 Špela Koruns 130
 Štirovnik 112
 Šutkova pećina 106

 Tali planina 103
Teufelshöhle 96
Tiefer Schacht im W Ausläufer des Orjen bei Grab 115
Tomo jama br. 47-23
 Tomova pećina 118
 Topla 121
 Troglav Δ 1415 101
Tropfsteinhöhle von Lipa 124

Unbenannte Grotte bei Krstac 121
Urdoj pećina br. 253-98
Utcin pećina br. 1017-129

 Veća pećina sa vodom, Troglav kod Bajeva Dola, Bijeje rudine 107
Vela jama br. 133-99
 Vela spila, Virpazar 126
 Velika Bracanovića pećina 104
 „Velika jama“, Ubli (Donje Krivošije) 116

 Velika pećina, Grgaje 105
 Veliki Štulac Δ 2103 (Durmitor) 99
 Velja pećina, Carev most 107
Velina pećina, Lebršnik 96
 Vermoša 130
Vička jama br. 222-101
Vidi pećina br. 254-98
 Vilina jama pod Vlako, Gornji Stolić 120
 Vilina pećina blizu Bukove rupe 113
 Vilina pećina, \odot 1026 Gradina kod Graba 115
 Vilina pećina, Lebršnik 96
 Vilina pećina, Na Pode 117
 Vilina pećina, Zlogora 109
 Vilina spila, Donja Seoca 126
Vin pećina br. 219-101
 Virpazar 125
 Visitor planina 129
 Vlasulja planina 96
 Vodena pećina nad Virkom, Žabljak 98
 Vodena pećina u Braveniku 114
 Vodena pećina, Vodeni do 98
Vodenica pećina br. 6-114
 Vodna jama, Teverići 118
 Vodna pećina, Bjeloši 124
Vodna pećina br. 12-110
 Vojnik planina 102
 Vojvode Dakovića pećina 109
 Vojvodina pećina 109
Volova jama br. 36-129
 Volujak 95
 Volujak, pećina na Volujaku 95
 Volujak, razne pećine na Volujaku 95
 Vranja pećina 116
 Vranovska jama 109
 Vratnica pećina 95
 Vrelo pećina 105
Vrijedna pećina br. 12-110
 Vučja pećina, Vrbanje 111
 Vučja pećina, Vući Do 107
 Vukova jama 111
Vukova pećina br. 17-108
 Vušelica pećina 97

 Wolfshöhle 111

Začkova peć 119
 Zagorska pećina 105
 Zapadnja sniježnica, Menita gora 99
Zasad jama br. 19-102
 Zla i Zlo jama 112
Zmijina pećina br. 43-129

 Žljeb sod Rožaja 105
 Županska pećina 104
 Žurim planina 103

POPIS KOLEOPTERA

Brojem stranica označena su imena koleoptera, navedena samo u poglavljima „Sistematski popis koleoptera sa nalazištem“ (str. 130—146), „Primjedbe o zoogeografiji i sistematici pojedinih vrsta“ (str. 146—157) i „Bemerkungen zur Zoogeographie und Systematik der einzelnen Arten“ (str. 165—179).

INDEX COLEOPTERORUM

Mit den Seitenzahlen sind nur die in den Kapiteln „Index Systematicus coleopterorum cum patriis“ (S. 130—146), „Primjedbe o zoogeografiji i sistematici pojedinih vrsta“ (S. 146—157) und „Bemerkungen zur Zoogeographie und Systematik der einzelnen Arten“ (S. 165—179) angeführten Koleopteren-Namen.

- acutangula 137, 149, 169
 Adelopsella 137, 149, 169
 Adriaphaenops 135, 148, 168
 aeacus 148, 168
 Albanella 140, 152, 172
 albanicum (Antroherpon) 142, 154, 175
 albanicus (Laemostenus) 135, 148, 168
 Alpaeus 130, 146, 165
 Amaurops 145
 amplipennis 132, 148, 167
 andrijevicensis 141, 153, 174
 angulicollis 137, 149, 169
 Anillocharis 138, 150, 170
 anophthalmus 136, 149, 168
 antennaria 137, 149, 169
 Antisphodrus 135, 148, 168
 Antroherpon 142, 154, 175
 antroherponomimus 168
 apfelbecki 143, 155, 176
 Aphaenopsis 135, 148, 168
 argus 146
 atavus 131, 147, 166
 attenuatum 143, 156, 177
 augustae 144, 157, 178

 Bathyscidius 140, 152, 172
 Bathysciinae 137, 149, 169
 bjelasicensis 147, 166
 Blattochaeta 138, 150, 170
 Blattodromus 139, 151, 172
 bocki 137, 149, 169
 boschi 142, 155, 175
 bosnica 137, 149, 169
 brachycerus 140, 152, 172
 breiti 145
 brevipennis (Blattochaeta) 139, 151, 171
 brevipennis (Neotrechus) 131, 146, 166
 brevis 137, 149, 169
 Brvaxis 146

 Carabidae 130, 146, 165
 cavicola 135, 148, 168
 convexipennis 146, 166
 Crivosiella 140, 152, 172

 divergens 142, 154, 175
 dorotkanus 140, 152, 173
 durmitorensis 135
 Duvaliotes 135
 Duvalius 134

 echinatum 144, 156, 178
 elongatus (Neotrechus) 132, 147, 167
 elongatus (Laemostenus) 136, 148, 168
 erberi 141, 154, 174

 ganglbaueri 141, 153, 174
 goettli 143, 156, 177
 gracile 142, 155, 175
 grandis 146
 grossi 131, 146, 166

 Hadesia 145, 157, 179
 hawelkai (Anillocharis) 138, 150, 170
 hawelkai (Blattochaeta) 138, 151, 171
 hercegovinum 157, 178
 herculeanus 139, 151, 172
 hilfi 131, 146, 166
 hoermanni 143, 156, 176
 hummleri 140, 152, 172
 hypsophilum 143, 156, 176

- jeanneli (Leonhardella) 137, 149, 169
 jeanneli (Neotrechus) 131, 146, 166
 Kaufmanni 145
 Kulzeria 140, 152, 173
 Laemostenus 135, 148, 168
 lahneri 143, 155, 176
 lapidicola 132, 147, 167
 laticollis 141, 153, 173
 latipenne 143, 156, 176, 177
 lemur 142, 155, 175
 Leonhardella 137, 149, 169
 leonhardi (Duvalius) 134, 148, 167
 leonhardi (Pholeuonopsis) 138, 150, 170
 lonai (Neotrechus) 131, 147, 166
 lonai (Speonesiotes) 140, 152, 172
 luciani 143, 156, 177
 maglicensis 135
 malissorum 142, 154, 175
 mariani 139, 150, 170
 matchai (Blattochaeta) 139, 150, 151, 170
 matchai (Neotrechus) 132, 147, 167
 matchai (Pholeuonella) 141, 154, 174
 latchai (Speonesiotes) 140, 153, 173
 matejkai 134
 matulici 144, 156, 177
 matzenaueri (Anillocharis) 138, 150, 170
 matzenaueri (Antroherpon) 144, 156, 157, 178
 metohijense 143, 155, 176
 modesta 146
 modestus 135, 148, 168
 montanus 132, 147, 167
 montenegrina (Blattochaeta) 139, 151, 171
 montenegrina (Leonhardella) 137, 149, 169
 montenegrina (Speonesiotes) 141, 153, 173
 muelleri (Antroherpon) 142, 155, 175
 muelleri (Speonesiotes) 152, 173
 narentinus 141, 153, 174
 Nebria 130, 146, 165
 Neotrechus 131, 146, 166
 noesskei (Neotrechus) 131, 147, 166
 noesskei (Speonesiotes) 141, 153, 173
 Odontosphodrus 136, 148, 168
 ottonis (Anillocharis) 138, 150, 170
 ottonis (Neotrechus) 132, 147, 166
 paganettii (Blattochaeta) 139, 151, 171
 paganettii (Neotrechus) 132, 147, 167
 pentheri (Laemostenus) 136, 148, 168
 pentheri (Neotrechus) 148, 167
 Pholeuonella 141, 153, 174
 Pholeuonopsis 138, 150, 170
 piesbergeni 145, 157, 178
 pretneri (Aphaenopsis) 168
 pretneri (Neotrechus) 132, 148, 167
 pretneri (Speonesiotes) 141, 153, 174
 Pselaphidae 145
 punctipenne 144, 156, 177
 reissi 140, 152, 172
 remyi (Antroherpon) 142, 155, 175
 remyi (Blattochaeta) 139, 151, 171
 remyi (Bathysciidius) 140, 152, 172
 robustus 136, 148, 168
 roseni 138, 149, 169
 rotundipennis 141, 153, 173
 scapularis 146
 schuleri 131, 146, 166
 Scotosites 138, 150, 170
 scutariensis (Pholeuonella) 142, 154, 174
 scutariensis (Speonesiotes) 140, 152, 172
 Seracamaurops 146
 setipennis 136, 149, 168
 setnikana 137, 149, 169
 setniki (Leonhardella) 138, 150, 169
 setniki (Neotrechus) 132, 147, 167
 Silphanillus 138, 150, 170
 silvaticus 132, 147, 167
 spaethi 138, 150, 170
 speiseri 135
 spelaeophila 130, 131, 146, 165
 Speluncarius 136, 149, 168
 Speonesiotes 140, 152, 172
 staudacheri 135, 148, 168
 stenocephalus 135, 148, 168
 stenopterus 138, 150, 170
 stirni 135, 148, 168
 sturnayi (Duvalius) 135, 148, 168
 sturanyi (Nebria) 130, 146, 165
 stussineri 142, 154, 174
 suturalis 132, 147, 167
 sydowi 142, 155, 176
 taliense 144, 157, 179
 taxi 145, 157, 178
 tenuilimbatus 138, 150, 170
 troglomontanus 131, 147, 166
 vasiceki 145, 157, 179
 Victorella 137, 149, 169
 vlasuljensis 135
 weiratheri 145, 157, 179
 Weiratheria 137, 149, 169
 winkleri 143, 154, 175
 winneguthi 167
 zariquieyi 145, 157, 178
 zoufali 140, 152, 172